

# 3

## ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

### 3.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

පසුගිය වසර කිහිපය පුරා ක්‍රියාත්මක කළ අති විශාල යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩපිළිවෙල සහ මානව සම්පත ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ගන්නා ලද ක්‍රියාමාර්ග ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන ධාරිතාවය ඉහළ නැංවීමට හේතු වී ඇති අතර, මැදි කාලීනව ඉහළ හා තිරසාර වර්ධන වේගයක් ළඟා කරගැනීමට ද උපකාරී වනු ඇත. පසුගිය දශක කිහිපයක් පුරා, ප්‍රමාණවත් වූ යටිතල පහසුකම් නොපැවතීම රටෙහි ආර්ථික ප්‍රගමනය කෙරෙහි පැවති සැලකිය යුතු බාධකයක් විය. යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සංවර්ධනය කඩිනම් කිරීම සඳහා මෑත කාලීනව රජය දක්වන ලද අවධානය, ආර්ථික කටයුතුවල වර්ධනය කෙරෙහි පහසුකම් සලසන අතර ම මිනිසුන්ගේ ජීවන තත්ත්වයෙහි පරිවර්තනය වෙනසක් ඇති කිරීම සඳහා ද සහාය වනු ඇත. වරාය, ගුවන් තොටුපොළ, මාර්ග, දුම්රිය මාර්ග, වාරිමාර්ග, බලශක්ති සහ ජල සම්පාදන ක්ෂේත්‍ර වල සිදුකළ සංවර්ධන කටයුතු රටෙහි ආර්ථික යටිතල පහසුකම් පදනම පුළුල් කිරීම සඳහා රජය දක්වන නිරන්තර කැපවීම කෙරෙහි සාක්ෂි දරයි. 2012 වසරේ දී ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාරයේ වැඩ අවසන් කළ අතර, මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ මෙහෙයුම් 2013 මාර්තු මස දී ආරම්භ කරන ලදී. කොළඹ දකුණු වරාය ව්‍යාපෘතිය, කොළඹ පිටත වටරවුම් මහා මාර්ගය, මාගම් රුහුණපුර මහින්ද රාජපක්ෂ වරායේ දෙවන අදියර, දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ දෙවන අදියර, කොළඹ-කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය සහ උතුරු දුම්රිය මාර්ගය යාපනය දක්වා පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යනාදිය 2012 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති මහා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති විය. මේ අතර, ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය අරමුණු කොට ‘මග නැගුම’ ග්‍රාමීය මාර්ග

සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති, කුඩා වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති සහ ප්‍රජා මූලික ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති වැනි කුඩා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති රැසක් ද ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. සමාජ යටිතල පහසුකම් ඉහළ දැමීම තුළින්, මානව ප්‍රාග්ධනයේ සිදුවන උන්නතිය, ආර්ථිකය ඉහළ වර්ධන මාවතකට පිවිසීමේ දී අත්‍යවශ්‍ය වන ඵලදායීතාව හා නව්‍යකරණය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පහසුකම් සපයනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. 2012 වසරේ දී ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩසටහන සඳහා වූ රාජ්‍ය ආයෝජන ප්‍රමාණය රුපියල් බිලියන 388 ක් (ද.දේ.නි. යෙන් සියයට 5.1 ක්) විය.

ආර්ථික යටිතල පහසුකම්, විශේෂයෙන් විදුලි සංදේශ හා ප්‍රවාහන ආදී ක්ෂේත්‍ර ශක්තිමත් කිරීමේ දී සහ අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය හා නිවාස ආදී සමාජ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ දී පෞද්ගලික අංශය ද අඛණ්ඩව සැලකිය යුතු දායකත්වයක් දැක්වීය. යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ වර්තමාන වේගය අනුව විශේෂයෙන් නාගරික සංවර්ධනය හා ප්‍රවාහන ආදී ක්ෂේත්‍රයන්ට, පෞද්ගලික අංශය සහභාගී කර ගැනීමට හා ඔවුන්ගේ ප්‍රවීණතාවන් බෙදාහදා ගැනීමට බොහෝ අවකාශ පවතී. මෙම ව්‍යාපෘති සඳහා වන මූලික පිරිවැය රජය මගින් දැරීමෙන් අනතුරුව, පවත්වාගෙන යාම හා මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා පෞද්ගලික අංශය දායක කර ගැනීමෙන් ඒවායේ කාර්යක්ෂමතාවය හා දීර්ඝකාලීන තිරසාරභාවය වැඩිදියුණු කර ගැනීමට ද හැකි වනු ඇත. මෙවැනි රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්ව ආර්ථික සංවර්ධනය වේගවත් කිරීමට සහ රට තුළ ආයෝජකයන්ට හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා ද අත්‍යවශ්‍ය වේ.

**3.1 සංඛ්‍යා සටහන** **යටිතල පහසුකම් සඳහා වූ රාජ්‍ය ආයෝජන**

වර්ෂය	ආර්ථික සේවා		සමාජ සේවා		එකතුව	
	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % (අ)	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % (අ)	රු. බිලියන	ද.දේ.නි. % (අ)
2003	58.7	3.2	19.2	1.1	77.9	4.3
2004	61.3	2.9	29.0	1.4	90.3	4.3
2005	77.5	3.2	60.4 (අ)	2.5	137.9	5.7
2006	106.8	3.6	48.4	1.6	155.2	5.3
2007	141.2	3.9	55.0	1.5	196.2	5.5
2008	168.9	3.8	60.2	1.4	229.1	5.2
2009	256.4	5.3	53.9	1.1	310.3	6.4
2010	278.8	5.0	56.2	1.0	335.0	6.0
2011	312.2	4.8	63.0	1.0	375.2	5.8
2012 (ඇ)	317.6	4.2	70.6	0.9	388.2	5.1

(අ) ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ.  
 (ආ) සුනාමි ව්‍යසනය ආශ්‍රිත ඉදිකිරීම් සඳහා වූ ප්‍රාග්ධන වියදම් ද ඇතුළත් ය.  
 (ඇ) තාවකාලික මූලයන්: මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් තිරසාරව පවත්වා ගැනීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන ඵලදායී හා සෞඛ්‍ය සම්පන්න මානව සම්පතක් ඇති කිරීමට සහ ප්‍රධාන සමාජ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා, නොකඩවා රාජ්‍ය ආයෝජන සිදුකිරීම හේතු විය. ශ්‍රී ලංකාව කලාපයේ අනෙක් රටවලට සාපේක්ෂව සමාජ දර්ශක තුළින් ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර, මෙය ඵලදායීතාව හා තරඟකාරීත්වය වැඩිදියුණු කර ගැනීමට සැලකිය යුතු ලෙස උපකාරී විය. කෙසේ වෙතත්, මෙම ජයග්‍රහණ ලෝක ග්‍රම වෙළෙඳපොළේ වෙනස් වන අවශ්‍යතා සහ දේශීයව ක්‍රියාත්මක වන ජනවිකාස සංක්‍රමණය මගින් අභියෝගයකට ලක් කොට ඇත. ආර්ථිකයේ වෙනස්වන අවශ්‍යතාවයන්ට උචිත වන ලෙස ගතික අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් පැවතීම තිරසාර වර්ධනය හා සංවර්ධනය සඳහා පූර්ව අවශ්‍යතාවයක් ව පවතී. මෙම පූර්ව අවශ්‍යතාවයන් හඳුනා ගනිමින් අධ්‍යාපනයේ ප්‍රාදේශීය අසමතුලිතතා අවම කිරීමේ, සේවා සැපයුම සවිමත් කිරීමේ සහ සියලු මට්ටමේ අධ්‍යාපන වැඩසටහන්වල ආර්ථික හා සමාජ අනුකූලතාව වැඩි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග රැසක් රජය විසින් දැනටමත් ආරම්භ කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, දේශීය හා ජාත්‍යන්තර ග්‍රම වෙළෙඳපොළේ අවශ්‍යතාවයන්ට සමපාත වූ අධ්‍යාපන ක්‍රමයක් මගින් නිෂ්පාදිත මානව ප්‍රාග්ධනය, මෙම ක්‍රියාමාර්ග තුළින් තවදුරටත් ශක්තිමත් වන බවට තහවුරු කර ගැනීම වැදගත් වනු ඇත. ඉහළ තරඟකාරීත්වය තුළින් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ දමන අතරම, තෘතීයික අධ්‍යාපන අවස්ථා ප්‍රමාණවත් නොවීමේ ගැටළුවට පිළියමක් ලෙස

පෞද්ගලික අංශය අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට සම්බන්ධ වීම සඳහා දිරි ගැන්වීම සිදුකල යුතු අතර, එමගින් විදේශ විනිමය පිටතට ගලායාම ද සීමා වනු ඇත. මේ අතරම, සෞඛ්‍ය හා මානව ප්‍රාග්ධන සංවර්ධනය අතර පවතින දැඩි සම්බන්ධතාව හේතුවෙන් සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය සඳහා සිදුකරන අඛණ්ඩ ආයෝජන තුළින් සුවිශාල ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ලබාගත හැකිවනු ඇත. රජය, තවදුරටත් ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම සඳහා අවධානය යොමු කරන අතරම, බෝවන හා බෝ නොවන රෝග වැළැක්වීම සඳහා සහ නිවාස හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ද අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගනිමින් සිටී. අඩු ජනක අනුපාතය සමග බැඳුණු ඉහළ ආයු අපේක්ෂාව මගින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ වියපත් ජනගහණය ඉහළ යනු ඇති අතර, අනාගතයේ දී සෞඛ්‍ය සේවා සහ වැඩිහිටි සේවා සඳහා ඉල්ලුම ද ඉහළ යනු ඇත. වෙනස් වන ජීවන ගෙලිය හා නාගරීකරණ රටාව හමුවේ සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය අනාගතයේ දී සැලකිය යුතු අභියෝගයන්ට මුහුණ දෙනු ඇත.

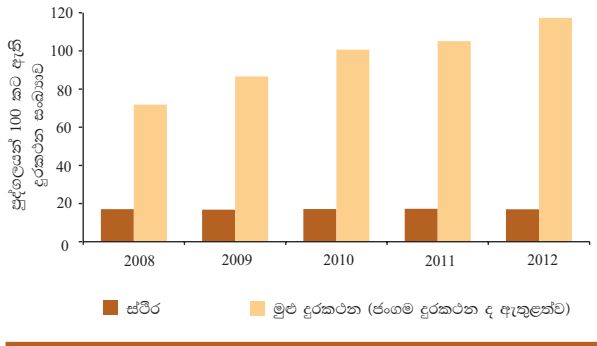
ආර්ථික හා සමාජ ප්‍රතිලාභ උපරිම ලෙස අත් කරගැනීම සඳහා යටිතල පහසුකම්වල ප්‍රශංසනීය වර්ධනයට අතිරේකව ඵලදායී ආයතන ප්‍රතිසංස්කරණ න්‍යාය පත්‍රයක් ද අවශ්‍ය වේ. ජනතාවට අත්‍යවශ්‍ය සේවා සපයන රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් කිහිපයකම මූල්‍යමය ශක්‍යතාව පසුගිය වසර කිහිපය පුරාම දුර්වල බව ප්‍රකට තත්ත්වයක් වේ. පසුගිය වසර කිහිපය මුළුල්ලේ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (ලං.වි.ම.) සහ ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව (ලං.බ.නි.සං) සැලකිය යුතු අලාභ ලැබූ අතර, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය, ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය, ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය සහ තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව දුර්වල මූල්‍යමය ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කළ අනෙකුත් ආයතන වේ. එම දායකත්වයන් ජාතික ආර්ථිකයට දක්වන මූලෝපායික වැදගත් බව සැලකූ කළ, මෙම ආයතනවල මූල්‍යමය ශක්‍යතාව සඳහා ආයතනික වැඩිදියුණු කිරීම් නොමැති වීම සාර්ව ආර්ථික තිරසාරභාවයට ද තර්ජනයක් එල්ල කරනු ඇත. එම නිසා, වෙළෙඳපොළ වර්ධනයන් සැලකිල්ලට ගනිමින් සකසනු ලබන සාධාරණ මිල නියාමන ප්‍රතිපත්ති ඇතුළත් තිරසාර මූල්‍ය හා ඒකාබද්ධ සැලසුම් සකස් කිරීමට රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් පෙළඹවිය යුතුය. සාධාරණ, නම්‍යශීලී සහ විනිවිදභාවයෙන් යුතු මිල ප්‍රතිපත්තියක් යොදා ගැනීම පාරිභෝගිකයින් හා සැපයුම්කරුවන් යන දෙපාර්ශවයටම වාසිදායක වන අතරම, අවිනිශ්චිතතාව අවම වීම, රාජ්‍ය අයවැය කෙරෙහි පීඩාකාරී නොවීම සහ බැංකු අංශයෙන් මූල්‍යනය වීම අවම වීම හේතුවෙන් ආර්ථිකයට ද වාසිදායක වනු ඇත.

### 3.2 ආර්ථික යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව සහ ක්‍රියාකාරීත්වය

#### පහිළුබි හුවමාරු සේවා

2012 වසරේ දී විදුලි සංදේශ අංශය තවදුරටත් පුළුල් විය. ඒ අනුව, මුළු දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය සියයට 8.4 කින් වැඩි වී මිලියන 23.8 ක් විය. ජංගම දුරකථනවල ඉහළ සංඛ්‍යාව සියයට 10.9 කින් ඉහළ යාම මෙම වැඩිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු විය. 2011 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 5 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව ස්ථාවර රැහැන් සහිත දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය 2012 වසරේ දී සියයට 6.1 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, ක්ෂේත්‍රය තුළ දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් අතර සිදුවූන ඒකාබද්ධ වීම් සමග ආදායම් නූපදවන සම්බන්ධතා ඉවත් කිරීම හේතුවෙන් ස්ථාවර රැහැන් රහිත දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය සියයට 8.1 කින් පහළ ගියේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සියලු ස්ථාවර දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය සමස්ථයක් ලෙස

### 3.1 රජය සටහන දුරකථන සහතිවය



සියයට 4.4 කින් පහළ ගියේය. ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන්, එකතුකළ වටිනාකම් සහිත දේශීය සහ විදේශීය සේවා සහ තරගකාරී මිල ගණන් යටතේ පහසුවෙන් සේවා ලබාගැනීමට ඇති හැකියාව, අභ්‍යන්තර ශ්‍රම සංවලතාව, ජංගම දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් අතර පැවති ඉහළ තරගකාරීත්වය සහ ඉහළ ආදායම් හේතුවෙන් ජංගම දුරකථන සංඛ්‍යාව 2011 වසරේ පැවති සියයට 87.8 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 100 දක්වා ඉහළ ගියේය. අන්තර්ජාල සංඛ්‍යාව 2011 වසරේ පැවති සියයට 4 ක මට්ටමේ සිට 2012 වසරේ දී සියයට 6.7 ක් ලෙස වාර්තා විය. අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව තනි ඉලක්කමක රැඳී තිබුණ ද, එම සම්බන්ධතා පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව සියයට 66 ක ඉහළ වර්ධනයක් ලැබීය. අන්තර්ජාල සංඛ්‍යාව තුළ ජංගම දුරකථන බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සේවා සම්බන්ධතාවල පමණක් වර්ධනය සියයට 99.3 ක් ලෙස වාර්තා විය. කෙසේ වුවත්, පොදු ප්‍රවේශ මාර්ග ඔස්සේ අන්තර්ජාලයට සම්බන්ධවන්නන් ගණනය කිරීමට ඇතුළත් නොවන බැවින්, නිවැරදි අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව මෙයට වඩා වැඩි අගයක් වනු ඇත. ජංගම දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් විසින් තුන්වන පරම්පරාවේ (3G) සේවා ආවරණය පුළුල් කිරීම සහ අන්තර්ජාල සේවා සැපයුම්කරුවන් අතර දැන්වීම් ප්‍රචාරය හා එකතුකළ වටිනාකම් සහිත සේවා සඳහා පවතින ඉහළ තරගකාරීත්වය හේතුවෙන් 2013 වසරේ දී අන්තර්ජාල සංඛ්‍යාව ඉහළ වර්ධනයක් අත්කර ගනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මිලෙන් අඩු නවීන පහසුකම් සහිත (ස්මාර්ට්) ජංගම දුරකථන වෙළෙඳපොළට හඳුන්වා දීම ද, අන්තර්ජාල භාවිතය වැඩිවීමට හේතුවනු ඇත. ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිත ආයතනය (ICTA) මගින් පිහිටුවන ලද නැණසල මධ්‍යස්ථාන හරහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන සේවාවල ජාතික ප්‍රවේශය පුළුල් කිරීමට රජය සක්‍රීයව දායක වේ. 2012 වසරේ දී දිවයින පුරා නව නැණසල මධ්‍යස්ථාන 60 ක්

### 3.2 සංඛ්‍යා සටහන විදුලි සංදේශ සහ තැපැල් සේවා

ශීර්ෂය	වර්ධන අනුපාතය %			
	2011	2012 (අ)		
<b>1. විදුලි සංදේශ සේවා</b>				
1.1 ස්ථිර දුරකථන සේවා ('000)				
රැහැන් සහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	942	999	5.0	6.1
රැහැන් රහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව	2,667	2,450(අ)	1.1	-8.1
1.2 ජංගම දුරකථන ('000)	18,319	20,324	6.1	10.9
දුරකථන සහතිවය (ජංගම දුරකථන ද ඇතුළත්ව පුද්ගලයින් 100 කට ඇති දුරකථන සංඛ්‍යාව)	105.1	116.9	4.4	11.2
1.3 අනෙකුත් සේවා				
පොදු දුරකථන කුටි	6,458	6,983	-7.2	8.1
අන්තර් ජාල සහ විද්‍යුත් තැපැල් ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව ('000) (ඇ)	845	1,366	68.3	61.7
<b>2. තැපැල් සේවය</b>				
තැපැල් බෙදීම් කොට්ඨාශ ගණන	6,729	6,729	0.0	0.0
තැපැල් කාර්යාල සංඛ්‍යාව	4,742	4,738	0.0	-0.1
රාජ්‍ය අංශය	4,058	4,062	0.0	0.1
පෞද්ගලික අංශය	684	676	0.0	-1.2
තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවාව ලබන ප්‍රදේශය (ව.කි.මී.)	14	13	0.0	-7.1
තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවාව ලබන ජන සංඛ්‍යාව	4,401	4,290	1.1	-2.5
එක් පදිංචිකරුවෙකුට ලැබුණු ලිපි සංඛ්‍යාව	12	15	-33.3	25.0

(අ) කාට්කලික මූලයන්: ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් (අ) සේවා සපයන ආයතන දෙක ඒකාබද්ධ වීමෙන් පසු සංඛ්‍යාත වාර්තාවල පැවති විෂමතා ඉවත් කෙරිණි. (ඇ) ජංගම බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සම්බන්ධතා ඇතුළත්ව තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

විශේෂ සටහන 5

ආර්ථික වර්ධනය සඳහා ජංගම දුරකථන සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ භාවිතය

හැඳින්වීම

1989 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ වාණිජමය වශයෙන් ස්ථාපනය වූ ජංගම දුරකථන සන්නිවේදන සේවය මේ වන විට රටෙහි සියලු ප්‍රදේශ ආවරණය කරමින් පුළුල් ලෙස ජනතාව වෙත තම සේවා සපයයි. රට පුරා විසිරුණු ජංගම දුරකථන සන්නිවේදන සේවාවන් පැවතිය ද, ආර්ථික දෘෂ්ටිකෝණයකින් බැලූ විට ජංගම දුරකථන සේවාවල ඵලදායීතාවය තවදුරටත් වර්ධනය කිරීමේ හැකියාව ඇත. ජංගම දුරකථන සේවාවල ඉහළ යන ජනප්‍රියත්වය සහ ආර්ථික කටයුතුවලට පහසුකම් සැපයීම සඳහා එහි ඇති අතිවිශාල විභවතාවය නිසි ලෙස හඳුනාගෙන එමගින් අත්කර ගත හැකි ප්‍රතිලාභ රටෙහි තිරසාර ආර්ථික වර්ධන ක්‍රියාවලියට උපකාරී කර ගත යුතුය.

ජංගම දුරකථන සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ විකාශනය

1979 වසරේ දී ප්‍රථම ස්වයංක්‍රීය “පළමු පරම්පරාවේ” (1G) ජංගම දුරකථන පද්ධතිය වාණිජමය වශයෙන් දියත් කිරීමේ සිට ගෝලීය ජංගම දුරකථන සන්නිවේදන තාක්ෂණය ඉතා වේගයෙන් විකාශනය වී, අද වන විට “හතරවන පරම්පරාව” (4G) කරා ළඟා වී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ජංගම දුරකථන සන්නිවේදනය ද ගෝලීය තාක්ෂණික විකාශනය හා සමගාමීව පවතී. හතරවන පරම්පරාවේ තාක්ෂණය ගෝලීය වශයෙන් ස්ථාපනය වී වසර තුනක් වැනි කෙටි කාලයක් තුළ එහි ප්‍රතිලාභ ලැබීමට දේශීය ජංගම දුරකථන සන්නිවේදන වෙළෙඳපොළට හැකි විය. පළමු පරම්පරාවේ ජංගම දුරකථන සන්නිවේදන ජාලය ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ථාපනය කිරීමේ දී දක්නට ලැබුණු වසර 10 ක පසුබැටීමට සාපේක්ෂව, නව තාක්ෂණය වැළඳගැනීම මෑත වසරවල දී, අනෙකුත් කලාපීය රටවල්වලට වඩා වේගවත්ව සිදු වෙමින් පවතී. මුල් පරම්පරාවන්ගේ වැඩි අවධානය යොමු වූයේ පාරම්පරික ඇමතුම් සහ පණිවුඩ සේවා වෙත වුව ද, වඩා මෑත කාලීන පරම්පරාවන් අවධානය යොමු කර තිබෙනුයේ අධිවේගී දත්ත සන්නිවේදන පද්ධති විකාශනය වෙත ය. ජංගම දුරකථන තාක්ෂණයේ හතරවන පරම්පරාව වන දීර්ඝකාලීන විකාශනය (LTE) මගින් තත්පරයට මෙගාබිට්ස් 100 කට වඩා වැඩි වේගයකින් දත්ත සපයනු ඇත. වර්තමානයේ එවැනි වැඩි වේගයක් අවශ්‍ය කරන දත්ත යෙදුම් නොමැති වුව ද, හතරවන පරම්පරාවේ දී වැඩි පිරිසක් වෙත එකවර අධිවේගී දත්ත සේවා සපයනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ජංගම දුරකථන සන්නිවේදන සේවයේ වර්ධන වත්වය

2012 වසර අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාවේ සියයට 100 ක් කරා ළඟා

වූ අතර පසුගිය වසර 23 ක කෙටි කාලය තුළ කේන්ද්‍රයෙහි පැවැති මෙම විශාල වර්ධනයට හේතු වූයේ, ජංගම දුරකථන සේවා කටයුතු නිදහස්කරණය, පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය, නියුණු තරඟකාරීත්වය, දැරිය හැකි ආරම්භක පිරිවැය, ඉක්මන් සැපයුම, ආවරණය පුළුල් කිරීම සහ ගෝලීය තාක්ෂණික විකාශනය හා සමගාමීව දේශීය තාක්ෂණය ද දියුණු කිරීම, යනාදී කරුණු විය. විශේෂයෙන් ම 90 දශකයේ අවසාන වසර කිහිපයේ සහ නව සහස්‍රකයේ පළමු අවධියේ දී ජංගම දුරකථන සමාගම් අත්කරගත් විශිෂ්ට මූල්‍ය තත්වය ඔවුන් විශාල වශයෙන් කර්මාන්තය තුළ ආයෝජනය සඳහා යොමු කළ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජංගම දුරකථන ක්ෂේත්‍රය දිගින් දිගට ම ඉහළ වර්ධන වේගයක් අත් කර ගන්නා ලදී. මෙම දුරකථන සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාවේ මගින් පෙන්නුම් කරනුයේ සාමාන්‍ය වශයෙන් සෑම පුද්ගලයෙකු සතුව ම ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව සහ සාමාන්‍ය ඇමතුම් සේවාවන් සංතෘප්ත අවධියට ළඟා වී ඇති බව යි. කෙසේ වුව ද, අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාවේ වර්ධනයේ පවතිනුයේ සියයට 6.7 ක් වැනි පහළ ස්ථානයක ය. මෙයින් පෙනී යන්නේ රජයේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය වන මහින්ද වින්තන ඉදිරි දැක්මෙහි අරමුණක් වන තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සාක්ෂරතාව සියයට 75 ක් දක්වා වර්ධනය කිරීමට අදාළව රටෙහි පවතින්නා වූ ඉහළ විභවතාවය යි. ඒ සමග ම තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ සිදුවන වර්ධනය විවිධ ක්ෂේත්‍රවල පැතිරී ඇති ආර්ථික කටයුතුවල කාර්යක්ෂමතාවයෙහි විශාල වර්ධනයක් ලබා ගැනීමට උපකාරී වනු ඇත. එමගින් නාගරික හා ග්‍රාමීය සියලු ජනතාව වෙත ප්‍රතිලාභ ගෙන දෙනු ඇත.

ක්ෂේත්‍රයේ පවතින අභියෝග සහ ගැටළු

ජංගම දුරකථන සන්නිවේදන ක්ෂේත්‍රයේ ශීඝ්‍ර වර්ධනයක් පැවතිය ද, සිදුවන තාක්ෂණික විකාශනයත් සමග මෙම අංශය තුළ අභියෝග රැසක් ද පැන නැගෙමින් පවතී. සීඝ්‍ර විකාශනය හේතුවෙන් ජංගම දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් භාවිත කරන උපකරණ ඉතා කෙටි කාලයක් තුළ යල් පැන යයි. එබැවින්, වත්කම්හි අගය සීඝ්‍රයෙන් ක්ෂය වේ. ඉහළ යන දත්ත අවශ්‍යතා හමුවේ ධාරිතා සංරෝධක ඇති වීම සහ ක්ෂේත්‍රයේ දී සිදුවන සංඥා හීන වීම වැඩි වීම සඳහා සංඛ්‍යාත වර්ණාවලිය කළමනාකරණයෙහි<sup>1</sup> පවතින අකාර්යක්ෂමතාවය හා නව තාක්ෂණය සඳහා පුළුල් සංඛ්‍යාත කලාප පළලක්<sup>2</sup>

<sup>1</sup> සංඛ්‍යාත වර්ණාවලිය කළමනාකරණය යනු විද්‍යුත් චුම්බක වර්ණාවලිය සැලසුම් කිරීම සඳහා ඇති විශ්ලේෂණාත්මක, පරිපාටිය සහ ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රවේශය යි.  
<sup>2</sup> සංඛ්‍යාත කලාප පළල යනු දෙන ලද සම්ප්‍රේෂණ මාධ්‍යයක් තුළ දත්ත බෙදාහැරීම සඳහා ඉලෙක්ට්‍රොනික සංඥාවකට අවශ්‍ය සංඛ්‍යාත පරාසයේ පළල යි.

අවශ්‍ය වීම යන කාරණා බලපෑම හේතුවෙන්, තාක්ෂණික පරිණාමයන් සමග ආවරණ කලාපය අඩු වීමේ අභියෝගය ද මතු වෙමින් පවතී. මෙය නව සංඥා කුළුණු අඛණ්ඩව ඉදි කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ඇති කරයි. එවැනි යටිතල පහසුකම් ගොඩනැගීම සහ ක්‍රියාකරවීම සඳහා සේවා සැපයුම්කරුවන්ට විශාල වියදමක් සිදුකළ යුතු බැවින් ඔවුන් වානේ කුළුණු, භූමි අවකාශ හා ජව සැපයුම් වැනි අක්‍රීය හවුල් බුක්ති විදීම<sup>3</sup> වෙත යොමු වී ඇත. කෙසේ වුව ද, ප්‍රාග්ධන සංරෝධක යටපත් කර ගැනීම සඳහා රේඛීය ප්‍රවේශ ජාලය, සම්ප්‍රේෂණ මාර්ග හා ප්‍රධාන හුවමාරු යන්ත්‍ර වුව ද සක්‍රීය හවුල් බුක්ති විදීම<sup>4</sup> යටතේ ආරම්භ කිරීම වඩාත් කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී වනු ඇත. ප්‍රාග්ධන සංරෝධකවලින් ඇති වන බාධක බිඳ දැමීමට හා සේවා සැපයුම්කරුවන්ගේ අනාගත පැවැත්ම සඳහා, සක්‍රීය හවුල් බුක්ති විදීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. සම්පූර්ණ හිමිකම සහිත ජාලයක් සඳහා දැරිය යුතු ආයෝජනය, තම සේවා සැපයුම් හරහා කිසි විටක නැවත අය කර ගත නොහැකි බැවින්, ප්‍රවේශ ජාල හා ආවරණ කලාප උසස් බව යන සාධක තවදුරටත් සේවා සැපයුම්කරුවන් ප්‍රවේදනය කිරීමේ සාධක නොවනු ඇත.

ක්ෂේත්‍රය තුළ ස්වභාවයෙන් ම පවතින ගැටළුවක් වන්නේ සේවා ප්‍රවේදනය පදනම් කර ගත් තරගකාරිත්වයක් වෙනුවට ගාස්තු මත පදනම් වූ තරගකාරිත්වයක් (දේශීය හා විදේශීය ඇමතුම් සේවා, පණිවුඩ සේවා හා අන්තර්ජාල පහසුකම් යනා දී සේවා සඳහා) පැවතීමයි. මෙය සේවා සැපයුම්කරුවන්ගේ ලාභය අඩු වීමට මෙන්ම තාක්ෂණය දියුණු කිරීම සඳහා තම ලාභයන් නැවත ආයෝජනය කිරීමේ ඉඩ ප්‍රස්ථා ඇති නොකිරීමට ද හේතු වේ. ජංගම දුරකථන ඇමතුම් සඳහා අවම ගාස්තු හඳුන්වා දීම මගින් ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව (TRC) දක්වන ලද ඉදිරි ක්‍රියාකාරී මැදිහත් වීම ප්‍රශංසනීය වන අතර, එය ක්ෂේත්‍රය ශක්තිමත් කිරීමට හා එහි තිරසාරිත්වය පවත්වා ගැනීමට උපකාරී වේ. කෙසේ වුව ද, දත්ත ඇමතුම් සේවාවල ජනප්‍රියත්වයන් සමග සම්ප්‍රදායික ඇමතුම් සේවා, විශේෂයෙන් ම ජාත්‍යන්තර සෘජු ඇමතුම් හා ජාත්‍යන්තර රෝමී යන සේවා නුදුරේ දී ම යල් පැන ගිය සේවා වනු ඇත. එබැවින් දත්ත සේවාවන් සඳහා ද ගාස්තු නියාමනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පවතිනුයේ දත්ත සේවාවන් ආශ්‍රිත මෙහෙයුම් සඳහා වන වියදම ඉන් ලැබෙන ආදායම හා බැඳී නොපවතින බැවිනි.

ශ්‍රී ලංකාව නව තාක්ෂණය කරා යොමුවන බැවින්, විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසම විසින් සංඛ්‍යාත වර්ණාවලිය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් නැවත අධ්‍යයනයක් සිදුකිරීම ඉතා වැදගත් වේ. වර්තමානයේ නව තාක්ෂණයන්

ඉහළ සංඛ්‍යාතයන්හි පිහිටුවන අතර එය ක්ෂේත්‍රයේ දී සංඥා හීන වීම වැඩි වීමට බලපාන බැවින් සේවා ආවරණ කාර්යක්ෂමතාවය පහළ යයි. සංඛ්‍යාත වර්ණාවලිය කළමනාකරණය සඳහා සක්‍රීයව දායක වීම එවැනි නව තාක්ෂණයන් පහළ සංඛ්‍යාතවල පිහිටු වීම සඳහා ඇති හැකියාවන් ගවේෂණයට උපකාරී වනු ඇත. එය සේවාවල තත්ත්වයේ හා ආවරණයේ ඉහළ වර්ධනයකට හේතු වනු ඇත.

**ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ජංගම දුරකථන සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ භාවිතය**

ජංගම දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් නව එකතු කළ වටිනාකම් සහිත සේවා හා අන්තර්ජාල සේවා ප්‍රවර්ධනය හා සැපයීම කළ ද, එම සේවාවන් ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානය යොමු කර තිබෙනුයේ සමාජ ජාල හා වීඩියෝ බෙදාහරින වෙබ් පිටු වෙත යි. ජංගම දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන්ගේ කාර්යභාරය, වලා තාක්ෂණයන්<sup>5</sup> හා යන්ත්‍රයෙන් යන්ත්‍රයට (M2M) තාක්ෂණයන්<sup>6</sup> වැනි ඩිජිටල් සේවා හරහා පූර්ණ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික සේවා සැපයුම්කරුවන් ලෙස අතිවිශාල වූ වෙනසකට භාජනය වීම, ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල කාර්යක්ෂමතාව වර්ධනය සඳහා ඉතා වැදගත් වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යාප්තව ඇති ජංගම දුරකථන සේවාවල ඉහළ සංඛ්‍යාතව සලකා බලන විට, රටෙහි ආර්ථික වර්ධන නැඹුරුවට ආධාර කිරීම සඳහා එහි අතිවිශාල විභවතාවක් පවතී. මූල්‍ය අන්තර්ගතභාවය ඉහළ දැමීම සඳහා රජය කැප වී ඇති බැවින්, ජංගම දුරකථන සන්නිවේදනය හරහා බැංකු කටයුතු ස්වයංක්‍රීය කිරීම තුළින් ග්‍රාමීය ජනතාව මූල්‍ය පද්ධතිය තුළට පැමිණීම සහතික කිරීම පමණක් නොව මිනිස් පැය හා ඒ සඳහා අවශ්‍ය වූ අනෙකුත් ඵලදායී සම්පත් විශාල ලෙස ඉතිරි කිරීම ද සිදුකරනු ඇත. වඩාත් පහසු හා සුරක්ෂිත සේවා සැපයීමට ජංගම දුරකථනවලට හැකියාව ඇති බැවින්, වර්ධනය වන ජංගම දුරකථන සේවාවල සංඛ්‍යාවයේ ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට මූල්‍ය ආයතනවලට හැකි වනු ඇත. වර්තමානයේ, මූල්‍ය ආයතන ජංගම බැංකුකරණය දෙසට යොමු වෙමින් සිටී. ඉදිරියේ දී තම සේවා දායකයන් වැදගත් මූල්‍ය නිපැවුම් පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම මගින් වඩාත් පහසු සහ පිරිවැය-ඵලදායී ලෙස, අතිවිශාල වූ බැංකු කටයුතුවලට සුළු වශයෙන් යොමු වූ හා බැංකු කටයුතුවලට සම්බන්ධ වී නොමැති පුද්ගලයන් වෙත තම සේවාවන් ලබා දීමට හැකි වනු ඇත.

ජංගම දුරකථන සංඛ්‍යාවය ඉහළයාම තුළින් ග්‍රාමීය දිළිඳු ජනතාවගේ ජීවන මට්ටමෙහි සමාජ ආර්ථික ප්‍රගතිය

<sup>3</sup> අක්‍රීය හවුල් බුක්ති විදීම යනු භෞතික ආධාරක යටිතල පහසුකම් හා භූමි අවකාශ වැනි සිවිල් ඉංජිනේරු උපාංග හවුල් බුක්ති විදීම යි.  
<sup>4</sup> සක්‍රීය හවුල් බුක්ති විදීම යනු දුරකථන සන්නිවේදන ජාලයක බුද්ධිමය කොටස වන ඉලෙක්ට්‍රොනික උපාංග හවුල් බුක්ති විදීම යි.

<sup>5</sup> වලා තාක්ෂණය යනු ඉල්ලුමට සරිලන සේ පරිගණකයක සිට තවත් උපකරණයකට හවුල් තබා ගන්නා සම්පත්, මෘදුකාංග හා තොරතුරු, අන්තර්ජාලය ඔස්සේ ලබා දෙන තාක්ෂණය යි.  
<sup>6</sup> යන්ත්‍රයෙන් යන්ත්‍රයට (M2M) තාක්ෂණය යනු යන්ත්‍රයකින් යන්ත්‍රයකට එවිට අවසානයේ දී යන්ත්‍ර මගින් ජනනාවට දත්ත සැපයීමේ හැකියාව ලබා දෙන තාක්ෂණය යි.

ඉහළ නැංවීමේ හැකියාවක් තිබෙන බව ජාත්‍යන්තර අධ්‍යයනයන් මගින් ද පෙන්වා දී ඇත. කෘෂිකර්මාන්තය ඉන් එක් විභවීය ක්ෂේත්‍රයකි. ජංගම දුරකථන යෙදවුම් හරහා ආර්ථික වෙළෙඳ මධ්‍යස්ථාන වෙත ගොවියන් සම්බන්ධ කිරීම මගින් වෙළෙඳපොළ මිල ප්‍රවණතාවන් පිළිබඳ ගොවියන්ගේ දැනුවත් බව වැඩි කළ හැක. එමගින් අතරමැදි වෙළෙඳුන් නිසා නිරන්තරයෙන් අවදානමට ලක් වන ගොවීන්ගේ ආදායම් හා ලාභ ප්‍රමාණය ඉහළ යනු ඇත. රජයේ උපායමාර්ගික සැලසුමක් වන රට වාණිජ කේන්ද්‍රස්ථානයක් බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා හා දිළිඳුකම පහත හෙළා ග්‍රාමීය හා නාගරික ජනතාවගේ ජීවන මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා වන රජයේ “දිවි නැගුම” ව්‍යාපෘතිය දිරිගැන්වීම සඳහා ඉහත දක්වන ලද සියලු ස්වයංක්‍රීය ක්‍රමවේදයන් දායක වනු ඇත.

ණය කාඩ් පත් හා හර කාඩ් පත් භාවිත කළ හැකි ඉලෙක්ට්‍රොනික උපාංග, සියලු තොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳසල්වල නොමැති වීම හේතුවෙන් තම බැංකු ගිණුම් භාවිතයෙන් ගනුදෙනු කිරීමට පවතින බාධා මග හැර ගැනීමට ජංගම දුරකථන යෙදවුම් යොදා ගත හැක. සුරක්ෂිත හා කාර්යක්ෂම සේවා සැපයීමට ජංගම දුරකථන යෙදවුම්වලට හැකියාව ඇති බැවින් එය ජාලගත බඩු මිල දී ගැනීම සඳහා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ඇති නැඹුරුව සඳහා පහසුකම් සලසනු ඇත. බඩු මිල දී ගැනීමවලට අමතරව, ජංගම දුරකථන යෙදවුම් සමග ආරක්ෂක හා අනතුරු වළක්වන ආයතන (පොලිසිය, ගිනි නිවන හමුදාව ආදිය) සහ ගෘහස්ථව සහ ආයතනවල තිබෙන ආරක්ෂක හා අනතුරු වළක්වන පද්ධතීන් (සොර සතුරු, ගින්න, ගංවතුර ආදිය) සම්බන්ධ කිරීමෙන් ස්ථාන පරික්‍ෂාව හා හදිසි අවස්ථාවක දී යම් ගැටළුවක් විසඳීම, දුරස්ථව හා කාර්යක්ෂම ලෙස කළ හැකිය. සන්නිවේදන සේවා පහසුකම් සලසන්නන් ලෙස, ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර පාර්ශවයන් වෙත පැවරීමේ (BPO) සේවා සපයන ස්ථාන

සමග ජංගම දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් සම්බන්ධ වීමෙන්, එවැනි අවශ්‍යතා සහිත ආයතන තම අවශ්‍යතා සඳහා බාහිර පාර්ශවයන්ගේ සේවය ලබා ගැනීමට දක්වන උදාසීන බව අඩු කරන අතර ම උසස් තොරතුරු ආරක්ෂක සේවා, පෙර කාර්යාල හා පසු කාර්යාල සේවා, දියුණු දුරස්ථ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ සේවා සහ ගෝලීයකරණය වූ සේවා අඩු මෙහෙයුම් පිරිවැයක් යටතේ සැපයීමට හැකි වනු ඇත.

අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා ජංගම දුරකථන භාවිතය, ඉලෙක්ට්‍රොනික අධ්‍යාපනය (e-learning) තුළ නව නිර්මාණයක් සනිටුහන් කරමින්, ජංගම අධ්‍යාපනය (m-learning) නමින් හඳුන්වන නව අධ්‍යාපන ක්‍රමය නිර්මාණය කර ඇත. ජංගම අධ්‍යාපනය මගින් රැහැන් රහිත අතේ ගෙන යා හැකි සන්නිවේදන උපකරණ හරහා අධ්‍යාපනික අන්තර්ගතයන් හා අධ්‍යාපන ආධාරක සැපයීම සිදුකරයි. යාවජීව වශයෙන් අධ්‍යාපනය ලබන්නන් තම අධ්‍යාපන කටයුතු කරනුයේ වෘත්තීය, පවුල හා සමාජය සමග ඇති බැඳීම් සමග බැවින් අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා ජංගම අධ්‍යාපනය වෙත සීඝ්‍රයෙන් තම ප්‍රමුඛත්වය ලබා දේ. ජංගම දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් තම සේවා හරහා දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර පාර්ශවයන් වෙත පැවරීමේ (KPO) ආයතනයන් හට, ලෝකයේ ඕනෑම ස්ථානයක තිබෙන දත්ත අන්තර්ගතයන් සහ දැනුම පදනම් කර ගත් ක්ෂේත්‍රවල දක්ෂ වෘත්තීයවේදීන්ගේ දැනුම හා ප්‍රවීණත්වය, බොහෝ අධ්‍යාපනික ආයතන හා කර්මාන්ත වෙත ලබා දීම සඳහා පහසුකම් සැලසිය හැක. එවැනි, රජය හා දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් සමග එක්ව ක්‍රියාත්මක කරන අධ්‍යාපන කටයුතු හා දැනුම ලබා ගැනීම සඳහා සිසුන් අතර අන්තර්ජාල භාවිතය ප්‍රවලිත කිරීමේ වැඩසටහන්, දැනුම් වර්ධනයට සහ වෘත්තීයවේදීන් තම තමන්ගේ ක්ෂේත්‍රවල මෑත කාලීන වර්ධනයන් සමග යාවත්කාලීන කිරීමට උපකාරී වනු ඇත.

පිහිටුවීමත් සමඟ මුළු නැණසල මධ්‍යස්ථාන සංඛ්‍යාව 694 ක් දක්වා ඉහළ ගියේ ය. මෙම මධ්‍යස්ථාන හරහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය ආශ්‍රිත සේවා සඳහා ප්‍රවීණත්ව වීමට ග්‍රාමීය ජනතාවට හැකි වනු ඇත.

විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂන් සභාව ඉදිරි ක්‍රියාකාරී පියවර මගින් විදුලි සංදේශ කර්මාන්තයේ ගතිකත්වයට සහ නව්‍යකරණයට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීමට එළඳා සිටි ලෙස දායක විය. අසන්නන්ගේ ශබ්ද ප්‍රතිග්‍රහණය දුර්වල කළ තාක්ෂණික ගැටළු අවම කිරීමේ වැයමක් ලෙස ජාතික විදුලි සංදේශ ප්‍රතිපත්ති යටතේ නව FM සංඛ්‍යාත විකාශන සැලසුමක් සකස් කරන ලදී. ගුවන් විදුලි විකාශන ආයතන විසින් භාවිත කරන ලද සංඛ්‍යාත සැලකිල්ලට ගනිමින් එම සංඛ්‍යාතයන් FM නාලිකා අතර නැවත බෙදා වෙන්

කිරීමෙන් නව සැලසුම සකසන ලදී. 2012 නොවැම්බර් මස 01 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක කරන ලද නව සැලසුම මගින් FM ගුවන් විදුලි නාලිකා පහසුවෙන් ග්‍රහණය කර ගැනීමටත්, දුරස්ථ ප්‍රදේශ ඇතුළුව දීප ව්‍යාප්තව ආවරණය සැලසීමටත් හැකිවනු ඇත. පැවති කිලෝ හර්ට්ස් 100 ක සංඛ්‍යාත වෙන් කිරීම කිලෝ හර්ට්ස් 300 දක්වා වැඩි කරන ලදී. තවද, සියලු ජාතික දුරකථන සේවා සැපයුම්කරුවන් වෙත සේවය ලබාදීම සඳහා කොන්දේසි සහිතව ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් සමාගම සතු ප්‍රකාශ තන්තු මූල බන්ධක (Backbone) ජාලය, ජාතික මූල බන්ධක (National Backbone Network) ලෙස පරිවර්තනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් සමාගම වෙත බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගනු ලැබීය. රටෙහි බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ්

සඤ්චය වසර 2015 දී මිලියන 3 ක් දක්වා වැඩි කිරීමේ අරමුණින්, රජයේ 2013 අයවැය මගින් යෝජනා කළ පරිදි අන්තර්ජාල බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සඳහා අයකරන ලද බද්ද 2013 ජනවාරි මස සිට සියයට 20 සිට සියයට 10 ක් දක්වා අඩු කිරීමට විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසම පියවර ගන්නා ලදී. තවද, විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසම විසින් එහි ලියාපදිංචි වී නොමැති ආනයනය කළ ජංගම දුරකථන වාරණය කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ද ගෙන ඇත.

රජයේ සේවා සැපයීම කාර්යක්ෂම කිරීමට හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය ආශ්‍රිත සේවා සැපයීම තවදුරටත් ඉහළ නැංවීම සඳහා වන ආයතනික රාමුව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා යොදාගනු ලබන ඉ-ශ්‍රී ලංකා වැඩපිළිවෙළ යටතේ සිදුකරන ලද කටයුතු, නව පදනම් (Platform) හඳුන්වා දීම මගින් තවදුරටත් දියුණු කරන ලදී. දැනට රාජ්‍ය සංවිධාන 475 කින් සැදුම්ලත් ලංකා රාජ්‍ය ජාලයේ මෙහෙයුම් කටයුතු පාලනය සඳහා ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිත ආයතනයේ ඉ-සේවා පදනම විසින් ලංකා රාජ්‍ය තොරතුරු යටිතල ව්‍යුහය (LGII) ස්ථාපනය කරන ලදී. වසර තුළ දී රාජ්‍ය ආයතන 22 ක් තම සේවාවන් ඉ-සේවා ලෙස සැපයීම ආරම්භ කරන ලදී. මෙමගින් ජනතාවගේ විවිධ රාජ්‍ය සේවා අවශ්‍යතා සඳහා, අදාළ ආයතන වෙත නොගොස්, වඩාත් පහසු ලෙස පොදු බිහිදොරක් ඔස්සේ එම සේවා ලබාගත හැකි වේ යැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ඉ-පරිපාලන විධි වෙත වන නැඹුරුව පුළුල් කිරීම සඳහා ලංකා රාජ්‍ය තොරතුරු යටිතල ව්‍යුහය විසින් ලංකාවේ පළමු වලා පරිගණක පදනම ‘ලංකා වලාව’ 2012 අගෝස්තු මස දියත් කරන ලදී. මෙම පදනම මගින් රාජ්‍ය ආයතනයන්ට අනෙකුත් ආයතන සහ සාමාන්‍ය ජනතාව වෙත පහසුවෙන් ප්‍රවේශ වීම සඳහා මාර්ගගත (online) දත්ත සමුදායන් නිර්මාණය කිරීමට ඉඩ සලසයි. ජාලගත සුදානම් දර්ශකයේ (NRI) ශ්‍රී ලංකාව 2006 වසරේ දී රටවල් 115 ක් අතුරින් 83 වන ස්ථානයේ රැඳී සිට 2012 වසරේ දී රටවල් 142 ක් අතුරින් 71 වන ස්ථානය දක්වා වර්ධනය වීම මගින් රටෙහි තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ රාමුවෙහි ශක්තිමත් වීම පිළිබිඹු කරයි. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය හා අනෙකුත් නව තාක්ෂණයන්ගේ ප්‍රතිලාභ, ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වර්ධන විභවතාවයන් සහ සුභසාධනය වැඩි කිරීමේ ලා පවතින හැකියාව මෙම ඉහළ යාම මගින් පෙන්නුම් කෙරේ. ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිත ආයතනය රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ, ශිෂ්‍යයන්ගේ හා මහජනතාවගේ නිපුණතා සංවර්ධනය අරමුණු කර, විවිධ පුහුණු වැඩසටහන් හා නැණසල මධ්‍යස්ථාන හරහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සාක්ෂරතාව

ඉහළ දැමීමට සහ උසස් තාක්ෂණ යෙදවුම් ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීමට ජනතාවට ඇති හැකියාව ඉහළ නැංවීමට ක්‍රියාකරයි.

විකල්ප ක්‍රම ඔස්සේ සන්නිවේදන සේවාවල තරඟකාරීත්වය වැඩිවීම මධ්‍යයේ වුව ද, තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව 4,738 ක් වූ දීප ව්‍යාප්ත තැපැල් කාර්යාල හරහා තම සේවාවන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කළේය. මුළු තැපැල් කාර්යාල ප්‍රමාණය ප්‍රධාන තැපැල් කාර්යාල 651 කින්, උප තැපැල් කාර්යාල 3,411 කින්, නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 516 කින්, ග්‍රාමීය නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 156 කින් හා වතු තැපැල් කාර්යාල 4 කින් සමන්විත වේ. 2012 වසර තුළ මෙහෙයුම් කටයුතු තිරසාර ලෙස පවත්වාගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ආදායමක් ලබාගත නොහැකි වූ වතු තැපැල් කාර්යාල 61 ක් වසා දමන ලද අතර, නව නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 53 ක් ස්ථාපනය කරන ලදී. ඊට අමතරව, තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව දියුණු තාක්ෂණය හා සමඟ යමින් තම සේවාවන් විවිධාංගීකරණය සහ ප්‍රසාරණය කිරීම සඳහා කොළඹ හා තදාසන්න ප්‍රදේශ සඳහා පැය හතරක් තුළ තැපැල් දූත සේවය ඇතුළු නව සේවාවන් සහ එකතු කළ වටිනාකම් සහිත විවිධ සේවාවන් 2012 වසර තුළ දී ලබා දුණි. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙහෙයුම් අලාභය 2011 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 52 ක වැඩිවීමට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී සියයට 8 කින් රුපියල් බිලියන 5 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. මෙය තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 3.3 ක් දක්වා සියයට 4.6 කින් සාමාන්‍ය ලෙස වර්ධනය වීමේ හා මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 8.3 ක් දක්වා සියයට 6.6 කින් විශාල වශයෙන් වැඩිවීමේ ප්‍රතිඵලයකි. මෙම තත්ත්වය යටතේ, රජයේ අයවැය වෙත ඇති පීඩනය අවම කිරීම සඳහා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව තම සේවාවන් විවිධාංගීකරණය කරමින් ආදායම වැඩිකර ගැනීමටත් ඵලදායී ලෙස වියදම් පාලනය කර ගැනීම කෙරෙහිත් යොමුවීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

**බලශක්තිය**

ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බොරතෙල් මිලෙහි පැවති ඉහළ උච්චාවචනය, නියං තත්ත්වය හමුවේ මිල අධික තාප විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා යොමු වීම, රුපියල අවප්‍රමාණය වීම සහ රටෙහි ප්‍රධාන බොරතෙල් සැපයුම්කරුවා වූ ඉරානය වෙත පනවන ලද ආර්ථික සම්බාධක හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ බලශක්ති ක්ෂේත්‍රය 2012 වසර තුළ අභියෝග රාශියකට මුහුණ දුන්නේය. දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ඇතිවූ අයහපත් තත්ත්වයන් ලං.වි.ම. සහ ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. විශේෂයෙන්ම බනිජ තෙල් නිපදවන මැදපෙරදිග කලාපයේ පැවති



දේශපාලනික අවිනිශ්චිතභාවය හේතුවෙන්, වසර තුළ බ්‍රෙන්ට් බොරතෙල් බැරලයක මිල එ.ජ.ඩොලර් 90 සහ එ.ජ.ඩොලර් 130 අතර උච්චාවචනය විය. රුපියලේ අගය අවප්‍රමාණය වීම ද ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. මෙයට අමතරව, ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි, එක්සත් ජනපදය හා යුරෝපා සංගමය මගින් ඉරානය මත සම්බාධක පැනවීම ද අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. පිරිපහදු ක්‍රියාවලියෙන් ලැබෙන නිෂ්පාදන හෝ පිරිපහදු ආන්තිකය සලකා බලා, ලං.බ.නී.සං. බනිජ තෙල් පිරිපහදුව සඳහා වඩාත්ම යෝග්‍ය වන ඉරාන සැහැල්ලු බොරතෙල් ආනයනය කිරීම, ඉරානය මත පැනවූ සම්බාධක හේතුවෙන් අඩු කිරීමට සිදු විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, වෙනත් බොරතෙල් ප්‍රභව වෙත යොමුවීමට සිදුවීම පිරිපහදු ආන්තිකය සැලකිය යුතු ලෙස පහළයාමට හේතු වූ අතර, එය දේශීය වශයෙන් බොරතෙල් පිරිපහදු කිරීම නිසා ලං.බ.නී.සං. ලාභදායීත්වය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. ඉරානය මත පනවන ලද සම්බාධක හේතුවෙන්, සුදුසු බොරතෙල් වර්ගයක් සපයාගත නොහැකි වීම නිසා පිරිපහදුව කිහිප විටක්ම වසා දැමීමට ද සිදුවිය. දේශීය පිරිපහදු නිෂ්පාදන හිඟය මඟහරවා ගැනීම සඳහා ඉහළ මිලක් ගෙවා පිරිපහදු නිෂ්පාදන ආනයනය කෙරිණ. ප්‍රමාණවත් පරිදි වර්ෂාව නොලැබීම නිසා 2001 වසරේ සිට මෙතෙක් පැවති අවම මට්ටමට ජලාශවල ජල මට්ටම අඩුවීම සහ නොරොච්චෝලේ ගල් අගුරු බලාගාරයේ විදුලිය ජනනය සඳහා නිරන්තරයෙන් බාධාවන් සිදුවීම හේතුවෙන්, පළමු මාස දහයක කාලය තුළ විශාල ලෙස තාප විදුලිය ජනනය කිරීමට සිදුවිය. මේ හේතුවෙන්, ඉන්ධන මිල සංශෝධනය සහ විදුලි බිල මත යළි පනවන ලද ඉන්ධන ගැලපුම් ගාස්තුව මගින් ලබාගැනීමට අපේක්ෂා කළ මූල්‍යමය ප්‍රතිලාභ නිශේදනය විය.

ලං.බ.නී.සං. මගින් ආනයනය කරන ලද බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල (මි.ගැ.) 2011 වසරේ පැවති එ.ජ.ඩොලර් 109 ට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 114 ක් දක්වා සියයට 5 කින් ඉහළ ගියේය. මේ හේතුවෙන්, 2012 වසරේ බනිජ තෙල් ආනයනය සඳහා වූ මුළු වියදම එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4.9 ක් දක්වා සියයට 4.9 කින් ඉහළ ගිය අතර, මෙය 2012 වසරේ රටෙහි මුළු ආනයන පිරිවැයෙන් සියයට 26 ක් විය. තවද, ලං.වි.ම. හා ලං.බ.නී.සං. විශේෂයෙන් රාජ්‍ය බැංකු ඇතුළු බැංකු ක්ෂේත්‍රයෙන් ලබාගන්නා ලද ණය, බැංකු ක්ෂේත්‍රය කෙරෙහි විශාල අහිතකර බලපෑමක් එල්ල කරන ලද අතර, 2012 අවසානයේ දී නොපියවූ මුළු වගකීම් ප්‍රමාණය 2011 වසර අවසානයේ පැවති රුපියල් බිලියන 160.6 ට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 245 ක් දක්වා සියයට 52.6 කින් ඉහළ ගියේය. මැදි කාලීනව,

ශ්‍රී ලංකාව පොසිල ඉන්ධන මත ඇති යැපීම අවම කිරීමට, බලශක්ති ජනනය සඳහා ගල් අගුරු, ජලය හා වෙනත් පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභව ආදිය භාවිත කිරීම සහ බලශක්ති සංරක්ෂණ සංස්කෘතියක් ආරම්භ කිරීම වැනි ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. කෙසේ වෙතත්, කෙටි කාලීනව ශ්‍රී ලංකාව බනිජ තෙල් මිලෙහි ඇතිවන කම්පන තුළින් අවධානමකට ලක්වීමේ හැකියාව තවදුරටත් පවතී.

**විදුලිබලය**

2012 වසරේ විදුලිබල උත්පාදනය 2011 වසරේ දී වාර්තා කළ ගි.වො.පැ. 11,528 ට සාපේක්ෂව ගි.වො.පැ. 11,800 ක් දක්වා සියයට 2.4 කින් මධ්‍යස්ථ වශයෙන් ඉහළ ගියේය. 2012 වසරේ ජුනි සිට ඔක්තෝබර් දක්වා කාලය තුළ පැවති දැඩි නියං තත්ත්වය හේතුවෙන්, මුළු විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා ජල විදුලි උත්පාදනයේ දායකත්වය ගි.වො.පැ. 3,298 ක් දක්වා සියයට 28.6 කින් පහළ ගිය අතර, තාප විදුලි උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 8,339 ක් දක්වා සියයට 22.9 කින් ඉහළ ගියේය. තාක්ෂණික හා තාක්ෂණික නොවන පාඩු අවම කර ගැනීම සඳහා ලං.වි.ම. විසින් ගන්නා ලද ඉදිරිගාමී පියවර හේතුවෙන්, පද්ධති අලාභය මුළු විදුලිබල උත්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2011 වසරේ දී පැවති සියයට 12 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 11 දක්වා අඩු විය. පෞද්ගලික අංශයේ විදුලිබල උත්පාදනය සියයට 43 සිට සියයට 48 දක්වා ඉහළ යාම පිළිබිඹු කරමින්, විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා ලං.වි.ම. දායකත්වය 2011 වසරේ පැවති සියයට 57 සිට 2012 වසරේ දී සියයට 52 දක්වා අඩු විය.

විදුලිබල අලෙවිය 2011 වසරේ දී වාර්තා කළ ගි.වො.පැ. 10,024 ට සාපේක්ෂව, 2012 වසරේ ගි.වො.පැ. 10,475 ක් දක්වා සියයට 4.5 කින් වැඩි විය. ආදායම් මට්ටම් ඉහළ යාම හේතුවෙන් ගෘහ විදුලි උපකරණ භාවිතය වැඩිවීම හා ග්‍රාමීය විදුලි සැපයුම් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම, ගෘහස්ථ විදුලිබල පරිභෝජනය සියයට 4.2 කින් වැඩිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. සංචාරක ව්‍යාපාරය හා අනෙකුත් ව්‍යාපාරික කටයුතුවල වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් පොදු කටයුතු හා හෝටල් අංශයේ විදුලිබල පරිභෝජනය සියයට 5.5 කින් වැඩි විය. මේ අතර, කර්මාන්ත අංශයේ වර්ධනය හේතුවෙන් කර්මාන්ත අංශයේ විදුලිබල පරිභෝජනය සියයට 4.9 කින් ඉහළ ගියේය.

තාප විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ යාම නිසා විදුලිබලය උත්පාදනය සඳහා දරන සාමාන්‍ය පිරිවැය ඉහළ යාම හේතුවෙන් වසර තුළ ලං.වි.ම. මූල්‍ය තත්ත්වය දුර්වල විය. 2011 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 19.3 ක අලාභයට සාපේක්ෂව විගණනය නොකල



3.3 සංඛ්‍යා සටහන		විදුලිබල අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය			
		වර්ධන අනුපාතය%			
ශීර්ෂය	2011	2012 (අ)	2011	2012 (අ)	
			ස්ථාවර ධාරිතාව (මෙගාවොට්)	3,148	3,312
ජල විදුලිබලය	1,401	1,584	1.4	13.1	
තාප බලය (අඟ)	1,696	1,638	22.0	-3.4	
වෙනත්	51	90	13.3	76.5	
ජනනය කළ ඒකක (ගිගාවොට් පැය)	11,528	11,800	7.6	2.4	
ජල විදුලිබලය	4,619	3,298	-18.0	-28.6	
තාප බලය (අඟ)	6,785	8,339	35.8	22.9	
වෙනත්	124	163	44.4	31.2	
මුළු අලෙවිය (ලං.වි.ම.) (ගිගාවොට් පැය)	10,024	10,475	8.2	4.5	
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	3,430	3,577	7.7	4.3	
කර්මාන්ත	3,131	3,285	9.1	4.9	
පොදු සේවා සහ හෝටල්	2,087	2,202	9.7	5.5	
ලං.වි. සමාගම (LECO)	1,267	1,302	5.5	2.8	
විදි ආලෝක කිරීම	109	109	0.9	0.0	
ලං.වි. සමාගමේ විදුලි අලෙවියේ සංයුතිය (ගිගාවොට් පැය)	1,184	1,216	5.4	2.7	
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	523	539	2.5	3.1	
කර්මාන්ත	232	237	1.3	2.2	
පොදු සේවා සහ හෝටල්	408	412	12.4	1.0	
විදි ආලෝක කිරීම	21	28	0.0	33.3	
ලං.වි.ම. සමස්ත විදුලිබල පද්ධති පාඩුව (%)	11.7	10.7	-13.3	-8.5	
පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාව ('000) (අ)	5,208	5,481	5.0	5.2	
ඉන්, ගෘහස්ථ සහ ආගමික	4,610	4,842	5.0	5.0	
කාර්මික	51	54	6.3	5.9	
පොදු සේවා හා හෝටල්	542	580	5.7	7.0	

(අ) තාවකාලික  
 (ආ) ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ගෙන් මිලදීගත් විදුලිබලය ද ඇතුළත්ය  
 (ඇ) සී. සී. ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගමේ පාරිභෝගිකයින් ද ඇතුළත්ව වර්ෂය අවසානයේදී

මූලාශ්‍රය: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සීමාසහිත ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගම

තාවකාලික මූල්‍ය දත්තවලට අනුව 2012 වසරේ දී ලං.වි.ම. රුපියල් බිලියන 61.2 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. තාප විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ යාම හා ලං.බ.නී.සං. විසින් සපයන ලද දැවිතෙල් මිල ඉහළ දැමීම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී ලං.වි.ම. යේ ධනික තෙල් වියදම රුපියල් බිලියන 42.5 ක් දක්වා සියයට 68.7 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. 2012 වසරේ දී ලං.වි.ම. විසින් විකුණුම් අන්තයේ දී විදුලි ඒකකයක් උත්පාදනය කිරීම සඳහා දරන ලද සාමාන්‍ය වියදම රුපියල් 22.13 ක් වූ අතර, විදුලි ඒකකයක් සඳහා අය කළ සාමාන්‍ය ගාස්තුව රුපියල් 15.65 ක් විය. ඒ අනුව, විදුලි ඒකකයක් සඳහා විකුණුම් අන්තයේ දී රුපියල් 6.48 ක අලාභයක් දැරීමට ලං.වි.ම. ට සිදුවිය. 2012 වසර අවසානය වන විට ලං.වි.ම. බැංකු මගින් ලබාගත් කෙටිකාලීන ණය සහ ලං.බ.නී.සං. හා ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන් සඳහා සිදුකිරීමට ඇති ගෙවීම්වල එකතුව රුපියල් බිලියන 137 ක් වූ අතර, 2012 වසර අවසානය

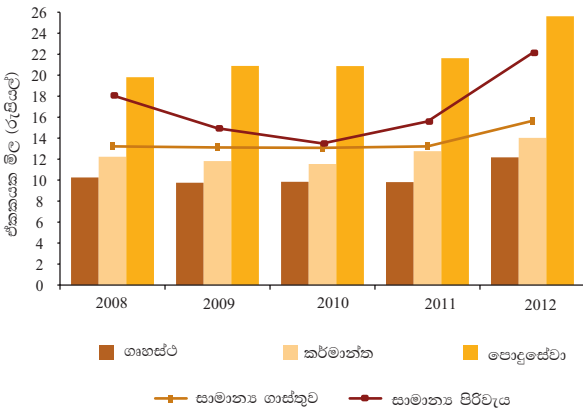
වන විට පැවති නොපියවූ දිගු කාලීන වගකීම්වල එකතුව රුපියල් බිලියන 296 ක් විය. ලං.වි.ම මූල්‍ය තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා, පෞද්ගලික අංශයෙන් විදුලිබලය මිලට ගැනීම සම්බන්ධ ගිවිසුම් කල් පිරෙන අවස්ථාවන්හි දී එම ගිවිසුම් නැවත සැකසීම, හදිසි ඇණහිටීම් සිදු නොවන පරිදි විදුලි බලාගාර ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකි වන ලෙස වැඩිදියුණු කළ තාක්ෂණය හා උපකරණ භාවිත කිරීම, කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින් නවීකරණය කිරීමේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාළ පියවර ගැනීම සහ ධනික තෙල් ගබඩා කර තැබීමේ වියදම් අවම කර ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් පරිදි ගබඩා පහසුකම් ඉදිකිරීම ආදී පියවර සක්‍රීය ලෙස ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ය.

2012 පෙබරවාරි මස දී ඉන්ධන ගැලපුම් ගාස්තුව හඳුන්වා දීම හා දැවිතෙල් මිල ඉහළ දැමීමට සමගාමීව විදුලි ගාස්තුව ද ඉහළ නංවන ලදී. විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා භාවිත කරන ඩීසල් ලීටරයක මිල රුපියල් 84 සිට රුපියල් 115 දක්වා ඉහළ නංවන ලද අතර, සල්ෆර් ප්‍රතිශතය වැඩි දැවිතෙල් හා සල්ෆර් ප්‍රතිශතය අඩු දැවිතෙල් ලීටරයක මිල පිළිවෙලින් රුපියල් 40 සිට රුපියල් 65 දක්වා සහ රුපියල් 52 සිට රුපියල් 75 දක්වා ඉහළ දමන ලදී. මේ අනුව, මාසිකව විදුලි ඒකක 30 ට අඩුවෙන් භාවිත කරන කුටුම්භයන් සඳහා සියයට 25 ක ඉන්ධන ගැලපුම් ගාස්තුවක් පනවන ලද අතර, මාසිකව විදුලි ඒකක 31-60 අතර ප්‍රමාණයක් පරිභෝජනය කරන නිවාස සඳහා සියයට 35 ක හා මාසිකව විදුලි ඒකක 60 ට වඩා පරිභෝජනය කරන නිවාස සඳහා සියයට 40 ක ඉන්ධන ගැලපුම් ගාස්තුවක් පනවන ලදී. පොදු සේවා අංශය සහ කර්මාන්ත හා හෝටල් අංශ මත පනවන ලද ඉන්ධන ගැලපුම් ගාස්තු පිළිවෙලින් සියයට 25 ක් හා සියයට 15 ක් විය. 2013 ජනවාරි මස 1 වැනි දා සිට දැවිතෙල් ලීටරයක මිල රුපියල් 25 කින් ඉහළ දැමීමට අපේක්ෂා කළ ද, ලං.වි.ම. මගින් යෝජිත ගාස්තු සංශෝධනය සිදු කරන තුරු මෙම මිල සංශෝධනය අත්හිටවනු ලැබීය. මේ අනුව, ලං.වි.ම. විසින් තවදුරටත් විදුලි ගාස්තු සංශෝධනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිසම වෙත 2013 මාර්තු මස දී සිය ගාස්තු යෝජනා ඉදිරිපත් කළ අතර, එය මේ වන විට විමර්ශනය කරමින් පවතී.

ජාතික විදුලිබල පද්ධතිය හරහා උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වලට විදුලිබලය ලබාදීම සඳහා ලං.වි.ම. මගින් අඛණ්ඩව පියවර ගත් අතර, විදුලිබලය නොමැති ප්‍රදේශවලට විදුලිය සැපයීම සඳහා ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ද ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. මේ අනුව, වසර 25 කට පසු 2012 සැප්තැම්බර් මස දී කිලිනොච්චි සිට කිලෝ වෝල්ට් 33 ක සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් මගින් යාපන අර්ධද්වීපය ජාතික විදුලිබල

**3.2 රූප සටහන**

**විදුලිබලය : සාමාන්‍ය ගාස්තුව සහ පිරිවැය**



පද්ධතියට සම්බන්ධ කෙරිණ. කිලෝ වෝල්ට් 132 ක සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් මගින් වව්නියාව හා කිලිනොච්චි නගර සම්බන්ධ කිරීම 2012 වසරේ දී නිම කළ අතර, මෙම ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර යටතේ කිලිනොච්චි විදුලිබල බෙදාහැරීමේ මධ්‍යස්ථානය හා යාපනයේ චුන්නාකම් සම්බන්ධ කෙරෙමින් කිලෝ වෝල්ට් 132 ක සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ඉදිකෙරේ. මේ අතර, ලං.වි.ම. මගින් ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණ. මෙම විදුලි ව්‍යාපෘති මගින් 2013 වසර අවසානය වන විට සියයට සියයක් විදුලිය ලබාදීමේ ඉලක්කය කරා ළඟාවීමට හැකිවනු ඇත.

2012 වසර තුළ ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාරය ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ කෙරුණු අතර, ප්‍රධාන විදුලිබල ව්‍යාපෘති කිහිපයකම ඉදිකිරීම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතිණ. 2012 ජූලි මාසයේ දී ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාරය මගින් මෙ.වො. 150 ක් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට ස්ථිර ලෙස එක් කෙරිණ. මෙ.වො. 300 ක ධාරිතාවයකින් යුත් බලාගාර 2 කින් සමන්විත නොරොච්චෝලේ ගල් අගුරු බලාගාරයේ දෙවන අදියරෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති අතර, එම බලාගාර දෙක පිළිවෙළින් 2013 දී හා 2014 දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ කිරීමට අපේක්ෂිතය. ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදුකෙරෙමින් පවතින මෙ.වො. 120 ක ධාරිතාවයකින් යුතු උමා මය ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය 2015 අවසානය වන විට ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කෙරෙනු ඇත. මෙ.වො. 500 ක ධාරිතාවයකින් යුතු ත්‍රිකුණාමලය ගල් අගුරු බලාගාරයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති අතර, එය 2017 දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කෙරෙනු ඇත. 2017 වසර අවසානය වන විට මෙම විදුලි බලාගාර සියල්ල ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීමත් සමඟ, සමස්ත ස්ථාපිත ධාරිතාව මෙ.වො. 4,532 ක්

දක්වා සියයට 37 කින් ඉහළ යනු ඇත. 2017 වන විට ගල් අගුරු වලින් ලබාගන්නා මෙ.වො. 1,100 ක අමතර විදුලි උත්පාදන ධාරිතාවක් විදුලිබල පද්ධතියට එක් වීමත් සමඟ විදුලි උත්පාදනය සඳහා දරන සාමාන්‍ය පිරිවැය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු වනු ඇත. අඩු පිරිවැය විදුලිය උත්පාදනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය ප්‍රශංසනීය වන අතරම, මෙම විදුලි බලාගාරවල කටයුතු නිරන්තරයෙන් ඇණ හිටීම හේතුවෙන් විදුලිය කප්පාදු කිරීමට සිදුවීම වැළැක්වීම සඳහා තාක්ෂණික කටයුතු සොයා බැලීම හා නඩත්තු කිරීම සහතික කළ හැකි පුළුල් වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අවශ්‍යතාව පවතී.

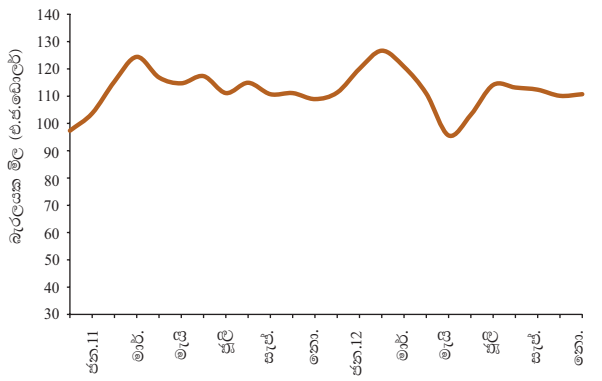
පුනර්ජනනීය බලශක්තිය වැඩි වශයෙන් භාවිත කිරීම හා රටේ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීම තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලිබල උත්පාදනය හා පරිභෝජනය තිරසාර මට්ටමකින් පවත්වාගෙන යාමට ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය පියවර ගනිමින් පවතී. විදුලිබල උත්පාදනයේ දී පුනර්ජනනීය බලශක්තියෙහි දායකත්වය දැනට පවතින සියයට 7 ක මට්ටමේ සිට 2020 වන විට සියයට 20 ක් දක්වා ඉහළ නැංවීම අධිකාරියේ අරමුණ වේ. 2012 වසර අවසානය වන විට සුළු පරිමාණ ජල විදුලි බලයෙන් මෙ.වො. 234 ක්, සුළං බලයෙන් මෙ.වො. 74 ක්, ජෛව ඉන්ධන බලයෙන් මෙ.වො. 11.5 ක් හා සූර්ය බලයෙන් මෙ.වො. 1.4 ක් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ කර ඇති අතර, තවත් මෙ.වො. 350 ක ධාරිතාවයක් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කිරීම සඳහා පුනර්ජනනීය බලශක්ති ව්‍යාපෘති 135 ක ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදුවෙමින් පැවතිණ. තවද, ගම ශක්ති වැඩසටහන යටතේ 2013 වසර අවසානය වන විට සැමට විදුලිය ලබාදීමේ රජයේ වැඩපිළිවෙළ සඳහා ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය ක්‍රියාකාරී දායකත්වයක් සපයන අතර, එමගින් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ නොවූ ව්‍යාපෘති හරහා ග්‍රාමීය නිවෙස්වලට විදුලිය සැපයීමට අපේක්ෂා කෙරේ. බලශක්ති සංරක්ෂණය සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික උපදෙස් ලබාදීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය විසින් විවිධ ආයතනවල බලශක්ති විගණන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. විශාල වශයෙන් බලශක්තිය පරිභෝජනය කරන ආයතන සඳහා බලශක්ති කළමනාකරුවන් හා බලශක්ති විගණකයන් පත් කිරීමට කටයුතු කරන ලද අතර ම, ගොඩනැගිලි අනුමත කරවා ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ දී එම ගොඩනැගිලිවල බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ දැමීම සඳහා නව භාවිතයන් ද හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙයට අමතරව, තරුණ පරපුර බලශක්ති සංරක්ෂණයේ වැදගත්කම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ අරමුණින් විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබීය.

**බනිජ තෙල්**

2012 වසරේ දී බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල 2011 වසරට සාපේක්ෂව බොහෝ දුරට සමාන මට්ටමක පැවතිය ද, වසර තුළ දී බොරතෙල් මිලෙහි විශාල විචලනයන් දැකිය හැකි විය. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බොරතෙල් (බ්‍රෙන්ට්) බැරලයක සාමාන්‍ය මිල 2011 වසරේ දී පැවති එ.ජ.ඩොලර් 112.25 ට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 112.41 ක් ලෙස වාර්තා විය. කෙසේ වෙතත්, වසර තුළ දී බොරතෙල් බැරලයක මිල එ.ජ.ඩොලර් 90 සිට එ.ජ.ඩොලර් 130 අතර විචලනය විය. මැද පෙරදිග හා උතුරු අප්‍රිකානු කලාපයේ පැවති දේශපාලනික කැලඹීම් නිසා සැපයුම් තත්ත්වයේ ඇති වූ අවිනිශ්චිතතාවයන් හේතුවෙන් බනිජ තෙල් මිල ඉහළ යාම සඳහා පීඩනයක් පැවති අතර, එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමී වීම හා යුරෝ කලාපයේ ණය අර්බුදය ව්‍යාකූල තත්ත්වයකට පත්වීම හේතුවෙන්, බොරතෙල් සඳහා ඉල්ලුම් අංශයෙහි පැවැති බලපෑම නිරූපණය කරමින් බනිජ තෙල් මිල මධ්‍යස්ථ විය. කෙසේ වෙතත්, ලං.බ.නී.සං. මගින් ආනයනය කරන ලද බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල එ.ජ.ඩොලර් 114 ක් දක්වා සියයට 5 කින් ඉහළ ගිය අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් ඉරානයට අමතරව වෙනත් රටවලින් ඉහළ පිරිවැයකින් යුත් බොරතෙල් නැව් කිහිපයක් ආනයනය කිරීම සඳහා යොමු වීම මෙම ඉහළ යාමට හේතු විය.

ලං.බ.නී.සං. විසින් මුහුණ පෑ මූල්‍ය දුෂ්කරතා සඳහා පිළියමක් ලෙස 2012 වසරේ දී හා 2013 වසරේ දී බනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවල දේශීය සිල්ලර මිල ඉහළ දමන ලදී. 2012 වසරේ මුල් කාලයේ දී ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බොරතෙල් මිල ගණන් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ මට්ටමක පැවතීම, රුපියල අවප්‍රමාණය වීම, තාප විදුලිබල ජනනය ඉහළ යාම සහ ලං.වි.ම. සඳහා සහනදායී මිලකට වැඩි දැවිතෙල් ප්‍රමාණයක් සැපයීම, මෙම මිල සංශෝධනයන් සඳහා මූලික වශයෙන් හේතු විය. මේ අනුව, 2012 පෙබරවාරි මස 12 වැනි දා සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි පෙට්‍රල්, ඩීසල් හා භූමිතෙල්වල දේශීය සිල්ලර මිල පිළිවෙළින් ලීටරයකට රුපියල් 12 කින්, රුපියල් 31 කින් හා රුපියල් 35 කින් ඉහළ දැමිණි. බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන මිල සංශෝධනය කිරීමත් සමඟ ලං.වි.ම. ට සපයන දැවිතෙල් මිල ද ඉහළ නංවන ලදී. කෙසේ වෙතත්, මිල සංශෝධනය සිදු කළ ද, පිරිවැයට වඩා අඩු මිලකට සමහර බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන සැපයීම, රුපියල අවප්‍රමාණය වීම, බනිජ තෙල් පිරිපහදුව කිහිපවරක් වසා තැබීම හා එක්සත් ජනපදය විසින් ඉරානය මත පැනවූ සම්බාධක හේතුවෙන් ඉහළ පිරිවැයකින් යුතු බොරතෙල් මූලාශ්‍ර වෙත යොමුවීම නිසා පිරිපහදු ආන්තිකය පහළ යාම

**3.3 රූප සටහන** ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බොර තෙල් (බ්‍රෙන්ට්) මිල (මාසික සාමාන්‍යය) 2011/2012



හේතුවෙන් ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය තවදුරටත් දුර්වල විය. මේ අනුව, 2012 දෙසැම්බර් මස 15 වන දින සිට පෙට්‍රල් සඳහා වන දේශීය සිල්ලර මිල ලීටරයකට රුපියල් 10 කින් තවදුරටත් ඉහළ දමන ලදී. 2013 වසරේ මුල දී ජාත්‍යන්තර බොරතෙල් මිල ගණන් ඉහළ යාම හමුවේ 2013 පෙබරවාරි මස 23 වැනි දා සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි පෙට්‍රල් හා ඩීසල්වල දේශීය සිල්ලර මිල පිළිවෙළින් ලීටරයකට රුපියල් 3 කින් හා රුපියල් 6 කින් නැවතත් ඉහළ දැමිණි. මෙම මිල සංශෝධනයන් ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය අලාභය යම් තරමකින් අඩුකර ගැනීම සඳහා හේතු විය. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බොරතෙල් මිල වෙනස්වීමට සමගාමීව දේශීය බනිජ තෙල් මිල වෙනස් කළ හැකි පරිදි නමාශීලී මිලකිරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් පැවතීම, බලශක්ති සංරක්ෂණය සඳහා මෙන්ම බලශක්තිය කාර්යක්ෂම ලෙස භාවිත කිරීම සඳහා ද ජනතාව දිරිගැන්වීම සඳහා උපකාරී වනු ඇත.

2012 වසරේ දී විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා බනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවලට පැවති ඉල්ලුම හේතුවෙන් බනිජ තෙල් පරිභෝජනය ඉහළ ගිය ද, මිල සංශෝධනයන් හේතුවෙන් බනිජ තෙල් ඉල්ලුම යම්තාක් දුරකට පහත වැටිණි. ලං.බ.නී.සං. හා ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම මගින් අලෙවිකරනු ලැබූ පෙට්‍රල්, ඩීසල් හා භූමිතෙල් යන ප්‍රධාන බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන අලෙවිය 2011 දී වාර්තා කළ සියයට 18.3 ක ඉහළ යාමට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී සියයට 4.9 කින් ඉහළ ගියේය. 2011 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 19.6 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව පෙට්‍රල් අලෙවිය 2012 වසරේ දී සියයට 8.1 කින් වර්ධනය විය. බනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවල මිල සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ දැමීම නිසා ඒ සඳහා පැවති ඉල්ලුම අඩුවීම පෙට්‍රල් අලෙවියේ සිදු වූ අඩු වර්ධනය සඳහා හේතු විය. තාප විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා

වැඩි ඉල්ලුමක් පැවතීම පිළිබිඹු කරමින් ඩීසල් අලෙවිය සියයට 5.5 කින් ඉහළ ගියේය. කුටුම්භයන් හි විදුලිබලය සඳහා ඇති ප්‍රවේශය ඉහළ යාම හේතුවෙන් භූමිතෙල් අලෙවිය සියයට 15.4 කින් පහළ ගියේය.

වසර තුළ දී ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය තවදුරටත් දුර්වල විය. මූල්‍ය වාර්තා අනුව ලං.බ.නී.සං. මෙහෙයුම් අලාභය 2011 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 94.5 ට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 89.7 ක් විය. ලං.වි.ම. ට හා පෞද්ගලික විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ට ඉහළ සහනාධාර මිලක් යටතේ දැවිතෙල් සැපයීම, බොරතෙල් මූලාශ්‍රය වෙනස් කිරීමත් සමග පිරිපහදු ආන්තිකය පහළ යාම හා වසර තුළ දී රුපියල අවප්‍රමාණය වීම ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය අලාභය සඳහා මූලික වශයෙන් හේතු විය. එසේම, බොරතෙල් වර්ගය වෙනස් කිරීම නිසා පිරිපහදුවේ මෙහෙයුම් කටයුතු වලට බාධා ඇතිවීම හා සැපයුම් හිඟය මඟහරවා ගැනීම සඳහා පිරිපහදු නිෂ්පාදන ආනයනය කිරීම ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය ලං.බ.නී.සං. වෙත ගෙවිය යුතු රුපියල් බිලියන 26 ක මුළු හිඟ මුදලෙන් රුපියල් බිලියන 18 ක් පියවූව ද, වසර අවසානයේ රාජ්‍ය ආයතනවලින් අයවිය යුතු මුළු මුදල රුපියල් බිලියන 85 ක් විය. මෙය ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය මත විශාල පීඩනයක් ඇති කළේය. එසේම, ලං.බ.නී.සං. මෙහෙයුම් අලාභ දිගින් දිගටම ඉහළ යාම හේතුවෙන් රජයට අයවිය යුතු විශාල බදු ආදායමක් ද අහිමි විය. තවදුරටත්, ලං.බ.නී.සං. මගින් ඛනිජ තෙල් බිල්පත් පියවීම සඳහා බැංකු ක්‍රමයෙන් ලබාගන්නා ලද ණය ප්‍රමාණය ඉහළ යාම හේතුවෙන්, බැංකු ක්‍රමය නිරන්තරයෙන් ලං.බ.නී.සං.වේ අයහපත් මූල්‍ය තත්ත්වය වෙත නිරාවරණය වී පවතී. ලං.බ.නී.සං. විසින් බැංකු ක්‍රමයෙන් ලබාගත් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය වසර තුළ දී රුපියල් බිලියන 53.7 කින් ඉහළ ගියේය. ලං.වි.ම. හා අනෙකුත් රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් මගින් ලං.බ.නී.සං. ට ගෙවිය යුතු එකතු වූ හිඟ මුදල් ප්‍රමාණය පියවීම සඳහා 2012 ජනවාරි මස දී රජය විසින් රුපියල් බිලියන 60 ක භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කරන ලදී.

පිරිවැය ඵලදායී ආකාරයෙන් ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදන වෙළෙඳපොළට සැපයීම සහතික කිරීම සඳහා සපුරාස්කන්ද ඛනිජ තෙල් පිරිපහදුව පුළුල් කිරීමේ හා නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය කඩිනම් කළ යුතුව ඇත. මෑත කාලයේ දී පිරිපහදුව නවීකරණය නොකිරීම හා පුළුල් නොකිරීම, අඩු නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයක් ලැබීමට හා පිරිපහදු ක්‍රියාවලිය නිරන්තරයෙන් අඩාල වීමට හේතු විය. මෙය පිරිපහදු ආන්තිකය පහළ යාමට මෙන්ම පිරිපහදු ක්‍රියාවලියේ ආර්ථිකමය කාර්යක්ෂමතාවය පහළ යාමට ද හේතු විය. තවදුරටත්, එක්සත් ජනපදය විසින් ඉරානය

**3.4 සංඛ්‍යා සටහන** **ඛනිජ තෙල් අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය**

ශීර්ෂය	වර්ධන අනුපාතය %			
	2011	2012 (අ)	2011	2012 (අ)
ආනයනය කළ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)				
බොරතෙල්	2,070	1,486	13.8	-28.2
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (අ)	3,501	3,950	21.5	12.8
ගල් අගුරු	782	930	617.4	18.9
එල්. පී. ගෑස්	180	199	10.4	10.6
දේශීය එල්. පී. ගෑස් නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො.'000)	24	17	4.3	-29.2
ආනයන වටිනාකම (මි. ගැ.)				
බොරතෙල් (රු.මිලියන)	183,056	157,758	52.3	-13.8
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	1,653	1,248	55.4	-24.5
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (රු. මිලියන)	335,225	466,078	50.8	39.0
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	3,033	3,666	54.4	20.9
ගල් අගුරු (රු. මිලියන)	12,109	15,381	793.0	27.0
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	109	123	808.3	12.8
එල්. පී. ගෑස් (රු. මිලියන)	20,107	27,939	25.3	39.0
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	182	219	28.2	20.3
බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල (මි.ගැ.)				
(රු./බැරල්)	12,027	14,416	33.9	19.9
(එ.ජ.ඩො./බැරල්)	108.59	114.00	36.6	5.0
අපනයන ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)				
අපනයන වටිනාකම (රු. මිලියන)	61,170	58,902	105.5	-3.7
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	553	463	110.3	-16.3
දේශීය අලෙවිය (මෙ.ටො. '000)				
ඉන්, පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 90)	4,608	4,840	19.0	5.0
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	676	729	18.0	7.8
සුදු ඩීසල්	35	40	59.1	14.3
සුදු පීසල්	1,985	2,086	19.4	5.1
සුපිරි ඩීසල්	15	25	25.0	66.7
භූමිතෙල්	169	143	2.4	-15.4
දැවි තෙල්	1,222	1,332	9.4	9.0
ගුවන්යානා ඉන්ධන	315	326	99.4	3.5
නැප්තා	85	63	57.4	-25.9
එල්. පී. ගෑස්	228	228	8.6	0.0
දේශීය මිල (වර්ෂය අවසානයේ දී) (රු./ලීටර)				
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 90)	137.00	159.00	19.1	16.1
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	155.00	167.00	16.5	7.7
සුදු ඩීසල්	84.00	115.00	15.1	36.9
සුපිරි ඩීසල්	106.30	142.00	20.4	33.6
භූමිතෙල්	71.00	106.00	39.2	49.3
දැවි තෙල්				
තත්පර 500	50.30	-	0.0	0.0
තත්පර 800	52.20	92.20	23.7	76.6
තත්පර 1,000	48.70	-	0.0	0.0
තත්පර 1,500	50.00	90.00	25.0	80.0
තත්පර 3,500	50.00	90.00	25.0	80.0
එල්. පී. ගෑස් (රු./කි.ග්‍රෑම්)				
ලිට්‍රෝ ගෑස්	163.68	179.68	23.8	9.8
ලාෆ්ස් ගෑස්	163.68	179.68	34.6	9.8

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත ලංකා බැංකු සංස්ථාව, ලංකා අයි.ඕ.සී. සමාගම සහ ලංකා මෙරයින් සර්විසස් සමාගම විසින් කරන ලද ආනයන සංස්ථාව  
 (ආ) ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත ලංකා අයි.ඕ.සී. සමාගම සහ ලංකා මෙරයින් සර්විසස් සමාගම විසින් කරන ලද ආනයන  
 මූලාශ්‍රය: ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව  
 ලංකා අයි.ඕ.සී. සමාගම  
 ලංකා මෙරයින් සර්විසස් සමාගම  
 ලිට්‍රෝ ගෑස් ලංකා සමාගම  
 ලාෆ්ස් ගෑස් සමාගම  
 ශ්‍රී ලංකා රේගුව

මත පැනවූ සම්බාධක හේතුවෙන් සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස තෙල් සඳහා වන පියවීම් කටයුතුවලට ඇතිවූ බාධා හේතුවෙන්, ශ්‍රී ලංකාව ඉරානයෙන් ආනයනය කරන බොරතෙල් ප්‍රමාණය අඩු කිරීමට පියවර ගත් අතර, වෙනත් රටවලින් අඩු නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයක් ලබාදෙන වෙනත් වර්ගවල බොරතෙල් ආනයනය කිරීමට ද පියවර ගන්නා ලදී. එමනිසා, විවිධ බොරතෙල් විශේෂ වලින් වැඩි ගුණත්වයකින් යුත් පිරිපහදු නිෂ්පාදන ලබාගැනීම සඳහා පිරිපහදුවේ තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම වැදගත් වේ. 2012 අවසානය වන විට සපුරාස්කන්ද ධනිෂ් තෙල් පිරිපහදුව පුළුල් කිරීමේ හා නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඉඩම් පවරා ගැනීමට අදාළ ආයතනික කාර්යයන් ආසන්න වශයෙන් සියයට 98 ක් පමණ අවසන්ව පැවතිණ. ව්‍යාපෘතියේ 'පරිසර බලපෑම් වාර්තාව' සකස් කොට අවසන් අතර, එය අවසන් අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට නියමිතය.

**ධනිෂ් තෙල් ගවේෂණය**

2011 වසර අවසානයේ දී ගවේෂණ ළිං තුනක කැණීම් සිදුකර, ගවේෂණ ළිං දෙකකින් ස්වභාවික වායු හා හයිඩ්‍රොකාබන් සංසන්දන දෙකක් සොයාගැනීමෙන් අනතුරුව, මන්නාරම් ද්‍රෝණියේ SL 2007-01-001 යන කොටසෙහි ගවේෂණ කටයුතු සිදුකරන සීමාසහිත කෙයාන් ලංකා පුද්ගලික සමාගම විසින් දෙවන ගවේෂණ අදියර ආරම්භ කිරීමට ඇති කැමැත්ත ශ්‍රී ලංකා රජය වෙත දැනුම් දෙන ලදී. 2011 වසරේ දී මන්නාරම් ද්‍රෝණියේ මෙම සොයාගැනීම් දෙක සිදුකිරීම සහ විවිධ ජාත්‍යන්තර තෙල් සමාගම් ඒ සඳහා දැක්වූ උනන්දුව හේතුවෙන්, ධනිෂ් තෙල් සම්පත් සංවර්ධන ලේකම් කාර්යාලය විසින් මන්නාරම් හා කාවේරි ද්‍රෝණිවල තවත් ගවේෂණ කොටස් කිහිපයක් ආයෝජකයන් හට පිරිනැමීම සඳහා 2013 මාර්තු මස මුල දී ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන ජාත්‍යන්තර අක්වෙරළ ගවේෂණ බලපත්‍ර වටය පැවැත්වීමට තීරණය කරන ලදී. මෙම බලපත්‍ර වටයේ දී ශ්‍රී ලංකා රජයට සහාය දීම සඳහා උපදේශයකු ලෙස ගෝලීය බලශක්ති තොරතුරු සමාගමක් වෙත එම කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනමන ලදී. දැනට පවතින ධනිෂ් තෙල් සම්පත් පිළිබඳ ගිවිසුම යාවත්කාලීන කිරීම, ඒ හා සම්බන්ධ ආර්ථික ආකෘතිය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය සමාලෝචනය කිරීම හා සංශෝධනය කිරීම සහ බලපත්‍ර වටය ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා එය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම මෙම සමාගම වෙත පැවරෙන කාර්යයන් වේ. ජාත්‍යන්තර කටයුතු සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේ දී, විවිධ ජාතික තෙල් සමාගම් සහ ජාත්‍යන්තර තෙල් සමාගම් අනාගත ගවේෂණ කටයුතු හා ව්‍යාපාරික ආයෝජන සහයෝගීතාව පිළිබඳ රජය සමඟ සාකච්ඡා පැවැත්විය. ධනිෂ් තෙල් කර්මාන්තයේ පශ්චාත්

ගවේෂණ කටයුතුවලට පුළුල් ලෙස සහභාගී වීම සඳහා දේශීය සැපයුම්කරුවන් සුදානම් කිරීම පිණිස ඔවුන්ට අවස්ථාවන් සැලසීමේ හා ඔවුන් දැනුවත් කිරීමේ විවිධ වැඩසටහන් ධනිෂ් තෙල් සම්පත් සංවර්ධන ලේකම් කාර්යාලය සහ කෙයාන් ලංකා සමාගම එක්ව සිදුකරන ලදී. 2012 ඔක්තෝබර් මස 11 වැනි දින ධනිෂ් තෙල් සම්පත් සංවර්ධන ලේකම් කාර්යාලය හා මැලේසියා ධනිෂ් තෙල් සම්පත් සංස්ථාව අතර එකඟතා ගිවිසුමකට අත්සන් තැබුණු අතර, එමගින්, මැලේසියානු ආයෝජකයන්ට, ඔවුන්ගේ ශ්‍රී ලාංකික පාර්ශවකරුවන් සමඟ එක්ව ශ්‍රී ලංකාවේ ධනිෂ් තෙල් හා ගැස් ක්ෂේත්‍රය තුළ පැවතිය හැකි ව්‍යාපාරික අවස්ථාවන් හඳුනාගැනීමට අවස්ථාව සැලසිණ. එසේම, මෙතෙක් ගවේෂණ කටයුතු සිදුකර නොමැති ඉතා ගැඹුරු මුහුදු ප්‍රදේශ සම්බන්ධ ඒකාබද්ධ අධ්‍යයන කටයුතු සිදුකිරීම සඳහා මහා පරිමාණ ජාත්‍යන්තර තෙල් සමාගම් කිහිපයක් තම කැමැත්ත ප්‍රකාශ කර ඇත. දිගුකාලීනව භාවිත කිරීමේ හැකියාව ඇති හයිඩ්‍රොකාබන් හඳුනාගැනීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා රජය සමඟ ඒකාබද්ධ අධ්‍යයන කටයුතුවල නිරත විය හැකි නිසි පුහුණුවකින් හා හැකියාවකින් යුත් ක්‍රියාකරුවන් හට ප්‍රමාණයෙන් විශාල, ඉතා ගැඹුරු මුහුදු කොටස් කිහිපයක් පිරිනැමීම සඳහා මේ වන විට සාකච්ඡා ආරම්භ වී ඇත. ධනිෂ් තෙල් සම්පත් සංවර්ධන ලේකම් කාර්යාලය විසින් 2013 මාර්තු මස 7 වන දින එක්සත් ජනපදයේ හුස්ටන් නගරයේ දී ගවේෂණ බලපත්‍ර වටය දියත් කළ අතර, ඉන්පසු සති කිහිපය තුළ ලන්ඩනයේ දී හා සිංගප්පූරුවේ දී මේ සම්බන්ධ ඉදිරි දැක්ම ඇතුළත් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ජාත්‍යන්තර තෙල් සමාගම්වලට ඔවුන්ගේ අවසාන තීරණය ගැනීම සඳහා සැලකිය යුතු කාලයක් ලබාදෙමින් 2013 සැප්තැම්බර් මස 30 වෙනි දින මෙම බලපත්‍ර වටය අවසන් කිරීමට අපේක්ෂිතය.

**ප්‍රවාහනය**

පවතින මාර්ග ජාලය හා ප්‍රවාහන සේවා පුළුල් කිරීම, ප්‍රාදේශීය සම්බන්ධතාව ශක්තිමත් කිරීම හා රටේ සර්ව සහභාගීත්වයක් සහිත වර්ධනයක් ළඟාකර ගැනීම සඳහා දායක වීමත් සමඟ 2012 වසරේ දී ප්‍රවාහන අංශය සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත්කර ගත්තේය. මෙමගින්, වරප්‍රසාද නොලත් දුරස්ථ ප්‍රදේශ අගනුවර හා සම්බන්ධ කිරීමට, එම ප්‍රදේශ ප්‍රධාන ආර්ථික කටයුතුවලට හවුල් කර ගැනීමට මෙන්ම තුලිත ආර්ථික වර්ධනයක් සහතික කිරීම සඳහා ද හැකියාව ලැබෙනු ඇත. ප්‍රවාහන අංශයේ සංවර්ධනය මාර්ග සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රය තුළින් අඛණ්ඩව දැකිය හැකි වූ අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ ආවරණය කරමින් බස් සේවා ව්‍යාප්ත කිරීම හා දුම්රිය මාර්ග ජාලය පුළුල් කිරීම

අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. වේගයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වන උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ජනතාව ප්‍රධාන ආර්ථික කටයුතුවලට සම්බන්ධ කිරීම කඩිනම් කිරීම සඳහා ගැටුම් පැවති ප්‍රදේශවල කඩිනම් මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (CAREP) සහ උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය (NRCP) වැනි ව්‍යාපෘති අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. රටපුරා මහා මාර්ග, අධිවේගී මාර්ග හා පාලම් ඉදිකිරීම සහ පවතින මාර්ග පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘති වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. 2012 වසරේ දී මාර්ග ප්‍රවාහන හා ගුවන් ප්‍රවාහන යන අංශ දෙකෙහිම සැලකිය යුතු වර්ධනයක් දැකිය හැකි විය. කෙසේ වුවත්, ලෝක ආර්ථිකයේ මන්දගාමී වර්ධනය හා දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම පහළ යාම හමුවේ වරාය කටයුතුවල වර්ධනය මන්දගාමී විය. ඉහළ මැදි ආදායම් ලබන රටක් බවට දේශීය ආර්ථිකය ඉදිරියේ දී ළඟාවීමට අපේක්ෂිත බැවින්, මහා මාර්ග, දුම්රිය මාර්ග, ගුවන් හා නාවික පද්ධති සඳහා නැගී එන අවශ්‍යතාවන් සපුරාලීම පිණිස ක්‍රමවත් ඉදිරිගාමී සැලසුම් සකස් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මාර්ග ප්‍රවාහන අංශයේ පවතින දැඩි තදබදය අඩුකිරීම සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතුව ඇත. එය, කාලය මෙන්ම ඉන්ධන සඳහා වන වියදම අඩු කර ගැනීමට උපකාරී වන අතරම, ඵලදායීතාවය හා ආර්ථික කටයුතුවල කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීමට ද උපකාරී වනු ඇත.

**මාර්ග සංවර්ධනය**

නිෂ්පාදන සාධක කාර්යක්ෂම ලෙස සංවලනය කිරීමට උපකාරී වීම පිණිස පවතින මාර්ග ජාලය පුනරුත්ථාපනය කිරීම හා නව මාර්ග ඉදිකිරීම සඳහා රජය විසින් ප්‍රමුඛතාව ලබාදෙන ලදී. මගී හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයට අවශ්‍ය පහසුකම් සලසමින් පසුගිය වසර කිහිපය පුරා මාර්ග පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතුවල සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් අත්කර ගත්තේය. ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග ක්ෂේත්‍රය වර්තමානයේ මුහුණ දෙන බැරෑරුම් අභියෝග සහ ඒ සඳහා ගත යුතු සුදුසු පියවර ජාතික මාර්ග ප්‍රධාන සැලැස්ම මගින් පෙන්වා දී ඇත. ජාතික ආර්ථිකය ගෝලීය සැපයුම් දාමය හා ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා රට තුළ විහිදුනු මාර්ග ජාලයක් ස්ථාපනය කිරීම ද ඉවහල් වනු ඇත. මේ අතරම, නූතන ප්‍රවාහන මාධ්‍ය ලෙස යොදාගන්නා අධිවේගී මාර්ග, අධිවේගී විද්‍යුත් දුම්රිය මාර්ග, නගරාන්තර අධිවේගී මාර්ග (මෙට්‍රෝ), ලුහු දුම්රිය මාර්ග හා මුම්භක බලයෙන් ක්‍රියාකරන දුම්රිය වැනි ප්‍රවාහන මාධ්‍යයන් හි ශක්‍යතාවය නිර්ණය කිරීමෙන් අනතුරුව, පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගීත්වය ඇතිව ඒවා වැඩි දියුණු කිරීම කෙරෙහි යොමු විය යුතුය.

ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග පද්ධතිය මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ අධීක්ෂණයට යටත් වන අධිවේගී මාර්ග (E ශ්‍රේණිය) සහ ජාතික මහාමාර්ග (A හා B ශ්‍රේණි) වලින් සහ පළාත් මාර්ග (C හා D ශ්‍රේණි), පළාත් පාලන ආයතන සතු වර්ග නොකරන ලද මාර්ග සහ අනෙකුත් මාර්ගවලින් සමන්විත වේ. 2012 වසරේ දී මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නඩත්තු කළ ජාතික මහාමාර්ග ප්‍රමාණය දළ වශයෙන් කි.මී. 12,165 ක් වූ අතර, පළාත් පාලන ආයතන මගින් නඩත්තු කළ මාර්ග ප්‍රමාණය දළ වශයෙන් කි.මී. 16,000 ක් පමණ විය. අනෙකුත් කලාපීය රටවල් හා සැසඳීමේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග පද්ධතියේ ආවරණය ඉහළ මට්ටමක පැවතිය ද, නැගී එන ප්‍රවාහන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා එය තවදුරටත් වැඩි දියුණු කළ යුතු වේ. නව මාර්ග ඉදිකරන අතරම, පවත්නා මාර්ග පද්ධතිය අඛණ්ඩව නඩත්තු කිරීම, නිසි පරිදි පුනරුත්ථාපනය කිරීම හා වැඩි දියුණු කිරීම කළ යුතුව ඇත. ආර්ථිකයේ ඉහළ යන ප්‍රවාහන ඉල්ලුම සපුරාලීම පිණිස පවත්නා මාර්ග පද්ධතිය වැඩි දියුණු කිරීම හා නව මාර්ග ඉදිකිරීම සඳහා 2012 වසරේ දී රජය රුපියල් බිලියන 122.7 ක මුදලක් වෙන් කරන ලදී. 2012 වසරේ දී මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් දේශීය හා ජාත්‍යන්තර අරමුදල් ඇතුළුව මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා වැය කළ මුදල රුපියල් බිලියන 133.7 ක් විය.

වසර තුළ ප්‍රධාන මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හා පාලම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක විය. කි.මී. 95.3 ක දිගින් යුතු කොට්ටාවේ සිට පින්තදූව දක්වා වන දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ පළමු අදියර වාහන ගමනාගමනය සඳහා 2011 නොවැම්බර් මස විවෘත කෙරිණි. 2012 වසරේ දී දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයෙන් ලද සාමාන්‍ය දෛනික බදු ආදායම රුපියල් බිලියන 2.8 ක් වූ අතර, දිනකට සාමාන්‍යයෙන් වාහන 9,500 ක් පමණ මාර්ගය භාවිත කළේය. කි.මී. 34.6 ක දිගින් යුත් පින්තදූවේ සිට ගොඩගම දක්වා වන එහි දකුණු කොටසේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2011 අප්‍රේල් මස ආරම්භ කළ අතර, එය 2013 වසරේ මැද භාගයේ දී අවසන් කිරීමට අපේක්ෂිතය. ප්‍රධාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින හම්බන්තොට සහ කොළඹ අතර සම්බන්ධතාව ඉක්මන් කිරීමේ අරමුණින් දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය මාතර සිට හම්බන්තොට දක්වා දීර්ඝ කිරීමට යෝජනා කර ඇත. අන්තර් හුවමාරු ස්ථාන 4 කින් හා මංකීරු 6 කින් සහ 4 කින් යුත් ද්විත්ව මාර්ග පහසුකම් සහිත කි.මී. 26 ක දිගින් යුත් කොළඹ - කටුනායක අධිවේගී මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2012 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති අතර, එය 2013 වසරේ දී නිම කිරීමට අපේක්ෂිතය. 2012 වසර අවසානය වන විට මෙම ව්‍යාපෘතියේ භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 74 ක් විය. කොළඹ

නගරයේ පවතින දැඩි වාහන තදබදය අඩුකිරීමේ අරමුණින් කොළඹ නගරය වටා දිවෙන සියලු ප්‍රධාන අධිවේගී මාර්ග සම්බන්ධ කරමින් ඉදිවන කි.මී. 29.1 දිගින් යුතු පිටත වටරවුම් මහා මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ද සිදුකෙරෙමින් පැවතුණි. මෙහි පළමු අදියර වන කි.මී. 11 ක දිගින් යුත් කොට්ටාව සිට කඩුවෙල දක්වා කොටසේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති අතර, එහි සිවිල් වැඩ 2012 වසර අවසානය වන විට සියයට 72 ක් අවසන්ව පැවතිණ. කි.මී. 8.9 ක දිගින් යුත් මෙහි දෙවන අදියර වන කඩුවෙල සිට කඩවන දක්වා කොටසට සහ කි.මී. 9.3 ක දිගින් යුත් තෙවන අදියර වන කඩවන සිට කෙරවලපිටිය දක්වා කොටසට අදාළ ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතිණ. මාර්ග අංශ සහායක ව්‍යාපෘතිය II, මාර්ග ව්‍යාපෘති සඳහා පූර්ව පහසුකම් සැලසීමේ ව්‍යාපෘතිය, ජාතික මහාමාර්ග ආංශික ව්‍යාපෘතිය හා ප්‍රමුඛතා මාර්ග ව්‍යාපෘතිය I සහ II යටතේ මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතිණ. මේ අතර, ග්‍රාමීය මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා වරාය හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය යටතේ 2012 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 3.2 ක වියදමින් “මග නැගුම” වැඩසටහන අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණ. “මග නැගුම” ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2012 වසරේ දී මාර්ග කි.මී. 629 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලදී.

උතුරු මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය, ගැටුම් පැවති ප්‍රදේශවල කඩිනම් මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සහ උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය යටතේ උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල මාර්ග ජාලය සංවර්ධනය සඳහා රජය විසින් අඛණ්ඩව වැඩි අවධානයක් යොමු කරන ලදී. 2012 වසරේ දී, උතුරු මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ මහනුවර - යාපනය මාර්ගයේ සංවර්ධන කටයුතුවල සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් දැකිය හැකි විය. ගැටුම් පැවති ප්‍රදේශ වල කඩිනම් මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ කි.මී. 26 වූ පරන්තන් - පුනරින් මාර්ගය සහ කි.මී. 38 වූ මාන්කුලම් - වෙල්ලන්කුලම් මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීමේ කටයුතු 2013 සැප්තැම්බර් මස වන විට නිම කිරීමට නියමිතය. උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය යටතේ උතුරු හා උතුරු මැද පළාත්වල ජාතික මහාමාර්ග කි.මී. 165 ක ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සිදුකෙරෙමින් පැවති අතර, අනුරාධපුර හා රඹැව අතර A020 මාර්ගය හා මනිපාය හා කයින්දි අතර B268 මාර්ගයට අදාළ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු 2012 වසරේ දී අවසන් කෙරිණ. 2008 වසරේ දී ආරම්භ කරන ලද ත්‍රිකුණාමලය ඒකාබද්ධ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතිය යටතේ මඩකලපුව - ත්‍රිකුණාමලය මාර්ගය, අල්ල - කන්තලේ මාර්ගය, වෙරළබඩ මාර්ග කිහිපයක් හා පාලම් 5 ක් ඉදිකිරීමේ වැඩකටයුතු 2012 වසරේ දී අවසන් කෙරිණ.

**මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහනය**

පොදු මගී ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය 2012 වසරේ දී මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරීත්වයක් වාර්තා කළේය. 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයේ (ශ්‍රී ලං.ග.ම.) ධාවන කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සුළු වශයෙන් අඩු වූ අතර, මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සියයට 8.4 කින් ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලං.ග.ම. බස්රථ ඇණිය 2011 දී පැවති බස්රථ 7,821 සිට 2012 වසරේ දී බස්රථ 7,756 ක් දක්වා අඩු වූ අතර, සාමාන්‍යයෙන් දිනකට ධාවනය කරන ලද බස්රථ සංඛ්‍යාව 2011 දී පැවති 4,365 ට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී 4,314 ක් දක්වා අඩු විය. ආර්ථිකමය වශයෙන් වාසි සහගත ලෙස පුනරුත්ථාපනය කළ නොහැකි, ධාවනයට නුසුදුසු බස්රථ ධාවනයෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා වන වැඩසටහන් කඩිනම් කිරීම මෙම අඩුවීමට හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, බස්රථ අළුත්වැඩියා කොට නැවත බස්රථ ඇණියට එක් කිරීම අඛණ්ඩව සිදුවිය. 2012 වසරේ දී පෞද්ගලික අංශය සතු බස්රථ සංඛ්‍යාව 20,444 ක් දක්වා සියයට 3.8 කින් වැඩි වූ අතර, සාමාන්‍යයෙන් දිනකට ධාවනය වූ බස්රථ සංඛ්‍යාව 17,129 ක් දක්වා සියයට 3.2 කින් වැඩි විය. පෞද්ගලික බස්රථ වල මුළු මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය ද කි.මී. මිලියන 21,604 ක් දක්වා සියයට 7.8 කින් ඉහළ ගියේය. පසුගිය වසරේ වාර්තා කළ ආදායම පහළ යාමට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. ආදායම ඉහළ ගිය ද, ශ්‍රී ලං.ග.ම. මූල්‍ය තත්ත්වය තවදුරටත් දුර්වල මට්ටමක පැවතිණ. 2012 පෙබරවාරි මස සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි බස් ගාස්තු සියයට 20 කින් ඉහළ දැමීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලං.ග.ම. ඉපැයු මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 26.3 ක් දක්වා සියයට 25.1 කින් ඉහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 30.1 ක් දක්වා සියයට 23.8 කින් ඉහළ යාම හේතුවෙන් 2011 දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 3.3 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව තාවකාලික මූල්‍ය වාර්තා අනුව 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. ලැබූ මෙහෙයුම් අලාභය රුපියල් බිලියන 3.8 ක් විය.

ශ්‍රී ලං.ග.ම. දිළිඳු ජනතාව වෙත සේවාවන් ලබා දීම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන ගියේය. පෞද්ගලික බස්රථ ධාවනය නොවන රාත්‍රී කාලයේ දී හා හිමිදිරි උදෑසන බස් සේවා ලබාදීම සඳහා “නිසි සැරිය” වැඩසටහන 2012 වසරේ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මේ සඳහා 2012 වසරේ දී නව බස්රථ 29 ක් එක් කෙරිණ. ආර්ථිකමය වශයෙන් පාඩු ලබන ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පිහිටි ධාවන මාර්ගයන්හි බස්රථ ධාවනය “ගැමි සැරිය” වැඩසටහන යටතේ ද, පාසල් සිසුන් සඳහා බස් සේවා සැපයීම “සිසු සැරිය” වැඩසටහන යටතේ ද 2012 වසරේ දී අඛණ්ඩව සිදු කෙරුණු අතර, ඒ සඳහා ද නව බස්රථ එක් කෙරිණ. 2012 වසරේ දී වාර ප්‍රවේශ පත්‍ර සඳහා

රුපියල් බිලියන 1.4 ක් හා ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී නොවන මාර්ගවල බස් රථ ධාවනය සඳහා රුපියල් බිලියන 2.2 ක සහනාධාර මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් ලබාදුණි.

රාජ්‍ය බස් සේවාවේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පියවර රැසක් ගෙන ඇත. 2012 වසරේ දී ප්‍රධාන පද්ධතිය හා ස්වයංක්‍රීයව සම්බන්ධ වන ඉලෙක්ට්‍රොනික ටිකට්පත් නිකුත් කිරීමේ යන්ත්‍ර හඳුන්වා දෙන ලද අතර, කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය තුළ ධාවනය කරන බස් රථ සඳහා ඒවා භාවිත කරන ලදී. දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය සඳහා නව බස් සේවා හඳුන්වා දුන් අතර, නගරාන්තර සේවා සපයන බස් සේවා ප්‍රමාණය ඉහළ නංවන ලදී. අභ්‍යන්තර පරිගණක ජාල (LAN) ව්‍යාපෘතිය හරහා ප්‍රධාන පද්ධතිය හා සම්බන්ධ නොවූ ප්‍රදේශවල කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය උසස් කිරීම, දෛනික මුදල් පොත හා තොග පාලන පද්ධතිය පරිගණකගත කිරීම මෙන්ම මානව සම්පත සම්බන්ධ දත්ත ඇතුළත් පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම ද 2012 වසරේ දී අඛණ්ඩව සිදු කෙරිණි.

වාහන ආනයනය මත පනවන ලද ඉහළ ආනයන බදු හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී ලියාපදිංචි කරන ලද නව වාහන සංඛ්‍යාව සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. ලියාපදිංචි කළ මුළු වාහන සංඛ්‍යාව පෙර වසරේ වාර්තා කළ සියයට 46 ක ඉහළ යාමට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී 397,295 ක් දක්වා සියයට 24 කින් පහළ ගියේය. වාහන සඳහා වන නිෂ්පාදන බදු ඉහළ දැමීම මෙම පහළ යාම සඳහා මූලික වශයෙන් හේතු විය. 2012 වසරේ දී ලියාපදිංචි කරන ලද මෝටර් රථ සංඛ්‍යාව සියයට 46 කින් පහළ ගිය අතර, ලියාපදිංචි කරන ලද බස් රථ හා ත්‍රිරෝද රථ සංඛ්‍යාව පිළිවෙලින් සියයට 27 කින් හා සියයට 29 කින් පහළ ගියේය. කෙසේ වෙතත්, කෘෂිකාර්මික හා කාර්මික අංශයන් හි වර්ධනය හේතු කොට ගෙන ට්‍රැක්ටර් වැනි ලියාපදිංචි කරන ලද ඉඩම් වාහන සංඛ්‍යාව සියයට 6 ක් වැනි අඩු වේගයකින් පහළ ගියේය.

**දුම්රිය ප්‍රවාහනය**

ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවයේ (ශ්‍රී ලං.දු.සේ.) මෙහෙයුම් කටයුතු 2012 වසර තුළ ප්‍රගතියක් පෙන්නුම් කළේය. වැඩිදියුණු කරන ලද දක්ෂිණ දුම්රිය මාර්ගය මගී ප්‍රවාහනය සඳහා විවෘත කිරීම හා දුම්රිය සේවාවට නව දුම්රිය එක් කිරීම හේතුවෙන් මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය 2011 දී වාර්තා කළ කි.මී. මිලියන 4,574 සිට කි.මී. මිලියන 5,039 ක් දක්වා සියයට 10.2 කින් ඉහළ ගියේය. නව භාණ්ඩ ප්‍රවාහන දුම්රිය මැදිරි එක් කිරීමත් සමග භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා දුම්රිය භාවිත කිරීමේ වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින්, භාණ්ඩ කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සියයට 3.9 කින් ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලං.දු.සේ.

**3.5 සංඛ්‍යා සටහන** **ගමනාගමන අංශයේ මූලික ලක්ෂණ**

ශීර්ෂය			වර්ධන අනුපාතය%	
	2011	2012 (අ)	2011	2012 (අ)
<b>1. මෝටර් රථ නව ලියාපදිංචි කිරීම (සංඛ්‍යාව)</b>				
බස් රථ	525,421	397,295	46.3	-24.4
පෞද්ගලික මෝටර් රථ	4,248	3,095	70.5	-27.1
ත්‍රි රෝද රථ	57,886	31,546	150.9	-45.5
ද්විත්ව කාර්ය වාහන	138,426	98,815	61.6	-28.6
යතුරු පැදි	33,518	37,397	186.2	11.6
භාණ්ඩ ප්‍රවාහන වාහන	253,331	192,284	23.7	-24.1
ඉඩම් වාහන	14,818	12,266	25.1	-17.2
	23,194	21,892	18.0	-5.6
<b>2. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය</b>				
ධාවන කිලෝමීටර් ('000)	10,030	10,600(අ)	2.5	5.7
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	4,574	5,039	5.1	10.2
භාණ්ඩ ටොන් කිලෝමීටර් (මිලියන)	154	160(අ)	-5.5	3.9
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	4,235	4,852	5.4	14.6
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	8,295	8,648	15.4	4.3
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. මිලියන)	4,060	3,796	28.0	-6.5
<b>3. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය</b>				
ධාවන කිලෝමීටර් (මිලියන)	341	338	0.0	-0.9
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	17,996	19,509	10.6	8.4
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	21,019	26,303	-2.5	25.1
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	24,326	30,124	8.7	23.8
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. මිලියන)	3,307	3,821	299.9	15.5
<b>4. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය</b>				
පියාසර කරන ලද පැය ගණන	74,886	93,922	19.4	25.4
මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය (මිලියන)	10,677	12,790	13.6	19.8
මගීන් පැටවීමේ අනුපාතය (%)	78	81	0.0	3.8
බර පැටවීමේ අනුපාතය (%)	55	53	0.0	-3.6
භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය (මෙ.ටො. '000)	90	98	8.4	8.9
සේවා නියුක්තිය (සංඛ්‍යාව)	5,487	6,159	10.4	12.2

(අ) තාවකාලික ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය

මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 4.9 ක් දක්වා සියයට 15 කින් ඉහළ ගිය අතර, පුනරාවර්තන වියදම රුපියල් බිලියන 8.6 ක් දක්වා සියයට 4.3 කින් ඉහළ ගියේය. මේ අනුව, ශ්‍රී ලං.දු.සේ. මෙහෙයුම් අලාභය 2011 දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 4.1 ට සාපේක්ෂව 2012 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 3.8 ක් දක්වා අඩුවිය.

දුම්රිය ගමනාගමනය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලං. දු.සේ. විසින් 2012 වසරේ දී විවිධ පියවර ගෙන ඇත. වසර තුළ දී දුම්රිය මැදිරි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම ආරම්භ කළ අතර, පවතින දුම්රිය එන්ජින් පුනරුත්ථාපනය



කිරීම සඳහා නව දුම්රිය එන්ජින් මිලදී ගනු ලැබීය. චීනයෙන් ආනයනය කරන ලද බලවේග කට්ටල 13 ට අමතරව, ඉන්දියාවෙන් ගෙන් වූ බලවේග කට්ටල 20 ලැබීමත් සමඟ 2012 වසරේ දී නගරාන්තර හා සීඝ්‍රගාමී දුම්රිය සේවා ඇතුළු නව දුම්රිය සේවා කිහිපයක් හඳුන්වා දුණි. 2012 වසරේ දී කොළඹ සිට අනුරාධපුර දක්වා, කොළඹ සිට හෝමාගම දක්වා සහ කොළඹ සිට හික්කඩුව දක්වා නව දුම්රිය සේවා ආරම්භ කරන ලදී. දුර සේවා ගමන් මගීන් සඳහා සුව පහසු ගමනාන්තයක් ලබාදීමේ අරමුණින් පෞද්ගලික අංශය හා එක්ව උඩරට දුම්රිය මාර්ගය සහ උතුරු හා නැගෙනහිර දුම්රිය මාර්ගවල ධාවනය වන දුම්රිය සඳහා අධි සුබෝපහෝගී මැදිරිය බැගින් එක් කෙරිණ. “දැයට කිරුළ” වැඩසටහන යටතේ මගී ප්‍රවාහන සේවා සඳහා පහසුකම් සැලසීමේ අරමුණින් කොළඹ සිට වවුනියාව දක්වා නගරාන්තර දුම්රිය සේවයක් හඳුන්වා දෙනු ලැබීය.

උතුරු දුම්රිය මාර්ගය යළි ඉදිකිරීම හා එම මාර්ගයේ දුම්රිය ස්ථාන පිහිටුවීම සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් ශ්‍රී ලං.දු.සේ. යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණ. ඒ අනුව, කි.මී. 106 ක් වූ මැදවව්විය සිට තලෙයිමන්තාරම දක්වා වන උතුරු දුම්රිය මාර්ගයේ තුමිය ශුද්ධ කිරීම අවසන් කෙරුණු අතර, දුම්රිය මාර්ගයේ පීලි ඇතිරීමේ කටයුතු සිදු කරමින් පවතී. එසේම, කි.මී. 56 ක් වූ පලෙයි සිට කන්කසන්තුරේ දක්වා වූ දුම්රිය මාර්ගයේ මූලික මැනීම් කටයුතු අවසන් කෙරිණ. උතුරු දුම්රිය මාර්ගය යළි ඉදිකිරීමට සමගාමීව විදුලි සංඥා පද්ධතියක් ස්ථාපිත කරන ලදී. ඒ අනුව, අනුරාධපුරයේ සිට කන්කසන්තුරේ දක්වා සහ මැදවව්විය සිට තලෙයිමන්තාරම දක්වා වන සංඥා පද්ධතිය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘතියක් දියත් කොට ඇත. කාර්යක්ෂම දුම්රිය සේවයක් පවත්වා ගෙන යාමේ අරමුණින් දුම්රිය සංඥා පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා තවත් ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතී. මුහුදුබඩ දුම්රිය මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2012 වසරේ දී දකුණු කළුතර සිට මාතර දක්වා වන දුම්රිය මාර්ගය වැඩිදියුණු කර එහි දුම්රිය මෙහෙයුම් ආරම්භ කරන ලදී. තවද, 2012 වසර තුළ දී සීදුව සිට මීගමුව දක්වා දුම්රිය මාර්ගය ද්විත්ව දුම්රිය මාර්ගයක් ලෙස ගොඩනැගීමේ කටයුතු සම්පූර්ණ කෙරිණ.

මගී හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා වන සේවාවන් වැඩිදියුණු කිරීමට හා එමගින් නාගරික වාහන තදබදය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු කිරීමට ශ්‍රී ලං.දු.සේ. ට හැකියාව ඇත. දැනට මගී ප්‍රවාහනය සඳහා ශ්‍රී ලං.දු.සේ. දායකත්වය සියයට 5 ක් වන අතර, භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයේ

දී එය සියයට 2 ක් වැනි ඉතා අඩු මට්ටමක පවතී. දුම්රිය මාර්ග මගින් ආවරණය වන ප්‍රදේශ ප්‍රමාණවත් නොවීම, දුම්රිය මැදිරි ප්‍රමාණවත් නොවීම හා අකාර්යක්ෂමතාවය වැනි දුම්රිය ප්‍රවාහනයේ පවතින සීමාකම් හේතුවෙන් පොදු ජනතාව වෙතත් ප්‍රවාහන මාධ්‍ය වෙත යොමුවන අතර, එය දැඩි වාහන තදබදයක් ඇතිවීමටත්, එලදායී මිනිස් පැය හා ඉන්ධන අපතේ යාමටත් හේතු වී ඇත. මෙම දුෂ්කරතාවන් මඟ හරවා ගැනීම සඳහා දැනට පවතින දුම්රිය සේවය නවීකරණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පවතී. දුම්රිය සේවාවෙන් ආවරණය වන ප්‍රදේශය ඉහළ යාම හා වර්ධනය වන ආර්ථිකයේ මගී හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා වන ඉහළ යන ඉල්ලුම සපුරාලීම පිණිස වඩා කාර්යක්ෂම සේවාවක් සැපයීමට දුම්රිය සේවාවට හැකියාව පවතින අතර, දුම්රිය මාර්ග පද්ධතිය නවීකරණය කිරීම හේතුවෙන් සිදුවිය හැකි දුම්රිය ගාස්තු ඉහළයාම, එමගින් සාධාරණීකරණය කළ හැකි වනු ඇත. එම නිසා, කොළඹ නගරය තදාසන්න නගර හා සම්බන්ධ කරන මෙට්‍රෝ දුම්රිය පද්ධති වැනි විකල්ප ප්‍රවාහන මාධ්‍ය හඳුන්වා දීම කෙරෙහි දැඩි අවධානය යොමු කිරීම හදිසි අවශ්‍යතාවක් ව පවතී. මෙයට අමතරව, අක්කර 17,000 ඉක්මවන ශ්‍රී ලං.දු.සේ. සතු භූමි ප්‍රමාණය වඩා කාර්යක්ෂම සහ එලදායී ලෙස යෙදවීම තුළින්, ශ්‍රී ලං.දු.සේ. ට අතිරේක ආදායමක් ලබාගත හැකිවන අතරම, එමගින් දැනට වාණිජ ශක්‍යතාවක් පවතින ප්‍රදේශයන්හි ව්‍යාපාරික ආයතන පිහිටුවීමට ද හැකියාව ලැබෙනු ඇත.

**සිවිල් ගුවන් සේවය**

2012 වසරේ දී සිවිල් ගුවන් සේවයේ යහපත් වර්ධනයක් දැකිය හැකි විය. 2012 වසර තුළ කටුනායක බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ වෙතත් ගුවන් යානාවලට මාරුවන මගීන් ද ඇතුළුව මුළු මගීන් මිලියන 7 ක් සඳහා පහසුකම් සපයමින් 2011 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 15 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ මගින් හසුරුවන ලද මුළු මගී ගුවන් යානා සංඛ්‍යාව 48,416 ක් වූ අතර, එය පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 11 ක වර්ධනයකි. 2012 වසරේ දී මුළු ගුවන් භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය ද සියයට 11 කින් ඉහළ ගියේය. 2012 වසර තුළ දී ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය නවතම එයාර් බස් A320 ගුවන් යානයක් හා A330 ගුවන් යානයක් අත්පත් කරගත් අතර, ගුවන් යානා දෙකක ව්‍යාපාරික පංතියේ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සාර්ථකව අවසන් කළේය. ඒක පුද්ගල ආදායම ඉහළ යාමත් සමඟම, විනෝදාත්මක කටයුතු සඳහා ඇති ඉල්ලුම වැඩි වීම හේතුවෙන් දේශීය ගුවන් ගමන් සඳහා ඇති ඉල්ලුම ද ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

එම ඉල්ලුම සපුරාලීම පිණිස ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ දේශීය මෙහෙයුම් සිදුකරන ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් කුලී රථ සේවය (Air Taxi Service) එහි ගමනාන්ත සංඛ්‍යාව 13 සිට 15 දක්වා වසර තුළ දී ඉහළ නංවන ලදී.

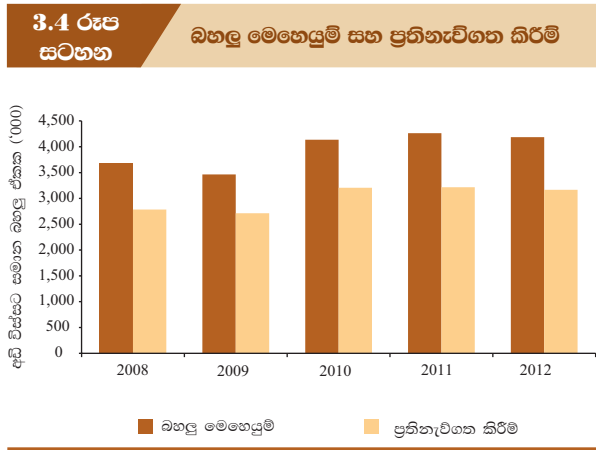
2012 වසරේ දී ද ගුවන් සේවා අංශයේ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය දුර්වල විය. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 107.4 ක් දක්වා සියයට 36.1 කින් ඉහළ ගිය අතර, මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 128 ක් දක්වා සියයට 30.6 කින් ඉහළ යාම හේතුවෙන් එහි මෙහෙයුම් අලාභය රුපියල් බිලියන 20.5 ක් විය. අනෙකුත් ජාත්‍යන්තර ගුවන් සේවාවන්ගෙන් ඇතිවන තරඟකාරීත්වය සහ ඉන්ධන මිලෙහි සිදුවන විචලනයන් ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. මිහින් ලංකා ගුවන් සේවය 2011 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් මිලියන 455.3 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව, 2012 වසරේ රුපියල් බිලියනයක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය.

ගුවන් සේවා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති රැසක ඉදිකිරීම් කටයුතු අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මත්තල රාජපක්ෂ ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ පළමු අදියරේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2013 වසර ආරම්භයේ දී නිම වූ අතර, එහි වාණිජමය මෙහෙයුම් කටයුතු 2013 මාර්තු මස 18 වන දින ආරම්භ කෙරිණි. මෙහි පළමු අදියර යටතේ වසරකට මගීන් මිලියනයක් හා ගුවන් භාණ්ඩ මෙට්‍රික් ටොන් 45,000 ක් හැසිරවීමට ඉලක්ක කොට ඇත. එහි දෙවන අදියරේ ඉදිකිරීම් කටයුතු කඩිනමින් ආරම්භ කිරීමට නියමිත අතර, එය 2017 වසරේ දී නිම කිරීමට අපේක්ෂිතය. ගුවන් පථය ගුවන් තොටුපොළ හා සම්බන්ධ කෙරෙන මාර්ග ඉදිකිරීම, මගීන් මිලියන 5 කට පහසුකම් සැලසිය හැකි පර්යන්ත ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම, ගුවන් යානා රඳවා තබන ස්ථානය පුළුල් කිරීම සහ භාණ්ඩ හසුරුවන ස්ථානය හා ප්‍රවාහන පහසුකම් ඉහළ නැංවීම යනාදිය ද මෙම ව්‍යාපෘතියට ඇතුලත් වේ. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ වසරකට මගීන් මිලියන 9 ක් හැසිරවිය හැකි දෙවන පර්යන්තයක් ඉදි කිරීමට නියමිතය. මෙම ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීමෙන් පසු බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ මගීන් වසරකට හැසිරවිය හැකි මුළු මගීන් සංඛ්‍යාව මගීන් මිලියන 15 ක් වනු ඇත. වැඩිවන මගී සුවපහසුව හා තෘප්තිය සහතික කිරීම සඳහා බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ ආසන්නයේ හෝටලයක් ඉදිකිරීමට ද නියමිතය. 2012 සැප්තැම්බර් මස සිට රත්මලාන දේශීය ගුවන් තොටුපොළෙහි ජාත්‍යන්තර ගුවන්යානා සඳහා පහසුකම් සැලසීම හරහා එය නාගරික ගුවන් තොටුපොළක් බවට පරිවර්තනය කෙරිණි.

ශ්‍රී ලංකාව ගුවන් කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස නැගී සිටීමත් සමඟම සිවිල් ගුවන් සේවා කර්මාන්තය පුළුල් කිරීම සඳහා මෙන්ම, එමගින් ආර්ථිකයට වන දායකත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා ද විශාල හැකියාවක් පවතී. හම්බන්තොට වරාය, මත්තල ගුවන් තොටුපොළට සමීපව පිහිටීම හා මෙම ස්ථාන දෙක සම්බන්ධ කරමින් දුම්රිය මාර්ග පද්ධතියක් ඉදිකිරීමට ද අපේක්ෂිත බැවින්, අනාගතයේ දී ජාත්‍යන්තර ගුවන් භාණ්ඩ හැසිරවීම් වර්ධනය වීම නිසා හිමිවන ප්‍රතිලාභ හිමිකර ගැනීමට, ශ්‍රී ලංකාවේ උපාය මාර්ගික පිහිටීම උපකාරී වනු ඇත. තවද, ගුවන් යානා නඩත්තුව, අළුත්වැඩියාව සහ පිරිවැඩියාව සඳහා පහසුකම් වලින් සමන්විත ගුවන් සේවා සංකීර්ණයක් බවට මත්තල ගුවන් තොටුපොළ පත්කිරීමට අපේක්ෂිත අතර, ගුවන්යානා පැදවීම පිළිබඳ දැනුම ලබාදෙන පාසලක් ද එහි ඇරඹීමට නියමිතය. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළේ පවතින ගොඩනැගිල්ල නවීකරණය කර එය අඩු වියදම් ගුවන් සේවා සපයන්නන් සඳහා පර්යන්තයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමට හා මගීන් වැඩි වශයෙන් රැඳී සිටින වේලාවන්හි දී මගීන්ට රැඳී සිටිය හැකි දොරටුවක් ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය. දේශීය සංචාරක කර්මාන්තයේ ඉහළ යන ඉල්ලුම සැලකිල්ලට ගෙන සීගිරිය, කොග්ගල, මහනුවර, මඩකලපුව, අම්පාර, ත්‍රිකුණාමලය, නුවරඑළිය හා පලාලිය නගරවල දේශීය ගුවන් තොටුපොළ 8 ක් වැඩිදියුණු කිරීමට/සංවර්ධනය කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.

**වරාය සේවා**

2012 වසරේ දී වරාය මෙහෙයුම් කටයුතු සුළු වශයෙන් පහළ ගියේය. ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමී වීම හා වසර ආරම්භයේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලද දැඩි රාජ්‍ය මූල්‍ය හා මුදල් ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් දේශීය ආනයන වෙළඳාම පහළ යාම, වරාය ක්ෂේත්‍රයේ ක්‍රියාකාරීත්වය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. 2012 වසරේ දී මෙහෙයවන ලද මුළු බහලු ප්‍රමාණය 2011 වසරේ දී මෙහෙයවූ අඩි විස්සට සමාන බහලු මිලියන 4.3 සිට අඩි විස්සට සමාන බහලු මිලියන 4.2 ක් දක්වා සියයට 1.8 කින් පහළ ගිය අතර, බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් ප්‍රමාණය සුළු වශයෙන් අඩු විය. මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය මෙට්‍රික් ටොන් මිලියන 65.1 ක මට්ටමේ නොවෙනස්ව පැවතිණි. 2012 වසරේ දී කොළඹ වරාය වෙත පැමිණි මුළු නැව් සංඛ්‍යාවේ පහළ යාමක් පෙන්නුම් කළ ද, විශාල නැව් වරාය වෙත පැමිණීම පිළිබිඹු කරමින් වසර තුළ පැමිණි බහලු නැව්වල බහාලන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය සියයට 3.6 කින් ඉහළ ගියේය. ගෝලීය වෙළඳාමේ පැවති මන්දගාමීත්වය මධ්‍යයේ වුව ද, විගණනය නොකරන



ලද මූල්‍ය දත්ත අනුව, ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියේ (ශ්‍රී ලං.ව.අ.) මූල්‍ය තත්ත්වය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. මාගම් රුහුණපුර මහින්ද රාජපක්ෂ වරායේ මෙහෙයුම් කටයුතු ආරම්භ කිරීම සහ 2012 වසර තුළ එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියල සියයට 10 කින් පමණ අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ව.අ. ඉපැයූ ආදායම රුපියල් බිලියන 38.7 ක් දක්වා සියයට 24 කින් ඉහළ ගියේය. මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 25.6 ක් දක්වා සියයට 11.5 කින් ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලං.ව.අ. ඉපැයූ මෙහෙයුම් ලාභය 2011 වසරේ දී වූ රුපියල් බිලියන 8.3 ට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 13.1 ක් දක්වා සියයට 58 කින් ඉහළ ගියේය.

වරාය ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධනය සඳහා රටෙහි සංවර්ධන උපාය මාර්ගයෙහි ප්‍රමුඛස්ථානයක් ලබා දී ඇත. හම්බන්තොට වරාය ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියරෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2011 දෙසැම්බර් මස අවසන් කෙරුණු අතර, වරාය මෙහෙයුම් කටයුතු 2012 වසරේ දී ආරම්භ කෙරිණි. රථ වාහන රැගෙන එන නෞතන කොළඹ වරායට ඇතුළු වීමට බලා සිටින කාලය අඩු කිරීම සඳහා එවැනි නැව් සියල්ල මාගම් රුහුණපුර මහින්ද රාජපක්ෂ වරාය වෙත යොමු කිරීමට පියවර ගන්නා ලද අතර, රථ වාහන රැගෙන පැමිණි ප්‍රථම නැවෙහි මෙහෙයුම් කටයුතු 2012 ජූනි මස 6 වැනි දින සිදු කෙරිණි. ඒ අනුව, මාගම් රුහුණපුර මහින්ද රාජපක්ෂ වරාය මගින් දේශීය භාවිතය සඳහා වන වාහන 6,515 ක් නිදහස් කළ අතර, ප්‍රතිනැව්ගත කිරීමේ වාහන 4,388 ක් මෙහෙයවීය. වරාය තුළ කර්මාන්තශාලා පිහිටුවීම සඳහා ආයෝජකයන් 7 දෙනෙකු තෝරාගෙන ඇති අතර, සීනි, ධනිෂ් තෙල් රසායන, පොහොර, සිමෙන්ති සහ බඩු ගබඩා ව්‍යාපාර පිහිටුවීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා දී ඇත. එක් ව්‍යාපාරයක ඉදිකිරීම් කටයුතු ඉක්මනින් ආරම්භ කිරීමට නියමිත

අතර, අනෙකුත් ව්‍යාපාරවල ගිවිසුම් 2012 අවසානය වන විට අවසන් කරන ලදී. වරාය තුළ ආයෝජන අවස්ථා සඳහා පවතින ඉහළ ඉල්ලුම හමුවේ දෙවන යෝජනා කැඳවීමේ වටය මෙම වසරේ දී දියත් කෙරිණි. මෙම වටයේ දී ආයෝජකයන් දස දෙනෙකුගේ යෝජනා දැනට ඇගයුමට ලක් කරමින් පවතී. හම්බන්තොට නැව් තෙල් සැපයීම හා තෙල් ටැංකි සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ තෙල් ටැංකි 14 ක් ඉදිකිරීම 2012 අවසන් වන විට නිම කිරීමට ආසන්න අදියරේ පැවති අතර, එහි ව්‍යාපාරික කටයුතු ඉක්මනින් ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිතය. මෙම වරාය ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර 2012 නොවැම්බර් මස ආරම්භ කෙරුණු අතර, 2015 වසරේ අවසානය වන විට නිම කිරීමට නියමිතය. 2012 වසරේ දී කොළඹ දකුණු වරාය ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ද ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතිණි. ප්‍රධාන දියකඩනයේ හා ද්විතියික දියකඩනයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2012 අප්‍රේල් මස දී නිම කළ අතර, වරාය යටිතල පහසුකම් ඉදිකිරීම බොහෝ දුරට අවසන්ව පැවතිණි. පර්යන්තයේ පළමු මීටර් 450 ක කොටසෙහි මෙහෙයුම් කටයුතු 2013 සිව්වන කාර්තුවේ දී ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිතය. ඔලුවිල් වරායේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2012 වසරේ දී නිම කර ශ්‍රී ලං.ව.අ. ට පවරා දුණි. මෙම වරාය

### 3.6 සංඛ්‍යා සටහන

#### වරාය සේවා ක්‍රියාකාරීත්වය

ශීර්ෂය	වර්ධන අනුපාතය %			
	2011	2012 (අ)	2011	2012(අ)
1. පැමිණි නැව් සංඛ්‍යාව	4,332	4,134	6.5	-4.6
කොළඹ	4,124	3,870	5.5	-6.2
ගාල්ල	73	69	52.1	-5.5
ත්‍රිකුණාමලය	126	161	15.6	27.8
හම්බන්තොට	9	34	0.0	277.8
2. මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)	65,069	65,070	6.3	0.0
කොළඹ	62,016	61,669	5.5	-0.6
ගාල්ල	464	522	45.9	12.5
ත්‍රිකුණාමලය	2,574	2,859	19.5	11.1
හම්බන්තොට	15	20	0.0	33.3
3. බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය (TEUs '000) (අ)	4,263	4,187	3.0	-1.8
4. බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් (TEUs '000) (අ)	3,216	3,167	0.3	-1.5
5. සේවක සංඛ්‍යාව (අ)	11,008	10,200	-14.2	-7.3
කොළඹ	10,109	9,373	-13.9	-7.3
ගාල්ල	433	391	-9.8	-9.7
ත්‍රිකුණාමලය	466	436	-22.5	-6.4

(අ) තාවකාලික මූලය : ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය (අ) TEUs = අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක (අ) ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය සඳහා පමණි

දිවයිනේ සමූලික වරායන් දාමය සම්බන්ධ කෙරෙන ගිණිකොණදිග සම්බන්ධකය ලෙස ක්‍රියාකරයි. බටහිර වෙරළේ සිට ගිණිකොණ ප්‍රදේශය හරහා භාණ්ඩ සහ නැව් බඩු වඩාත් පහසු ලෙස අඩු පිරිවැයකින් සැපයීමට මෙමගින් හැකියාව ලැබෙනු ඇත. කොළඹ වරාය වටා වරාය නගරයක් ඉදිකිරීමට අපේක්ෂිත අතර, එමගින් ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක ආකර්ෂණය ඉහළ නංවන අතරම, මුහුදු ගොඩකිරීම හරහා භූමි ප්‍රමාණය වැඩිකර ගැනීමට ද අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත.

කලාපීය වරායන්ගෙන් එල්ලවන දැඩි තරගකාරිත්වය හමුවේ වුව ද ශ්‍රී ලං.ව.අ. නම තරගකාරිත්වය පවත්වා ගැනීම සඳහා එලදායී ලෙස යොමු විය. කලාපයේ අනෙකුත් රටවල නැගී එන නව වරායන් ශ්‍රී ලංකාවේ වරාය ක්ෂේත්‍රයට අභියෝගයක් වනු ඇත. කෙසේ වුවත්, කොළඹ වරාය වෙත ආකර්ෂණය කර ගැනීමේ හැකියාව පවතින විශාල නැව් 161 ක් පමණ ආසියා යුරෝපා වෙළඳ මාර්ගයේ මෙහෙයුම් කටයුතුවල නිරත වන අතර, තවත් නැව් 110 ක් ඒ සඳහා ඉල්ලුම් කර ඇත. මේ හේතුවෙන්, අනාගතයේ දී ඇතිවන ඉල්ලුම ඉහළයාම හමුවේ ශ්‍රී ලංකාවේ වරාය ක්ෂේත්‍රයේ අනාගතය යහපත් වනු ඇත. කොළඹ වරායේ පවතින ධාරිතා හිඟය සැලකිල්ලට ගෙන තවත් අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක 8,000 ක් ගබඩා කිරීම සඳහා ජය බහලු පර්යන්තයට ආසන්න පැරණි ගොඩනැගිලි කඩා දමා දේශීය බහලු අසුරා ඇති ප්‍රදේශය විශාල කරන ලදී. නැවේ සිට වෙරළ දක්වා භාණ්ඩ රැගෙන එන දොඹකර, රබර් ටයර් භාවිත කරන දොඹකර හා වරාය අංගනය තුළ යොදාගන්නා ට්‍රැක්ටර් ඇතුළුව නව උපකරණ මිල දී ගැනීම හරහා 2012 වසරේ දී නැව්වල එලදායීතා මට්ටම සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. සමස්ත එලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා මෙහෙයුම් මට්ටමේ නිලධාරීන්ගේ දැනුම හා කුසලතා වර්ධනය කිරීම සඳහා අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් වසර පුරා ක්‍රියාත්මක කෙරිණ.

**ජල සම්පාදනය හා වාරමාර්ග**

2020 වන විට සැමට පිරිසිදු පානීය ජලය ලබාදීම අරමුණු කර ගනිමින් පාරිභෝගිකයන්ගේ සමාජ-ආර්ථික තත්ත්වයන් ඉහළ නැංවීම සඳහා ජල හා ජලාපවහන අංශයේ සංවර්ධන කටයුතු සිදුකිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. පානීය ජලය, සනීපාරක්ෂාව හා අධික ජල දූෂණයට ඉවහල් වන කර්මාන්ත ස්ථානගත කිරීම සඳහා වන ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීම සඳහා අමාත්‍යාංශය පියවර ගෙන ඇත. පානීය ජලය සඳහා වන ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සකස් කොට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාගෙන ඇති අතර, එය මේ වනවිට සාර්ථක ලෙස

ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතී. මෙයට අදාළ අනෙකුත් ජාතික ප්‍රතිපත්ති බාධාවකින් තොරව ක්‍රියාත්මක වීම තහවුරු කිරීම පිණිස නීති හා රෙගුලාසි සකස් කිරීම සහ සංශෝධනය කිරීම සඳහා පියවර ගෙන ඇත. ජාතික මානව හිමිකම් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම හා 2013-2017 දක්වා වන ළමාරක්ෂණය පිළිබඳ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම යටතේ ජලය හා සනීපාරක්ෂාව සම්බන්ධ තොරතුරු සැපයීම වැනි ජලය හා සනීපාරක්ෂාවට අදාළ ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ජාත්‍යන්තර එකඟතා සකස් කිරීම සඳහා ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (ජා.ජ.ස.ජ.ම.) අනෙකුත් අමාත්‍යාංශ සමග ක්‍රියාකාරීව සම්බන්ධ වෙමින් කටයුතු කර ඇත. අඩු පහසුකම් සහිත ජනාවාසවල පිහිටි නිවාස වලට ගෘහ ජල සම්බන්ධතා ලබාදීමේ කටයුතු අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වූ අතර, එවැනි ජනාවාසවල පිහිටි පොදු ජල කණු භාවිත කිරීමට හා ඒ සඳහා අදාළ මාසික ගාස්තු ගෙවීමට පාරිභෝගිකයන් දිරිගැන්වීම සඳහා පාරිභෝගික කමිටු පිහිටුවන ලදී. වසර තුළ දී ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රජය විසින් රුපියල් බිලියන 36.3 ක මුදලක් වෙන් කරන ලදී.

2012 වසරේ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කළේය. මහනුවර, මහනුවර නගරයේ දකුණු ප්‍රදේශය, දඹුල්ල, උතුරු කොළඹ, කොලොන්න, බලංගොඩ, මීගමුව, ත්‍රිකුණාමලය, යාපනය හා කිලිනොච්චි යන ප්‍රදේශ ආවරණය වන පරිදි ප්‍රධාන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් වසර තුළ දී ක්‍රියාත්මක විය. මෙවැනි ව්‍යාපෘතිවලට අමතරව, මිලියන 3 කට අධික ජනතාවට ජලය සැපයීම සඳහා කුඩා පරිමාණ ග්‍රාමීය ජල සැපයුම් යෝජනාක්‍රම 4,000 ක් රට පුරා ක්‍රියාත්මක කෙරිණ. දිස්ත්‍රික් ග්‍රාමීය ජල හා සනීපාරක්ෂක ඒකකවල සහාය ලබන ප්‍රජාමූල සංවිධාන හරහා ජල පාරිභෝගිකයන් විසින් මෙම යෝජනා ක්‍රම නඩත්තු කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම කරනු ලබයි. තාක්ෂණික, ප්‍රජා සංවර්ධන හා මූල්‍ය කළමණාකරණ කටයුතු සඳහා සහාය ලබාදෙන අතරම, ජලයේ තත්ත්ව ආවේක්ෂණය කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහාය වීමට හා ප්‍රදේශයේ සිටින අනෙකුත් කොටස්කරුවන් සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා ප්‍රජාමූල සංවිධාන දිරිගැන්වීමට ග්‍රාමීය ජල හා සනීපාරක්ෂක ඒකක කටයුතු කළේය.

වාණිජ හා කර්මාන්ත කටයුතුවල වේගවත් වර්ධනය හා නාගරීකරණය හමුවේ නල ජලය සඳහා ඇති ඉල්ලුම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. 2012 වසරේ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. නව ජල සම්බන්ධතා 137,874 ක් ලබා දී ඇත. ජා.ජ.ස.ජ.ම. මගින් නඩත්තු කරන ජල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය සියයට 9.5 ක වර්ධනයක් පිළිබිඹු කරමින් මිලියන 1.6 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. 2012

වසරේ දී මහ කොළඹ ප්‍රදේශයේ ආදායම් නොලබන ජල ප්‍රමාණය සියයට 31.3 සිට සියයට 30.7 දක්වා අඩු වූ අතර, සෙසු ප්‍රදේශවල එම ප්‍රමාණය සියයට 25.1 සිට සියයට 25.8 දක්වා ඉහළ ගියේය. ආදායම් නොලබන ජල ප්‍රමාණය අඩු කිරීම සඳහා ජා.ජ.ස.ජ.ම. විසින් කෙටිකාලීන පියවර රැසක් ගෙන ඇත. ජල කාන්දු අළුත්වැඩියා කිරීම සඳහා වැඩපිළිවෙළක් සකසා ඇති අතර, අදාළ වැඩ කණ්ඩායම් වසර පුරා ඕනෑම දිනෙක ඕනෑම වේලාවක මේ සඳහා යෙදවීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇත. අඩු ආදායම්ලාභීන් වෙසෙන ජනාවාස සඳහා ගෘහ ජල සම්බන්ධතා ලබා දීම හා දැඩි ලෙස දිරාපත් වූ නල මාර්ග ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම ජා.ජ.ස.ජ.ම. විසින් ආරම්භ කෙරිණ. මේ යටතේ පසුගිය වසර කිහිපය තුළ නව ජල සම්බන්ධතා 10,000 කට අධික ප්‍රමාණයක් සපයා ඇති අතර, පොදු ජල කණු 800 ක් ඉවත් කර ඇත. ජලය අනවසරයෙන් භාවිත කරන්නන් වැටලීම හා ඔවුන්ට නඩු පැවරීම සම්බන්ධ ක්‍රියාමාර්ග තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී. 2020 වන විට රටපුරා ආදායම් නොලබන ජල ප්‍රමාණය සියයට 20 ක මට්ටමක් දක්වා අඩු කර ගැනීම ජා.ජ.ස.ජ.ම. අරමුණ වේ.

2012 වසරේ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. මූල්‍ය තත්ත්වය වැඩිදියුණු විය. වසර තුළ දී සපයන ලද ජල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය ඉහළ යාම, ආදායම් නොලබන ජල ප්‍රමාණය අඩු කිරීම සඳහා ඉදිරිගාමී උපායමාර්ග අනුගමනය කිරීම හා ජල ගාස්තු සංශෝධනය කිරීම හේතුවෙන්, විගණනය නොකල තාවකාලික මූල්‍ය වාර්තා අනුව ජා.ජ.ස.ජ.ම. මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 15.4 ක් දක්වා සියයට 11 කින් ඉහළ ගියේය. 2012 ඔක්තෝබර් මස 1 වැනි දා සිට බලපැවැත්වෙන නව ගාස්තු ක්‍රමයට අනුව ගෘහස්ථ පාරිභෝගිකයන්ගේ සාමාන්‍ය ජල ගාස්තුව සියයට 60 කින් පමණ ඉහළ ගිය අතර, වාණිජ හා කර්මාන්ත ජල පාරිභෝගිකයන්ගේ සාමාන්‍ය ජල ගාස්තුව පිළිවෙළින් සියයට 15.4 කින් හා සියයට 9.4 කින් ඉහළ ගියේය. ජා.ජ.ස.ජ.ම. මෙහෙයුම් හා නඩත්තු වියදම රුපියල් බිලියන 12.4 ක් දක්වා සියයට 3 කින් ඉහළ ගිය අතර, තාවකාලිකව මෙහෙයුම් ලාභය රුපියල් බිලියන 3 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය.

ප්‍රධාන වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති කිහිපයක ඉදිකිරීම් කටයුතු 2012 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතිණ. මැණික් ගඟ ජලාශය, යාන් ඔය ජලාශය, පහළ උච්ච ව්‍යාපෘතිය, මහගෝන වැව, ගල්ඔය නවෝදය, ගුරුගල් ඔය ව්‍යාපෘතිය වැනි ප්‍රධාන වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති 13 ක් වසර තුළ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණ. 2012 වසරේ දී නව වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති 9 ක් ආරම්භ කළ අතර, එමගින් පවුල් 15,000 කට වැඩි ප්‍රමාණයකට ප්‍රතිලාභ සලසමින් හෙක්ටයාර 11,748 ක් අස්වැද්දීමට අපේක්ෂිතය. වසර තුළ දී ප්‍රධාන වාරිමාර්ග

**3.7 සංඛ්‍යා සටහන** **ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් සපයනු ලබන ජලය**

ශීර්ෂය	වර්ධන අනුපාතය %			
	2011	2012 (අ)		
මුළු ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම ගණන (අ)	323	323	2.5	0.0
වසර තුළදී සපයන ලද නව ජල සම්බන්ධතා ගණන	95,728	137,874	9.7	44.0
සපයා ඇති මුළු ජල සම්බන්ධතා ගණන (අ)	1,449,301	1,587,175	7.1	9.5
මුළු ජල නිෂ්පාදනය (සහ මීටර් මිලියන)	490	526	4.5	7.3
ආදායම් රහිත ජලය (%)				
මහ කොළඹ	31.3	30.7	-0.6	-1.9
ප්‍රාදේශීය	25.1	25.8	-5.6	2.8

(අ) තාවකාලික මූලය: ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (අ) වසර අවසානයේදී

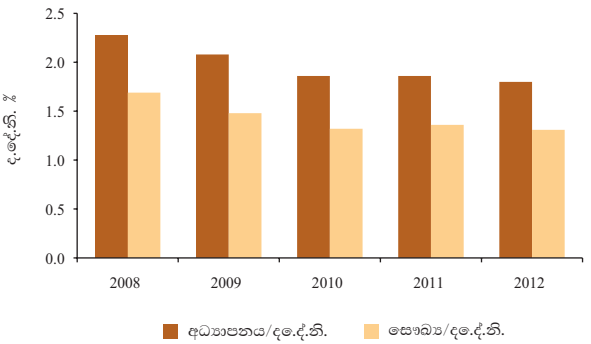
යෝජනාක්‍රම සඳහා වැය කළ මුදල රුපියල් බිලියන 3.8 ක් විය. වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දිළිඳු ජනතාවට හිතකර ආර්ථික වර්ධන හා ප්‍රජා සංවර්ධන (PEACE) ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කළ අතර, අනුරාධපුර හා කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කවල විසිරී ඇති ප්‍රධාන වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම 8 ක් හා මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ වාරිමාර්ග යෝජනා ක්‍රම 12 ක් මේ යටතේ ආවරණය වේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ, වාරිමාර්ග යටිතල පහසුකම් මෙන්ම සියලු අන්තර් පළාත් ප්‍රධාන හා මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ යෝජනාක්‍රම වල ජල කළමනාකරණ කටයුතු ද ඉහළ නැංවීමට හා පුනරුත්ථාපනය කිරීමට නියමිතය.

**3.3 සමාජ යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව හා ක්‍රියාකාරිත්වය**

ශ්‍රී ලංකාවේ සහසුක සංවර්ධන අභිමතාර්ථ බොහොමයක්, ඉලක්ක ගත කළ 2015 වසරට පෙර ළඟා කර ගැනීමට හැකිවීම ප්‍රශංසනීය වේ. දිළිඳුභාවය හරි අඩකින් පහත දැමීම, සෑමට ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය ලබාදීම, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානතාව හා කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම, දරුවන් බිහිකිරීමේ දී පුහුණු සෞඛ්‍ය සේවකයන් ලබාදීම සහ ගර්භණී සුරක්ෂිතතාවය, ක්ෂය රෝගයේ ව්‍යාප්තිය අඩු කිරීම, ඕසෝන් ස්ථරයට හානිකරන ද්‍රව්‍ය භාවිතය අඩු කිරීම සහ පිරිසිදු ජාතිය ජලය හා මූලික සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සැපයීම යන අරමුණු මේ වන විටත් සාක්ෂාත් කරගෙන ඇත. නිදහස ලැබූ දා පටන්, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපනය වැනි සමාජ ආර්ථික වැදගත්කමකින් යුත් ක්ෂේත්‍ර වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජයේ ඇති අඛණ්ඩ කැපවීම හා ඒ සඳහා වැඩි වශයෙන් ආයෝජනය කිරීමෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙම ප්‍රතිලාභ අත්කර ගැනීමට හැකි විය. එම නිසා, ආසියා



**3.5 රූප සටහන සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ වියදම**



පැසිපික් කලාපයේ ශ්‍රී ලංකාව හා සම තත්ත්වයේ සිටින අනෙකුත් රටවල් හා සැසඳීමේ දී මෙම ඉලක්ක අත්කර ගැනීමෙහි ලා ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ ස්ථානයක් හිමිකර ගෙන ඇත. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකාව 2016 වන විට එ.ජ.ඩොලර් 4,000 ක ඒක පුද්ගල ආදායමක් හිමිකර ගැනීම සඳහා උත්සාහ දරන අතර එහි දී ඉහළ යන ඉල්ලුම සපුරාලීමට හැකිවන ලෙස, සමාජ යටිතල පහසුකම් ජාලය ජාත්‍යන්තර වශයෙන් තරගකාරී සේවා රාමුවකට විකාශනය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. මෙම සේවාවන් සැපයීම හා ඒවායේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීමට කටයුතු නොකළහොත්, අත්කරගත් ජයග්‍රහණ ඉදිරියට පවත්වාගෙන යාම අහිමියාගියක් වනු ඇත.

**සෞඛ්‍ය**

සෞඛ්‍ය අංශයේ දැනට අත්කරගෙන ඇති ප්‍රගතිය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමට මෙන්ම සෞඛ්‍ය සේවා ලබාගැනීම සඳහා සැමට සම අවස්ථා ලබාදීමට හා ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පවතින විෂමතාවයන් අඩු කිරීම කෙරෙහි යොමු වූ සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තියක් පවත්වාගෙන යාමට රජය කැප වී සිටී. ඒ අනුව, බෝවන රෝග හා බෝ නොවන රෝග පැතිරීම අඩු කිරීම මගින් ආයු අපේක්ෂාව තවදුරටත් ඉහළ නැංවීම සහ වැළැක්විය හැකි රෝග අඩු කිරීම මගින් ජීවිතවල ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තියේ පුළුල් අරමුණු වී ඇත. මහින්ද චින්තනයට අනුව යමින්, සැමට සෞඛ්‍ය සේවා සඳහා සමාන ප්‍රවේශයක් ලබා දීම සඳහා වතු, දුෂ්කර ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ, ගැටුම් වලින් පීඩාවට පත් ප්‍රදේශ හා ව්‍යසනවලට භාජනය වූ ප්‍රදේශවල සිටින අඩු ආදායම්ලාභී ජනතාවට සෞඛ්‍ය සේවාව ලබාගැනීම සඳහා වන ප්‍රවේශය වැඩිකිරීම සඳහා සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය යොමුවී ඇත. මෙම අරමුණු ලගාකර ගැනීම පිණිස සෞඛ්‍ය සඳහා වන ගෘහ ඒකක හා ප්‍රජා සහභාගීත්වය ශක්තිමත් කිරීම, සෞඛ්‍ය සේවා

සැපයීම වැඩිදියුණු කිරීම, සෞඛ්‍ය භාරකාරීත්වය හා කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම, මානව සම්පත් කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම සහ සම්පත් බෙදාහැරීම හා උපයෝජනය තුළින් සෞඛ්‍ය මූල්‍යනය වැඩිදියුණු කිරීම යන ප්‍රධාන අංශ පහකින් සමන්විත උපාය මාර්ගික සෞඛ්‍ය සංවර්ධන සැලසුමක් සකස් කොට ඇත.

සෞඛ්‍ය අංශයේ මානව සම්පත හා භෞතික යටිතල පහසුකම් පදනම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වසර තුළ දී පියවර රැසක් අනුගමනය කරන ලදී. 2012 වසර අවසානය වන විට පුද්ගලයන් 1,000 කට ඇඳුන් 3.6 ක් බැගින් පෞද්ගලික රෝහල්වල ඇති ඇඳුන් සංඛ්‍යාව හැර, ඇඳුන් 73,437 කින් සමන්විත රජයේ රෝහල් 593 ක් පැවතිණ. පුද්ගලයන් 1,187 කට එක් වෛද්‍යවරයෙක් බැගින් සුදුසුකම් ලත් වෛද්‍යවරුන් 17,129 කින් හා පුද්ගලයන් 683 කට එක් හෙදියක් බැගින් සුදුසුකම් ලත් හෙදියන් 29,781 කින් 2012 අවසානය වන විට රාජ්‍ය සෞඛ්‍ය සේවය සමන්විත විය. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ හා පළාත් සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවල සිටින සෞඛ්‍ය සේවක සංඛ්‍යාව නව බඳවා ගැනීම් හරහා තවදුරටත් ඉහළ නැංවිණ. සෞඛ්‍ය සේවා සපයන්නන් ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින්, වසර තුළ දී උපකාරක සේවා සපයන සෞඛ්‍ය සේවකයන් 3,266 ක් හා සෞඛ්‍ය සේවකයන් 3,049 ක් අළුතින් බඳවා ගන්නා ලදී. රාජ්‍ය සෞඛ්‍ය සේවාවේ සේවා සැපයුම වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින්, භෞතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘති රැසක් 2012 වසරේ දී රටපුරා ක්‍රියාත්මක කෙරිණ.

ද්විතියික හා තෘතියික සෞඛ්‍ය සේවා සපයන්නන් මත ඇතිවන පීඩනය අඩු කිරීම සඳහා දැනට පවතින ප්‍රාථමික මට්ටමේ සෞඛ්‍ය සේවා පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීම අතිශයින් වැදගත් වේ. රෝගීන් ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා සපයන්නන්ගෙන් සේවා ලබා ගැනීමෙන් වැළකී උසස් මට්ටමේ රෝහල්වලින් හෝ පෞද්ගලික විශේෂඥ වෛද්‍යවරුන්ගෙන් සේවා ලබාගැනීම, රජයේ සෞඛ්‍ය සේවාව සඳහා දරන පිරිවැය ඉහළ යාමට හේතු වන අතරම, රෝගීන් පෞද්ගලික වශයෙන් ඒ සඳහා දරන වියදම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යාමට ද හේතු වේ. මෙම ගැටළුවලට පිළියම් යෙදීමේ අරමුණින්, ප්‍රාථමික මට්ටමේ සෞඛ්‍ය සේවා ශක්තිමත් කිරීම මූලික උපායමාර්ගය කරගත්, සෞඛ්‍ය සේවා ලබාගැනීම සඳහා “සැමට සාධාරණ ප්‍රවේශයක් ඇතිකිරීමේ සැලැස්ම” යෝජනා කිරීමට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය අදහස් කරයි. මෙම සැලැස්මට අනුව, ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා සපයන ආයතනවලට පැමිණෙන රෝගීන්, විශේෂඥ වෛද්‍යවරුන් හමුවීම සඳහා විශේෂඥ රෝහල් (මූලික රෝහල් හා ඊට ඉහළ මට්ටමේ රෝහල්) වෙත යොමු කිරීම සහ මූලික ප්‍රතිකාරවලින් පසු රෝගීන් නැවතත් එම ආයතන වෙතට යොමු කිරීම

3.8 සංඛ්‍යා සටහන		සෞඛ්‍ය සේවයේ මූලික ලක්ෂණ	
ශීර්ෂය	2011	2012 (අ)	
<b>රාජ්‍ය අංශය</b>			
රෝහල් සංඛ්‍යාව (බටහිර වෛද්‍ය සේවය)	592	593	
ඇදුන් සංඛ්‍යාව	69,731	73,437	
ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා ඒකක	475	480	
වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	16,384 (අ)	17,129	
සහකාර වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	1,097	1,061	
හෙද සේවක සංඛ්‍යාව	29,101	29,781	
උපස්ථායක සංඛ්‍යාව	7,477	8,403	
<b>ආයුර්වේද</b>			
ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව (අ)	20,353	20,712	
<b>රජයේ මුළු සෞඛ්‍ය වියදම (රු. බිලියන)</b>			
වර්තන වියදම	89.2	99.0	
වර්තන වියදම	74.4	81.9	
ප්‍රාග්ධන වියදම	14.8	17.1	
(අ) කාඩ්කාලීන	මූලාශ්‍රයන්: සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය		
(ආ) සීමාවාසික වෛද්‍ය නිලධාරීන් ඇතුළත්ව	ආයුර්වේද කොමසාරිස්		
(ඇ) ආයුර්වේද කොමසාරිස්	දෙපාර්තමේන්තුව		
දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි වී ඇති ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්	මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය		
	ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව		

සිදුකරයි. ඒ තුළින්, එම ආයතන හා විශේෂඥ රෝහල් සම්බන්ධ කෙරෙන පර්ෂද ක්‍රමයක් සැකසීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සිදුකළ යුතු අතර එමගින් සෞඛ්‍ය සේවාවේ අඛණ්ඩභාවය සුරක්ෂිත වනු ඇත. බෝ නොවන රෝග පාලනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන අත්‍යවශ්‍ය ඖෂධ හා පාරිභෝගික ද්‍රව්‍ය නිසිලෙස බෙදාහැරීමේ යාන්ත්‍රණයක් පැවතීම වැදගත් වේ. එමගින් රෝගීන්ට මුදුන් සිටින ප්‍රදේශය අවටින්ම ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා ලබාගැනීමට අවස්ථාව හිමිවන අතර අඛණ්ඩව ප්‍රතිකාර ලබාගැනීමට ද අවස්ථාව සැලසේ. යටිතල පහසුකම් හා මානව සම්පත් සංවර්ධනය කිරීමට අමතරව, වෛද්‍යවරුන් හමුවීම සඳහා පැමිණෙන බාහිර රෝගීන්ට නව ආරකීන් සේවා සැපයීම, ජීවන ක්‍රමය පවත්වා ගැනීමට අවශ්‍ය මග පෙන්වීම් ලබාදීම, මූලික රසායනාගාර පහසුකම් හා හදිසි සේවාවන් සැපයීම සහ ඖෂධාගාර සේවා සැපයීමේ අරමුණින් ප්‍රාථමික මට්ටමේ රෝග නිවාරක සේවා ලබාදෙන ආයතනවල පිහිටි බාහිර රෝගී අංශ වැඩිදියුණු කිරීමට ද අපේක්ෂා කෙරේ. අනාගතයේදී, ප්‍රාථමික මට්ටමේ රෝග නිවාරන සේවා සපයන ආයතන මත අධික පීඩනයක් ඇතිවීම වැළැක්වීම සඳහා තෝරාගත් බෝ නොවන රෝග කිහිපයක් නිසි ලෙස නිවාරණය කිරීමට උපකාරී වීම පිණිස ප්‍රභූ සෞඛ්‍ය සේවාවන් ශක්තිමත් කිරීමට ද අපේක්ෂිතය.

වැඩකළ හැකි වයසේ පසුවන පුද්ගලයන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් සිටීම මගින් දැනට පවතින ජනවිකාස

ප්‍රතිලාභය, සෞඛ්‍ය සම්බන්ධයෙන් මතු වෙමින් පවතින ගැටලු හේතුවෙන් අභියෝගයකට ලක්ව ඇත. ප්‍රතිස්ථාපන මට්ටමට වඩා අඩු මට්ටමකට සාප්පය අනුපාතිකය පහළ වැටීම හේතුවෙන්, යැපීම් අනුපාතය අඩු මට්ටමක පැවතීම හා වැඩ කළහැකි වයසේ පසුවන ජනගහණය විශාල ලෙස වැඩිවීම, වර්තමාන ජනවිකාස ප්‍රතිලාභය සඳහා හේතු වී ඇත. කෙසේ වෙතත්, ජනගහණය වියපත් වීම හමුවේ, වැඩකළ හැකි වයසේ පසුවන ජනගහණය ක්‍රමයෙන් පහළ ගොස් යැපීම් අනුපාතය ඉහළ යනු ඇත. මේ අනුව, යැපෙන පුද්ගල සංඛ්‍යාව ඉහළ යාම සලකා බැලූ විට පවතින සීමිත සම්පත් පරිහරණය කිරීම ද අභියෝගාත්මක වන බව පෙනේ. වියපත් ජනතාව හට සෞඛ්‍ය සේවාවන් සැපයීම සඳහා වන ඉල්ලුම ඉහළ යාම හමුවේ සෞඛ්‍ය අංශය කෙරෙහි වන රජයේ වියදම් ප්‍රමුඛතාව නැවත සකස්කළ යුතු වනු ඇත.

ජනගහණ ව්‍යුහයේ සහ වසංගත රෝග නිවාරණ ක්ෂේත්‍රයේ සිදුවන වෙනස්කම් හේතුවෙන් සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය නව අභියෝග රැසකට මුහුණ පා සිටී. පසුගිය වසර කිහිපය පුරා හෘද රෝග, දියවැඩියාව, වකුගඩු රෝග, පිලිකා හා මානසික රෝග වැනි බෝ නොවන රෝග ඉහළ යාමේ උපනතියක් දක්නට ලැබේ. බෝවන රෝග නිසා සිදුවන මරණ සංඛ්‍යාවට වඩා වැඩි මරණ සංඛ්‍යාවක් බෝ නොවන රෝග හේතුවෙන් සිදුවන අතර, එය රටේ සිදුවන මරණ සඳහා ප්‍රමුඛතම හේතුව බවට පත්ව ඇත. වියපත් ජනගහණය ඉහළ යාම හමුවේ මෙම උපනතිය තවදුරටත් පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඒක පුද්ගල ආදායම ඉහළ යාමත් සමග ජීවන තත්ත්වයේ සැලකිය යුතු වෙනස්කම් සිදුවිය හැකි බැවින්, එය නිදන්ගත බෝ නොවන රෝග ඇතිවීම සඳහා මූලික වශයෙන් අවදානම් සහගත තත්ත්වයක් වනු ඇත. සෞඛ්‍යාරක්ෂිත නොවන ආහාර පුරුදු, රාජකාරී කටයුතුවල දී ඇති වන මානසික ආතතිය, කායිකමය වශයෙන් ව්‍යායාම නොලැබීම, දුම්පානය හා අහිතකර මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය වැනි පුරුදු මෙම අවදානම් සහගත තත්ත්වයන්ට අයත් වේ. 2012 වසරේ දී බෝ නොවන රෝග වැළැක්වීමේ සහ පාලනය කිරීමේ වැඩසටහන අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කටයුතුවල සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ක්‍රියාකාරී ලෙස නිරත විය. ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා සපයන ආයතන සඳහා බෝ නොවන රෝග කළමනාකරණය කිරීම සම්බන්ධ මාර්ගෝපදේශ ලබාදීම හා ඒවා සංශෝධනය කිරීම, බෝ නොවන රෝග පිළිබඳ වෛද්‍ය පරීක්ෂණ සිදු කළයුතු ආකාරය ඇතුළත් අත්පොත හා බෝ නොවන රෝග නිවාරණය කිරීමේ මාර්ගෝපදේශය සකස් කිරීම, පාසල් සිසුන්, තරුණ තරුණියන් හා පොදු ජනතාව සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙයට ඇතුළත් වේ. මැලේරියාව, ඩෙංගු හා බර්වා වැනි රෝග පැතිරීම හේතුවෙන් බෝ වන රෝග ද සෞඛ්‍ය අංශය මත පීඩනයක් ඇති කරයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම සම්බන්ධයෙන් පෞද්ගලික අංශය ද අඛණ්ඩව කැපී පෙනෙන දායකත්වයක් සපයයි. 2012 අවසානය වන විට ඇදුන් 4,908 කින් සමන්විත ලියාපදිංචි කළ පෞද්ගලික රෝහල් 197 ක් ක්‍රියාත්මක විය. ආදායම් මට්ටම ඉහළ යාම හා ජීවන රටාවේ සිදුවන වෙනස්කම්, පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවාවන් ලබාගැනීම සඳහා වන ඉල්ලුම වැඩිවීමට හේතු වී ඇත. මෙම තත්ත්වය ඉදිරියටත් අඛණ්ඩව පැවතීම හේතුවෙන්, සෞඛ්‍ය සේවා සැපයුමේ ඇති අඩුපාඩු සහ ඉහළ යන ඉල්ලුම හමුවේ වාසි ලබාගැනීමට උත්සාහ නොකරමින්, සෞඛ්‍ය සේවාවේ ගුණාත්මකභාවය පවත්වා ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා ඵලදායී ලෙස නියාමනය කිරීමේ හා එම සේවා සඳහා සුදුසු පිළිගැනීමක් ලබාදීමේ දැඩි අවශ්‍යතාවක් පවතී. දැනට පවතින පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතන ලියාපදිංචි කිරීමේ පනත සංශෝධනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය 2012 වසරේ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වූ අතර, විදේශීය සුදුසුකම් ලත් විශේෂඥ වෛද්‍යවරුන් පෞද්ගලික රෝහල්වලට අනුයුක්ත කිරීමට සහ ස්වේච්ඡා පදනම යටතේ වැඩමුළු, නිවාරක සේවා හා විශේෂ කඳවුරු සඳහා සේවා සැපයීමට හැකිවන ලෙස ඔවුන් තාවකාලික ලෙස ලියාපදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාවලිය පහසු කිරීම සඳහා පියවර ගනිමින් සිටී. සෞඛ්‍ය සේවා සපයන ආයතන පිළිගත් ආයතන බවට පත්කිරීම සඳහා සුදුසු සහතික කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් සෞඛ්‍ය සේවා ලබාගැනීම සඳහා සංචාරකයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට හැකියාවක් පවතින අතර, මෙය සංචාරකයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව දරන ප්‍රයත්නයට පිටුබලයක් වනු ඇත.

**අධ්‍යාපනය**

අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය ගෝලීය වශයෙන් තරඟකළ හැකි මට්ටමකට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා වර්තමානයේ විවිධ ප්‍රතිසංස්කරණවලට ලක්වෙමින් පවතී. දැනුම නිර්මාණය කිරීමේ ගතික ක්‍රියාවලිය මගින් තරඟකාරීත්වය සහ පුළුල් වර්ධන හැකියාවන් ඉහළ නංවයි. දැනුම නිර්මාණය සහතික කිරීම සඳහා ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයට සමාන අවස්ථා උදාකර දීම මූලික වශයෙන් සැලකිය යුත්තකි. එමනිසා, අධ්‍යාපන අවශ්‍යතා ළඟාකර දීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගැනීමට යුහුසුළුවන අතරම, වෙනස්වන ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ උපනතීන්ට අනුව යමින් උසස් අධ්‍යාපනයේ සහ තාක්ෂණ හා වෘත්තීය අධ්‍යාපනයේ සුදුසු වෙනස්කම් ක්‍රියාවට නංවමින් ද පවතී.

2012 වසරේ දී ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපනය සඳහා සැමට සමාන අවස්ථා උදාකර දීමට සහ අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම,

යහපාලනය හා අධ්‍යාපන සේවා බෙදා හැරීම ඉහළ නැංවීම සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. අධ්‍යාපනය සඳහා සැමට සමාන අවස්ථා උදාකර දීමේ පරමාර්ථය සඵල කරගැනීම සඳහා වන අධ්‍යාපන උපාය මාර්ගික සැලසුමේ මූලික වැඩසටහන වන ද්විතීයික පාසල් 1,000 ක් සහ ප්‍රාථමික පාසල් 5,000 ක් පමණ සංවර්ධනය කිරීම 2012 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතිණි. ව්‍යාපෘතියේ මැදිකාලීන ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයික අධ්‍යාපනයට ඇති අවස්ථා සහ පූර්ණ සහභාගීත්වය සහතික වන පරිදි සෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයකටම ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික පාසලක් ලබාදීමට හා එමගින් ප්‍රාදේශීය විෂමතා අවම කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. කෙසේ වෙතත්, ශිෂ්‍යයන් 50 ට අඩු පාසල් සංඛ්‍යාව 2011 වසරේ පැවති 1,552 ට සාපේක්ෂව 2012 වසර තුළ දී 1,598 ක් දක්වා වර්ධනය විය. ජාතික මට්ටමේ පාසල්වලට සාපේක්ෂව එවැනි පාසල්වල තිබෙන සම්පත් ප්‍රමාණයේ විෂමතාව මගින් පවතින සම්පත් නිසියාකාරව භාවිත කිරීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබිඹු කරයි. තවද, මෑත කාලීනව ඇගයුම් ක්‍රමයේ ගුණාත්මකභාවය සම්බන්ධයෙන් මතු වූ අවධානයන් නිශේධනය කරමින් සහ සාක්ෂි මත පදනම්ව ප්‍රතිපත්තිය තීරණ ගැනීම හා සැලසුම්කරණ ක්‍රියාවලියට පහසුකම් සලසමින් ශිෂ්‍ය ඇගයුම් ක්‍රමය සවිමත් කිරීමට පියවර ගනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්හි පෙර දී ගැටුම් පැවති ප්‍රදේශවල යෝග්‍ය අධ්‍යාපන පහසුකම් සහතික කර පොදු අධ්‍යාපන පහසුකම් වර්ධනය කිරීම සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු විය. එම වැඩසටහන යටතේ, විනාශ වී ගිය හා අලාභ හානි වූ පාසල් 139 ක් ඉදිකර යථා තත්ත්වයට පත් කරන ලද අතර, උතුරු පළාතේ පාසල් 348 ක් නැවත ආරම්භ කරන ලදී.

රජයේ පාසල්වල පරිගණක පහසුකම් හා තොරතුරු තාක්ෂණ අධ්‍යාපනය පුළුල් කිරීම සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. ප්‍රාථමික ශ්‍රේණි සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය හඳුන්වා දීම සඳහා ළමයෙකුට ලැප්ටොප් පරිගණකය බැගින් (One Laptop Per Child) යන ව්‍යාපෘතිය අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ද්විතීයික පාසල් දහසක් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ, සෑම පාසලකටම පරිගණක 40 ක්, මුද්‍රණ යන්ත්‍රයක්, පරිලෝකක (scanner) හා අනෙකුත් උපකරණ වලින් සමන්විත “මහින්දෝදය තාක්ෂණික විද්‍යාගාර” ලබා දීමට සැලසුම් කර ඇත. තවද, පාසල් විෂය මාලාව මත පදනම්ව තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය ඉගෙනගන්නා ශිෂ්‍යයන් හට ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් රාමුවෙහි අදියර 2 සහ 3 ප්‍රදානය කිරීම සඳහා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය හා



3.9 සංඛ්‍යා සටහන		සාමාන්‍ය හා විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ	
ශීර්ෂය	2011	2012 (අ)	
<b>සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය</b>			
1. මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	10,549	10,763	
රජයේ පාසල් සංඛ්‍යාව	9,731	9,931	
ඉන්, ජාතික පාසල් සංඛ්‍යාව	342	342	
වෙනත් පාසල්	818	832	
පෞද්ගලික (අ)	98	98	
පිරිවෙන්	720	734	
2. මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ('000)	4,158	4,187	
3. නව ඇතුළත් කර ගැනීම් ('000) (අ)	331	338	
4. මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව ('000)	228	244	
5. ශිෂ්‍ය/ගුරු අනුපාතය (රජයේ පාසල්)	18	18	
6. අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ මුළු වියදම (රු. බිලියන) (අ)	121.4	136.2	
වර්තන වියදම	99.0	107.3	
ප්‍රාග්ධන වියදම	22.3	28.9	
<b>විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය</b>			
1. විශ්වවිද්‍යාල සංඛ්‍යාව	15	15	
2. ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව (ඉ)	74,440	69,879	
3. කටීකාවාර්යවරු සංඛ්‍යාව	5,064	5,200	
4. උපාධිලත් සංඛ්‍යාව (ඉ)	16,686	෧෭,෩෩	
කලා සහ සෞන්දර්ය අධ්‍යයන	6,940	෧෭,෩෩	
වාණිජ සහ කළමනාකරණ අධ්‍යයන	2,791	෧෭,෩෩	
නීතිය	348	෧෭,෩෩	
ඉංජිනේරු විද්‍යා	1,346	෧෭,෩෩	
වෛද්‍ය විද්‍යා	1,061	෧෭,෩෩	
විද්‍යා	2,651	෧෭,෩෩	
අනෙකුත්	1,549	෧෭,෩෩	
5. පුර්ව උපාධිය සඳහා නව ඇතුළත්වීම් (ඉ)	22,016	- (ඊ)	
(අ) තාවකාලික මූලයන්: අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය			
(ආ) රජය විසින් අනුමත විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂම			
පෞද්ගලික පාසල් සහ විශේෂ මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය			
අවශ්‍යතා සහිත ළමුන් සඳහා අමාත්‍යාංශය			
වූ පාසල් (මෙයට සමාගම් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව			
පනත යටතේ ලියාපදිංචි කළ ජාත්‍යන්තර පාසල් අයත් නොවේ)			
(ඇ) රජයේ පාසල් සඳහා පමණි.			
(ඈ) උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ වියදම් ද ඇතුළත් ය			
(ඉ) විවෘත විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ඇතුළත් නැත.			
(ඊ) ඉසෙඩ් අගය ගණනය කිරීම සඳහා භාවිත කළ ක්‍රමවේදයේ පැවති ගැටළු සම්බන්ධ නඩුවට අදාළ අධිකරණ තීන්දුව ෧෭ බෙන තෙක් 2011 අ.පො.ස. (උ.පෙ.) විභාගයෙන් සමත් සිසුන් 2012 වසරේ දී ඇතුළත් කර නොගැනුණි.			

යෞවන කටයුතු හා නිපුණතා සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය අතර අවබෝධතා ගිවිසුමක් අත්සන් තැබිණි. ඉගෙනුම් අන්තර්ගත කළමනාකරණ පද්ධතිය (ඉ-තක්සලාව) යන ව්‍යාපෘතිය ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සිසුන් හා ගුරුවරුන් අතර ඉංග්‍රීසි නිපුණත්වය වර්ධනය දිරිමත් කිරීම සඳහා අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ඉංග්‍රීසි කථන හැකියාව සඳහා විශේෂ

අවධානය සහිත “ඉංග්‍රීසි ජීවන කුසලතාවක් ලෙස” (“English as a life skill”) නැමැති ඉංග්‍රීසි භාෂා හැකියා ප්‍රවර්ධන ජනාධිපති වැඩසටහනේ තෙවැනි අදියර 2013 පෙබරවාරි මස දී දියත් කරන ලදී.

අභ්‍යන්තර හා ගෝලීය ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතාවයන්ට සරිලන පරිදි විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපන ක්‍රමය සැකසීමේ අභියෝගයට විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතිය මුහුණ දී ඇත. මැදි කාලයේ සිසු සහ තිරසාර ආර්ථික වර්ධනයක් අත්කර ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව සිය සංවර්ධන උපාය මාර්ගවල නිරත වී සිටින බැවින් උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය ද, නවීන යෙදවුම් සහ ක්‍රමෝපායයන්වලට පරිවර්තනය වීම ඉතා වැදගත් වේ. මෙම පරිණාමය සිදුවීම සඳහා දැනට පවතින රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල 6 ක් ලෝක තත්ත්වයේ අධ්‍යයන ආයතන බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා එක් විශ්වවිද්‍යාලයකට රුපියල් මිලියන 75 ක් බැගින් වූ මුදලක් වෙන් කිරීමට රජය තීරණය කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, රටෙහි උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා ඉහළ යන ඉල්ලුම දෙස බැලීමේ දී පෙනීයන්නේ රාජ්‍ය අංශයේ උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවලට පමණක් එය සැපයීමට නොහැකි බවයි. එනිසා, නිසි පිළිගැනීමක් ලබාදීම තුළින් හා ඇගයීම් ක්‍රියාවලියක් ඔස්සේ පෞද්ගලික අංශය උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය සඳහා සහභාගී වීමට දිරිගැන්වීම වැදගත් වේ. ඒ සමගම, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික විශ්වවිද්‍යාල අතර සම්බන්ධතාවය වර්ධනය කිරීම තුළින් කර්මාන්තකරුවන් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතුවල නිරත වීම සඳහා රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික විශ්වවිද්‍යාල අතර සහයෝගීතාව ඇති කිරීමට දිරිගැන්විය යුතුය. එවැනි පසුබිමක් තුළ සුදුසු රාජ්‍ය මූල්‍ය දිරිගැන්වීම් සමගින් කටයුතු කිරීම, රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික විශ්වවිද්‍යාල දෙපාර්ශවයටම උපකාරයක් වන අතර, එය පර්යේෂණ නිමැවුම් මනා ලෙස යොදවා ගැනීමට ද උපකාරී වේ.

විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව වෙනස්වන ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතාවයන්ට සරිලන පරිදි තම වැඩසටහන් සැකසීමේ අභියෝගය මධ්‍යයේ වුව ද පවත්නා විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීමට තවදුරටත් පියවර ගත්තේය. යාපනය විශ්වවිද්‍යාලය සඳහා දෙපාර්තමේන්තු 4 කින් සැදුම්ලත් ඉංජිනේරු පීඨයක් ද, අග්නිදිග විශ්වවිද්‍යාලය සඳහා දෙපාර්තමේන්තු 5 කින් සැදුම්ලත් ඉංජිනේරු පීඨයක් ද පිහිටුවීම සඳහා විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාවේ අනුමැතිය ලැබිණි. තවද, සිසුන්ට උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා යොමු වීමට ඇති අවස්ථා පුළුල් කිරීම සඳහා එක් උපාධි අපේක්ෂක පාඨමාලාවක් සහ නව පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලා 7 ක් ආරම්භ කිරීමට විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසමේ අනුමැතිය ලැබුණු අතර, යාපනය විශ්වවිද්‍යාලයෙහි වාණිජ්‍ය

3  
ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

දෙපාර්තමේන්තුවක් පිහිටුවීම සඳහා ද අනුමැතිය ලැබුණි. තවද, ආයතනික හා වැඩසටහන් ඇගයීමකින් පසුව විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශ සැලකිල්ලකට ගනිමින් ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු තාක්ෂණ ආයතනය (SLIIT) සඳහා විද්‍යාවේදී ඉංජිනේරු උපාධි පාඨමාලා 4 ක් ආරම්භ කිරීමටත්, ශ්‍රී ලංකා ජාත්‍යන්තර බෞද්ධ විද්‍යායතනය තුළ ශාස්ත්‍රවේදී බෞද්ධ නායකත්ව උපාධි පාඨමාලා ප්‍රදානය කිරීමටත් උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්තුමා විසින් අවසර ලබාදෙන ලදී. ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකරණ ආයතනය (ICASL) සහ ව්‍යාපාර කළමනාකරණ ජාතික පාසල (NSBM) උපාධි ප්‍රදාන ආයතන ලෙස ගැසට් පත්‍රයේ පළකිරීමට පියවර ගෙන ඇත.

2012 වසර තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ තාක්ෂණික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු අංශය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා බොහෝ ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. තාක්ෂණික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන හා පුහුණු අංශයේ මූලික අභිප්‍රාය ලෙස සලකනුයේ දැනට සිටින සහ දියුණුකළ හැකි ශ්‍රම බලකාය සංවර්ධනය කිරීම වන අතර, ඒ සඳහා 2012 වසර අවසාන වන විට වෘත්තීය හා තාක්ෂණික අධ්‍යාපනය ලබාදෙන රාජ්‍ය ආයතන 463 ක් හා 359 ක් වන පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන ආයතන හරහා පිළිගත් පාඨමාලා 1,225 ක් ක්‍රියාත්මක විය. ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් (NVQ) පද්ධතිය යටතේ තෘතීයික අධ්‍යාපන කොමිසම සභාව (TVEC) විසින් ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් සහතික පත්‍ර 18,111 ක් නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ සමග සමගාමීව ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ තොරතුරු ප්‍රකාශනය හා ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ තොරතුරු වෙබ් අඩවිය හරහා සිසුන් වෙත තොරතුරු ලබාදීම සඳහා තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිසම සභාව තවදුරටත් ක්‍රියා කළේය. තවද, තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිසම සභාව විසින් රාජ්‍ය, පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන අංශයේ තිබෙන පුහුණු ආයතනවල ගුණාත්මකභාවය සහ අදාළතාව දියුණු කිරීම සඳහා මූල්‍ය ආධාර ලබාදීමේ නිරතව සිටී. විවිධ මට්ටමේ අධ්‍යාපන සාමාර්ථයන් සහිත ශිෂ්‍යයන් තාක්ෂණික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපනය හා පුහුණුවීම් අංශය වෙත යොමු කිරීමේ පැහැදිලි ප්‍රවේශ මාර්ගයක් නිර්මාණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් පවතී. පාසල් මට්ටමෙන් කරනු ලබන වෘත්තීය උපදේශන සේවා සහ මඟ පෙන්වීම් මගින් එක් එක් ශිෂ්‍යයන් ක්‍රියාකාරී ලෙස ඇගයීමට ඇති හැකියාව ලබාදෙනු ඇති අතර, එය ඔවුන් හට නිවැරදි වෘත්තීය හෝ තාක්ෂණික පුහුණුවීම් සඳහා මඟ පෙන්වීමට උදව් කරනු ඇත. තිරසාර සංවර්ධන මාවතක ආර්ථිකය වර්ධනය වන බැවින් විවිධ පරාසවල ඇති ආර්ථික අංශවල වර්ධනය වන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා අර්ධ-නිපුණ හා නිපුණ

ශ්‍රමිකයන් සඳහා ඉල්ලුමක් මතු වෙමින් පවතී. අභ්‍යන්තර හා ජාත්‍යන්තර ශ්‍රම වෙළෙඳපොළෙහි වැඩිවන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා තාක්ෂණික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපනය හා පුහුණුවීම් අංශයෙහි අභිවෘද්ධිය හේතු වනු ඇත.

**නිවාස සහ නාගරික සංවර්ධනය**

මහින්ද විත්තනගේ සඳහන් ලෙස 2016 වන විට නිවාස 600,000 ක් ලබාදීමේ ඉලක්කය හරහා සැමට නිවසක හිමිකාරිත්වය ලබාදීමේ අරමුණින් ජාතික නිවාස ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2012 වසරේ දී රජය හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන කැප වී කටයුතු කළේය. මේ යටතේ රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අරමුදල් මත ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘතිවල සම්පූර්ණ ව්‍යාපෘතියේ හෝ කොටසක ඉදිකිරීම් කටයුතු හෝ මූල්‍ය දායකත්වය තනි පුද්ගලයන් වෙත ලබාදීම මෙම වැඩසටහන යටතේ සිදුවේ. අඩු ආදායම් හා මධ්‍යම ආදායම් ලබන පවුල් ඉලක්ක කර ගනිමින් ජාතික නිවාස ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කෙරෙන අතර, එය නව නිවාස ඉදිකිරීම, පවතින නිවාස පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, තත්ත්වයෙන් අඩු නිවාසවල සිට යලි ස්ථානගත කිරීම, අඩු හා මධ්‍ය ආදායම් ලබන පවුල්වලට නිවාස ඉදිකර ගැනීම සඳහා අනුග්‍රහය ලබාදීම, නැවත පදිංචි කිරීම සහ දේපළ හිමිකම සහතික කිරීම යන විවිධ මාතෘකන් වෙත යොමුව ඇත. මේ අතරම, ඉහළ යන ඒක පුද්ගල ආදායම හමුවේ ඉහළ ආදායම් ස්ථරයක් කරා රට ගමන් කිරීමත් සමඟ, ඉහළ ආදායම් ලබන්නන් සඳහා ද නිවාස ඉදිකිරීම සඳහා ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය කර ඇත.

ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය (ජා.නි.ස.අ) සහ නාගරික ජනාවාස සංවර්ධන අධිකාරිය (නා.ජ.ස.අ.) එක්ව ක්‍රියාත්මක කරන ප්‍රධානතම වැඩසටහන වන ජන සෙවණ නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන මගින් රටේ නිවාස පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අදාළ ව්‍යාපෘති අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ජා.නි.ස.අ., නා.ජ.ස.අ. හා මහල් නිවාස කළමනාකරණ අධිකාරිය විසින් ආරම්භ කරන ලද වැඩසටහන් 12 ක් සඳහා 2012 වසරේ දී රජය විසින් රුපියල් බිලියන 10 කට අධික මුදලක් වෙන් කෙරිණ. ග්‍රාමීය නිවාස ව්‍යාපෘතිය, දැයට කිරුළ නිවාස ව්‍යාපෘතිය, ස්ථිර නොවන නිවාසවල තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම, නිවාස නැවත ඉදිකිරීම, අළුත්වැඩියා කිරීම සහ මහල් නිවාස ඉදිකිරීම වැනි ව්‍යාපෘති මෙයට අයත් වේ. වසර 30 කට වඩා පැරණි මහල් නිවාස සංකීර්ණ අළුත්වැඩියා කිරීම සඳහා ජන සෙවණ වැඩසටහන යටතේ නගමු පුරවර නිවාස යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වූ අතර, ඒ යටතේ 18,000 කට අධික මහල් නිවැසියන් හට ප්‍රතිලාභ හිමිවිය. අඩු පහසුකම් සහිත නාගරික ජනාවාසවල නිවැසියන් සවිබල ගැන්වීමේ අරමුණින් ඔවුන්ගේ සහභාගිත්වය ඇතිව ජන සෙවණ ස්වයංකාරී

මානව සංවර්ධන වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම හා එමගින්, ඔවුන්ගේ භෞතික සංවර්ධනය ඉහළ නැංවීමට ද කටයුතු කෙරිණ. තවද, 2012 වසරේ දී රජයේ නිවාස යෝජනා ක්‍රමවල නිවාස ඒකකවලට අදාළ නීත්‍යානුකූල ඔප්පු 3,119 ක් පදිංචිකරුවන් හට ලබා දී ඇත. උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ගැටුම්වලින් පීඩාවට පත් ප්‍රදේශවල අවතැන් වූ පවුල් සඳහා ස්ථිර නිවාස ලබාදීමේ අරමුණින් නිවාස යෝජනා ක්‍රම කිහිපයක් දියත් කෙරිණ. මෙම වැඩසටහන් අතුරින් නැවත පදිංචි කිරීමට අදාළ ප්‍රධානතම වැඩසටහන යටතේ උතුරු පළාතේ අවතැන් වූ පවුල් සඳහා විශේෂ ණය පහසුකම් ලබාදුන් අතර, එම නිවාස ඉදි කිරීම ඔවුන්ගේ සහභාගීත්වය ඇතිව සිදුකරන ලදී. මෙම යෝජනා ක්‍රමවලට අදාළ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය, ශ්‍රමය හා තාක්ෂණික සහාය සැපයීම ඇතුළත් ණය පහසුකම් හා මූල්‍ය ප්‍රදානයන් ලබාදීම හා සමස්ත අධීක්ෂණය ජා.නි.ස.අ. මූලිකත්වයෙන් සම්බන්ධීකරණය කෙරිණ.

නාගරික පරිසරයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කරන මහා පරිමාණ ව්‍යාපෘති රැසක් ආරම්භ කිරීම හා නිම කිරීම හේතුවෙන් 2012 වසරේ දී නාගරික සංවර්ධනය ඉහළ වර්ධන වේගයක් අත්කර ගත්තේය. බාධාවකින් තොරව දිවි ගෙවිය හැකි හා රාජකාරි කටයුතු සිදුකළ හැකි පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම කෙරෙහි ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික සංවර්ධන උපාය මාර්ගය යොමු වී ඇත. එබැවින්, ව්‍යාපාර කටයුතු, පොදු උපයෝගීතා, නගර සංවර්ධන කටයුතු, නිවාස පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම, විනෝදකාමී කටයුතු හා නාගරික අලංකරණ වැඩසටහන් සඳහා ප්‍රමුඛතාව ලබා දෙන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘති සම්බන්ධ ඉදිරි පැවැත්ම තහවුරු කිරීම හා ඒවා කාර්යක්ෂම ලෙස මෙහෙයවීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගීත්වය ලබා ගැනීමට හැකිවනු ඇත.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් දේශීය ආයතන හා ජාත්‍යන්තර සංවිධානවල සහභාගීත්වය ඇතිව විවිධ අරමුදල් යටතේ සිය නගර සංවර්ධන හා අලංකරණ වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කළේය. කොළඹ සහ තදාසන්න ප්‍රදේශවල ක්‍රියාකාරීත්වය හා අනන්‍යතාව වැඩිදියුණු කරමින් නාගරික සංවර්ධන කටයුතු ක්‍රියාවට නැංවීමෙන් නගරය විශාල පරිවර්තනයකට ලක් විය. මෙම වැඩසටහන යටතේ, රටේ ප්‍රධාන වාණිජ මධස්ථානය වන කොළඹ නගරය සංවර්ධනය කෙරෙන අතර, ඇවිදීමේ මංකීරු ඉදිකිරීම, මාර්ග, උද්‍යාන, අවන්හල්, වාණිජ මධස්ථාන, විනෝදාත්මක පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම හා කසල කළමනාකරණ පද්ධතිය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම වැනි පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් සෞඛ්‍ය සම්පන්න නාගරික සමාජයක් බිහි

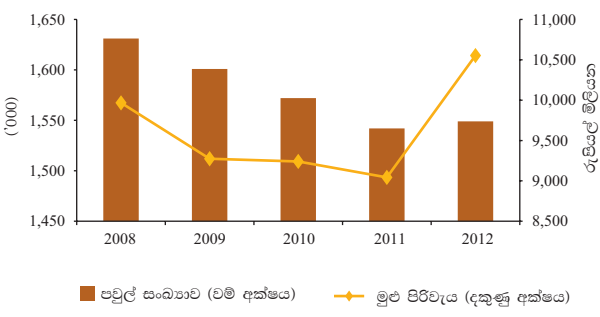
කිරීමට අපේක්ෂිතය. බෙරේ ඇලෙහි බටහිර කොටස සංවර්ධනය කිරීම, නුගේගොඩ තෙත් බිම් උද්‍යානය, ජපාන-ශ්‍රී ලංකා මිත්‍රත්ව මාර්ගය වැනි ව්‍යාපෘති 2012 වසරේ දී ඉදිකිරීම් කටයුතු නිම කළ විනෝදාත්මක හා යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘති අතරින් කිහිපයක් වේ. ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලට නාගරීකරණය ළඟා කරමින් මහියංගණ සතිපොළ සහ සාප්පු සංකීර්ණය සංවර්ධනය, පොළොන්නරුවේ රජයේ කාර්යාල පිහිටි ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීම, ඉමදූව නගර සංවර්ධනය වැනි ව්‍යාපෘති අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණ. නාගරික සංවර්ධනය හා සම්බන්ධ මූලික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති බොහෝමයක් ජාත්‍යන්තර සංවිධාන වල සහාය ඇතිව රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්වය යටතේ සිදුකරන ලදී.

**සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩපිළිවෙළ සහ දිළිඳුකම තුරන් කිරීම**

ජාතික දිළිඳුකම තුරන් කිරීමේ වැඩපිළිවෙළ, සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩපිළිවෙළේ සිට දිළිඳු ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය නගා සිටුවීම හා ඔවුන්ගේ ආර්ථිකය සවිබල ගැන්වීම දක්වා ව්‍යාප්ත කිරීමට ශ්‍රී ලංකාව ක්‍රමිකව ක්‍රියා කරමින් සිටී. 2006/2007 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව සියයට 15.2 ක්ව පැවති දිළිඳු කුටුම්භ ප්‍රතිශතය (දිළිඳු රේඛාවට පහළින් ජීවත් වන ජනගහනයේ ප්‍රතිශතය) 2009/2010 සමීක්ෂණයට අනුව සියයට 8.9 ක් දක්වා පහළ යාම තුළින් පිළිබිඹු වන පරිදි දිළිඳුබව ක්‍රමානුකූලව අඩුවීම මෙම පරිවර්තනය සඳහා හේතු විය.

දිළිඳුභාවයෙන් පීඩා විඳි ජනතාවගේ සමාජ ආර්ථික තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා සමෘද්ධි ව්‍යාපාරය යටතේ වැඩසටහන් කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කෙරිණ. දිළිඳුකම පිටුදැකීමේ අරමුණින් සමාජ ආරක්ෂණ රැහැන් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන විවිධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති සහ “ගැමි දිරිය” ප්‍රජා සංවර්ධන හා

**3.6 රජය සටහන සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ මුළු පිරිවැය**



**3.10 සංඛ්‍යා සටහන**

**සමෘද්ධි සුභසාධන වැඩසටහන සහනාධාරණී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රදානයන්හි වටිනාකම**

වසර	සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන		වියළි සලාක වැඩසටහන		පෝෂණ දීමනා වැඩසටහන	
	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)
2007	1,844,660	9,423	105,105	1,234	102,020	594
2008	1,631,133	9,967 (ආ)	102,662	1,457	86,480	386
2009	1,600,786	9,274 (ආ)	173,450	2,860	71,762	505
2010	1,572,129	9,241 (ආ)	30,320	1,016	61,495	388
2011	1,541,575	9,043 (ආ)	෭෭.෩.	100	44,739	600
2012	1,549,107	10,553 (ආ)	෭෭.෩.	54	55,299	250

(අ) වර්ෂය අවසානයේ දී  
(ආ) භූමිතෙල් සහනාධාරය ද ඇතුළත්ව

මූලාශ්‍රය: සමෘද්ධි කොමසාරිස් ජෙනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය

ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

ජීවනෝපාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය වැනි විවිධ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කෙරිණ. සමෘද්ධි බැංකු සමාජ යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ණය පහසුකම් ලබාදීම් හා කෘෂිකර්මය, සත්ව පාලනය, කර්මාන්ත හා අලෙවිකරණ වැනි ජීවනෝපාය වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කටයුතුවල ද සමෘද්ධි අධිකාරිය නිරතව සිටී. 2012 වසරේ දී සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන සඳහා රුපියල් බිලියන 10.6 ක මුදලක් වෙන් කෙරුණු අතර, පවුල් 1,549,107 කට මේ යටතේ ප්‍රතිලාභ හිමිවිය. මරණ, රෝහල් ගතවීම් සහ දරු උපන් වැනි අවදානම් සහගත අවස්ථාවල දී දිළිඳු පවුල් පීඩාවට පත්වීමේ හැකියාව අවම කිරීම සඳහා සමෘද්ධි සමාජ ආරක්ෂණ අරමුදල යටතේ අඛණ්ඩව ප්‍රතිලාභ සලසා දුණි. මෙම අරමුදල යටතේ වසර තුළ දී ප්‍රතිලාභීන් 52,686 කට මූල්‍ය පහසුකම් ලබාදෙනු ලැබීය..

ආර්ථිකය සවිබල ගැන්වීමට පහසුකම් සැලසීම සඳහා අවශ්‍ය ආයතනික ව්‍යුහය ශක්තිමත් කිරීම පිණිස දිවි නැගුම ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහනේ විෂය පථය හා එය ජනතාව වෙත ප්‍රවිශ්ඨ වීම පුළුල් කිරීම සඳහා 2012 වසරේ දී පියවර ගන්නා ලදී. දිවි නැගුම වැඩසටහනේ අභිමතාර්ථය වූයේ රටපුරා ගෙවතු වගාව, සත්ව පාලනය හා කර්මාන්ත ආදියෙහි නිරත ගෘහ ආර්ථික ඒකක මිලියන 2.5 ක් පිහිටුවීමයි.

**පරිසරය**

ශ්‍රී ලංකාව වේගවත් වර්ධනයක් අත්පත් කර ගනිමින් 2016 වන විට ඒක පුද්ගල ආදායම එ.ජ.ඩොලර් 4,000 දක්වා ළඟාවීමට අරමුණු කොට ගෙන ඇති බැවින්, එහි දී ස්වාභාවික සම්පත් අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා උපයෝජනය නොකරමින් පාරිසරික හිතකාමී ලෙස වර්ධන කටයුතුවලට යොමු වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. සෞඛ්‍ය රෝග කාරක හෝ සෞඛ්‍ය අවදානම පැතිරවීමේ මාධ්‍ය ලෙස

පරිසරය විසින් රාජ්‍ය හා වෘත්තීය සම්බන්ධ සෞඛ්‍ය වෙත කරන බලපෑම, දුර්ලභ විශේෂයන් වද විම වැනි ජෛව විවිධත්ව ගැටළු සහ ධනික සම්පත්, මත්ස්‍ය සම්පත සහ ගෝලීය වශයෙන් පොදු සම්පත් (වායුගෝලය හෝ ඕසෝන් ස්ථරය) අධික පරිභෝජනය යන මූලික ගැටළු තුන සමඟ ගනුදෙනු කිරීමට පාරිසරික ප්‍රතිපත්තිවලට සිදුවනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික සංස්කෘතික හා ජාතික වටිනාකම් සහ විවිධ අන්තර්ජාතික සම්මුතීන්, ගිවිසුම් සහ කෙටුම්පත් අනුගමනය කිරීම නිසා ඉහත දක්වන ලද ගැටලුවලින් යම්තාක් දුරකට ආරක්ෂා වීමට හැකි වී ඇත. කෙසේ වුව ද, පරිසර සංරක්ෂණය සහ ආර්ථික වර්ධනය යන අරමුණු නිරන්තරයෙන් ම එකිනෙකට තරඟකාරී බැවින් ඉඩම් සෝදා පාළුව, අහිතකර අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, වන ආවරණ කලාපය අඩුවීම, වායු දූෂණය සහ රට තුළ ජල සම්පත දූෂණය වැනි මතුවෙන ඇතැම් ගැටලුවලට මනා පිළියම් යෙදීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වලින් පරිසරයට සිදුවන බලපෑමෙහි තිරසාරභාවය සහතික කිරීම සඳහා රජය තවදුරටත් පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති සවිමත් කරමින් සිටී. පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් ජාතික සුරක්ෂිත නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්තියක් සහ උපාය මාර්ගයක් සකස් කළ අතර, පාරිසරික වශයෙන් තිරසාර නිෂ්පාදනය සහ පරිභෝජනය රට තුළ ප්‍රචලිත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ද ලබාගන්නා ලදී. එසේම, පරිසර හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය විසින් රටෙහි දීර්ඝ කාලීන තිරසාර සංවර්ධනයක් ළඟාකර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය තිරසාර නිෂ්පාදනය සහ පරිභෝජනය රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශයන් හි ප්‍රචලිත කිරීම සඳහා පරිසර හිතැති මාර්ගෝපදේශ සම්පාදනය කිරීම සඳහා ද පියවර ගන්නා ලදී. තවද, පරිසර පද්ධති සේවා සහ ආර්ථික වර්ධනය සඳහා ඒවායේ ආයකත්වය මෙන්ම ජාතික ආර්ථිකය සඳහා ස්වභාවික සම්පත්වල

විශේෂ සටහන 6

සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය

සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය ලොව පුරා බොහෝ නගර සහ ප්‍රාදේශීය පාලනයන් මුහුණ පා ඇති බරපතල ගැටළුවක් වන අතර 1990 දශකයේ අග භාගයේ සිට සහ අපද්‍රව්‍ය ලොව පුරා ව්‍යාප්ත වූ ගැටළුවක් බවට පත් වී ඇත. නගර සහ නගරාසන්න ප්‍රදේශ අධික ජන සන්නවයෙන් යුක්ත ය. මෙසේ නගරවලට අධික ජන සංඛ්‍යාවක් කේන්ද්‍රගත වීම නිසා ඒවායින් දිනපතා සහ අපද්‍රව්‍ය විශාල වශයෙන් ජනිත කෙරේ. බොහෝ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල දුගඳ හමන, කිසිවෙකුත් කිසිවක් නොකරන, කළමනාකරණයක් නොමැති අපද්‍රව්‍ය බැහැර කෙරෙන විශාල අංගන දුලබ දසුනක් නොවේ. නගර හා ඒ ආශ්‍රිත පරිසරය පිරිසිදුව තබා ගැනීමට කාර්යක්ෂම සහ විද්‍යානුකූල සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ පද්ධතියක් පැවතීම අත්‍යාවශ්‍යය. කෙසේ වුව ද මනා සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ භාවිතයන්ගෙන් අනතුරුව වුව ද අවසානයේ දී සහ අපද්‍රව්‍යයන්ගේ අවශේෂ හෝ සංසටක ද්‍රව්‍ය පරිසරයට, එනම් වායුගෝලයට, භූමියට හෝ ජල ගෝලයට ඇතුළු වේ. එහෙයින්, මනා සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ පද්ධතියක අරමුණ විය යුත්තේ අවසානයේ දී බැහැර කරන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය මෙන්ම ඒවායින් පරිසරයට සිදුවන අහිතකර බලපෑම් ද අවම කිරීමයි.

සාමාන්‍යයෙන් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය ප්‍රාදේශීය පාලනාධිකාරයන්ගේ, එනම් නගර සභාවල, ප්‍රාදේශීය හෝ පළාත් සභාවල විෂය පථයට අයත් වේ. සංවර්ධිත රටවල බොහෝ නගර සභා, ප්‍රාදේශීය හෝ ප්‍රාන්ත අධිකාරයන් විසින් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා විද්‍යාත්මක හා කාර්යක්ෂම ක්‍රමවේදයන් යොදා ගනු ලැබේ. මෙම ක්‍රමවේදයන්ට “අඩු කිරීම, ප්‍රතිභාවිතය, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය” (අප්‍රප්‍ර) වැනි සංරක්ෂණ පිළිවෙත්, අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීමේ විධික්‍රම පිළිබඳව පාරිභෝගිකයන් හා නිෂ්පාදකයන් දැනුවත් කිරීම, ඉවතලන ද්‍රව්‍ය සඳහා වෙළෙඳපොළ දියුණු කිරීම හා එවැනි වෙළෙඳපොළ මධ්‍යස්ථාන වෙත ඉවතලන ද්‍රව්‍ය යොමු කිරීම, තිරසාර ලෙස ඉඩම් ගොඩ කිරීමට සහ අපද්‍රව්‍ය යොදා ගැනීම හා සහ අපද්‍රව්‍ය දහනය කිරීම මගින් අළු, වායු හා තාප ශක්තිය බවට පරිවර්තනය කිරීම යනාදිය අයත් වේ. මේ සෑම ක්‍රමවේදයකම අරමුණ සහ අපද්‍රව්‍යවලින් ද්‍රව්‍යමය හෝ ශක්තිය වශයෙන් සම්පත් නැවත ලබාගැනීමක් සිදු කිරීමයි. නිසි ක්‍රමවේදයන් යෙදීම තුළින් අවසානයේ දී ඉතිරි වන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය අඩු කිරීමට නිෂ්පාදන අවස්ථාවේ සිටම ක්‍රියා කිරීම නිෂ්පාදකයන්ගේ වගකීමක් බවට පත් විය යුතුය. සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේදී රටක් තුළ යම් සමාන වූ ක්‍රමවේදයන් පවත්වා ගැනීම සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි කරයි. උදාහරණයක් ලෙස “අප්‍රප්‍ර” වැනි විධික්‍රම වලදී ඒකාකාර වූ ක්‍රමවේදයන්ට අනුගත වීම තුළින් ආර්ථිකමය වශයෙන්

පරිමාණානුකූල පිරිමැසුම් ළඟාකර ගත හැක. කුටුම්භ මට්ටමින් සහ අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම, සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කාර්යයන්ට ප්‍රමාණවත් සේවක සංඛ්‍යාවක් යෙදවීම, සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමට විශේෂයෙන් සකස් කරන ලද බහාලුම් හඳුන්වා දීම සහ සහ අපද්‍රව්‍ය යම් ඒකාකාරී වූ ක්‍රමයකට නිර්දේශිත රැස්කිරීම් මධ්‍යස්ථානවලට රැගෙන යාම, අවසානයේ ඒවා බැහැර කිරීමේ අංගනවලට ප්‍රවාහනය කිරීම යන දෑ මධ්‍යම රජය විසින් ප්‍රාදේශීය පාලනාධිකාරයන් හා එකඟ වූ අවම ප්‍රමිතීන්වලට යටත්ව සිදු කල යුතු වන්නේ සහ අපද්‍රව්‍යයන්ගෙන් ජනිත විය හැකි විෂ ස්‍රාවයන් වෙන්වන තදාසන්න ප්‍රාදේශීය පාලනාධිකාරයන්ට අයත් භූමි ප්‍රදේශ වලට හෝ පාරිසරිකව සංවේදී ජල මූලාශ්‍රයන්ට හෝ කාන්දු විය හැකි බැවිනි. පරිසරය පිළිබඳ වගකීම මධ්‍යම රජය වෙත පැවරෙන නිසා ප්‍රාදේශීය පාලනාධිකාරයන්ට අදාලව සාමූහික ක්‍රියාවන්ට මග පෙන්වන නීති හා රෙගුලාසි මධ්‍යම රජය මගින් පැනවිය යුතුය.

සාර්ථක සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහනක් සඳහා මහජන දැනුවත් භාවය අත්‍යාවශ්‍ය පූර්ව කොන්දේසියකි. නාගරික ප්‍රදේශ ආශ්‍රිතව වර්තමානයේ දී, පවතින සහ අපද්‍රව්‍ය මීට පෙර කාලවල පැවති අපද්‍රව්‍යවලට වඩා බොහෝ වෙනස් ස්වරූපයක් ගෙන ඇත. නාගරික හෝ ප්‍රාදේශීය, වාණිජමය, කාර්මික, ආයතනික, පතල් කර්මාන්ත ආශ්‍රිත, කෘෂිකාර්මික, ප්‍රජාවගේ හෝ කුටුම්භයන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් වලින් ඇතිවන සහ අපද්‍රව්‍ය අද වන විට ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය හා කාර්මික අපද්‍රව්‍යයන්ගේ සිට හරිත අපද්‍රව්‍ය හා ජීව අපද්‍රව්‍ය දක්වා වූ පුළුල් පරාසයක පැතිර පවතී. එනිසා “අප්‍රප්‍ර” වැනි සමාජගත වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී මහජන දැනුවත් භාවයට ප්‍රධාන භූමිකාවක් හිමි වේ.

යම් ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ක්‍රියාවලියකින් පසු ඉතිරිවන ශේෂයන්, වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථානවලින් ජනිත වන වෛද්‍ය හෝ සායනික අපද්‍රව්‍ය හා කාර්මික අපද්‍රව්‍ය ආදිය අන්තරායකාරී විය හැකිය. එවැනි අන්තරායකාරී අපද්‍රව්‍යවලින් දිගු හා කෙටි කාලීන වශයෙන් මහජන සෞඛ්‍යයට, සුරක්ෂිතභාවයට හා සුභසාධනයට ඇති විය හැකි අනතුරුදායක තත්ත්වයන්ගෙන් මහජනයා ආරක්ෂා කිරීම සඳහා අපද්‍රව්‍ය සමග කටයුතු කිරීම, ඒවා ගබඩා කිරීම, ප්‍රවාහනය කිරීම සහ බැහැර කිරීම වැනි කාර්යයන්හි නියුක්ත වීම සඳහා විශේෂ බලපත්‍ර තිබිය යුතුවේ. යහ ප්‍රතිපත්තීන් ඇති ප්‍රාදේශීය පාලනයන් විසින් අනාගත සැලසුම් සඳහා අන්තරායකාරී අපද්‍රව්‍යයන්ගේ ස්වභාවය හා ප්‍රමාණය පිළිබඳ තොරතුරු ලේඛණ පවත්වා ගනී. යුරෝපය විසින් අපද්‍රව්‍ය ප්‍රධාන වර්ගයන්ට, උප වර්ගයන්ට හා නිශ්චිත අපද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහයන්ට වර්ගීකරණය කිරීම සඳහා අපද්‍රව්‍ය නාමාවලි කේතයන් යොදා ගනී. මෙම

3  
ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

වර්ගීකරණයන් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට උචිත මාර්ග සඳහා උපදෙස් මාලාවක් සපයයි. තවද අන්තරායකාරී අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා උචිත බැහැර කිරීමේ පෙදෙස් හඳුනා ගත යුතු අතර ඒවා ඒ සඳහාම වෙන් කළ යුතුය. මෙවැනි අන්තරායකාරී අපද්‍රව්‍යයන්ගෙන් මිනිසාට, අනෙකුත් සජීවී වස්තූන්ට හා පරිසරයට සිදුවන බලපෑම නිරන්තර අධීක්ෂණයට ලක් කළ යුතු වේ.

සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියක බලපෑම් ප්‍රාදේශීය පාලනයට යටත්ව පවතින භූමි ප්‍රදේශවලින් ඔබ්බට යා හැකි නිසා ඒ සඳහා මධ්‍යගත අධීක්ෂණයක් අවශ්‍ය වේ. කාර්යක්ෂම මධ්‍යගත අධීක්ෂණ පද්ධතියක් සඳහා සියළුම පළාත් පාලනාධිකාරයන් විසින් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලසුම් එකිනෙකට පරස්පර නොවන අයුරින් ඉදිරිපත් කළ යුතුවේ. නීත්‍යානුකූලව සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට මධ්‍යම රජය විසින් බලාත්මක කෙරෙන නීති අවශ්‍ය වේ. මෙම නීති මගින් සහ අපද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීම, එකතු කිරීම, ප්‍රවාහනය, සැකසීම, පිළියම් යෙදීම හා බැහැර කිරීම යනාදිය සඳහා විධි ක්‍රමයන් හා නියමයන් ඉදිරිපත් කළ යුතුය. සහ අපද්‍රව්‍ය අවිධිමත් ලෙස පරිහරණය කිරීම නිසා මහජන සෞඛ්‍යයට හානිකර තත්ත්වයන්, පරිසර දූෂණය, මහජන සෞඛ්‍ය සුරක්ෂිතභාවයට හා සුභ සාධනයට අහිතකර බලපෑම් හා ආර්ථිකමය අලාභයන් ඇතිවන බව නිශ්චය කොට ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතුය. ප්‍රාදේශීය පාලනාධිකාරයන්ට මධ්‍යම රජයේ තාක්ෂණික හා මූල්‍ය ආධාර ඇතිව පුළුල් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහන් සැකසීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මග පෙන්විය යුතුය. පෞද්ගලික අංශයේ හැකියාවන් යොදාගෙන එලදායී, ඒකාබද්ධ හා පුළුල් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහන් ඇති කිරීම, මෙවැනි වැඩසටහන් වල ඇති කාර්යක්ෂමතාවය පිළිබඳ ගැටළු සඳහා පිළිතුරු සපයයි.

සහ අපද්‍රව්‍ය දිනපතා විශාල ප්‍රමාණයන්ගෙන් එකතු වන විට, සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රියාවලීන් ක්‍රියාවට නැංවීම අසීරු සහ අධික පිරිවැයක් දැරිය යුතු කාර්යයන් බවට පත්වෙයි. තවද පරිසරයට මෙන්ම සමස්ථ ජෛව ගෝලයටද දිගු කාලීන බලපෑම් ඇතිවිය හැකි නිසා සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය ආරක්ෂිතව සහ වගකීම් සහගත බවකින් යුතුව ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. එබැවින් ඕනෑම සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහනක් තිරසාර විය යුතුය. ඊට ආර්ථිකමය ශක්‍යතාවයක් පැවතිය යුතුය. සමාජයේ පිළිගැනීමක් තිබිය යුතුය. හවුල් වන සෑම දෙනා අතර සහයෝගයෙන් ක්‍රියා කල හැකි අන්තර් සබඳතා ගොඩනැංවීමට ඊට හැකි විය යුතුය. තවද ඕනෑම සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහනක් එහි සමාජීය පිළිගැනීම මත ඇගයීමට ලක් කිරීම අවශ්‍ය වේ. සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පෞද්ගලික අංශයේ ව්‍යාපාරික කටයුත්තක් ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකි නම් එය ආර්ථිකමය

ශක්‍යතාවයකින් යුත් තිරසාර ආකෘතියක් වනු ඇත. එවැනි ආකෘතියකදී සහ අපද්‍රව්‍ය එම ක්‍රියාවලිය සඳහා විකිණිය හැකි ප්‍රධාන යෙදවුමක් බවට පත්වනු ඇත. මේ සංදර්භය තුළ පවතින විකල්ප කිහිපයක් නම් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය, දහනය සහ ඉඩම් ගොඩකිරීම යන ඒවාය.

ප්‍රතිවක්‍රීකරණය වඩා එලදායී, ආර්ථික ශක්‍යතාවයක් ඇති තිරසාර සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ විධි ක්‍රමයකි. ප්‍රතිවක්‍රීකරණ වැඩසටහන්වලදී පදික වේදිකා පසෙකින් සිදු කරන එකතු කිරීම්, බැහැර කරන මධ්‍යස්ථාන, තැන්පතු හෝ ආපසු ගෙවීමේ වැඩසටහන්, ප්‍රජා මධ්‍යස්ථාන මගින් සහ නිවෙස්වලින් සිදු කරන එකතු කිරීම් ආදී පහසු බැහැර කිරීමේ ක්‍රම හඳුන්වා දීමෙන් හවුල්කරුවන්ගේ සහයෝගය ලබා ගත හැකිය. එමගින් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය සඳහා ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම කාර්යක්ෂම හා ලාභදායී බවට පත් කල හැකිවේ. මෙම ක්‍රම මගින් බැහැර කිරීමට සහ අපද්‍රව්‍ය ඇති අයට එම සහ අපද්‍රව්‍යවලින් කොටසක් වෙනතකට යොමු කිරීමට හෝ ඒවා විකිණීමට හෝ ඉඩ සැලසේ. සෑම ප්‍රාදේශීය පාලනාධිකාරයක්ම එක හා සමාන නීති හා රෙගුලාසිවලට යටත් වන විට හවුල්කරුවන් සඳහා තිරසාර හා ආර්ථිකමය ශක්‍යතාවයක් ඇති සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය. එමගින් ප්‍රතිවක්‍රීකරණ මධ්‍යස්ථාන ලාභදායී ලෙස පවත්වා ගැනීම සඳහා එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන විසින් ප්‍රමාණවත් ලෙස සහ අපද්‍රව්‍ය එකතු කරගත හැකිවේ. දහනය මගින් සිදු කරන සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහන් මගින් විදුලිය නිපදවා ගත හැක. අපද්‍රව්‍ය දහනය කිරීමෙන් විද්‍යුත් ශක්තිය නිපදවීම සම්පත් නැවත ලබා ගැනීමකි. මෙහිදී විෂ සහිත වායූන් සහ අළු පරිසරයට එක්වීම පාලනය කිරීම සඳහා ආරක්ෂාකාරී විමෝචන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වූ ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂිත ක්‍රමෝපායයන් සපයා තිබිය යුතුය. මෙමගින්, සහ අපද්‍රව්‍ය ඇති තැන්වලින් ඒවා අපද්‍රව්‍යයෙන් ශක්තිය නිපදවන සමාගම්වලට යොමු කල හැකිය. ඉඩම් ගොඩ කිරීමේ ධාරිතාවයක් පවතින්නේ නම් ඉඩම් ගොඩ කිරීම ද සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ ක්‍රමයක් ලෙස භාවිත කළ හැකිය. එසේ ඉඩම් ගොඩකිරීමේ දී ඉපදවෙන වායූන් රැස්කර ගැනීමේ ක්‍රම ඇත. එමගින් සම්පත් නැවත ලබාගැනීමක් සිදු වෙයි. එම වායූන්ගෙන් සියයට 50 ක් පමණ මිනේන් වන අතර නිවැරදි තාක්ෂණය යෙදීමෙන් ඉන් විද්‍යුත් ශක්තිය නිපදවා ගත හැකිවේ.

සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහන් සඳහා ලැබෙන සමාජ පිළිගැනීම විශාල වශයෙන් රඳා පවතින්නේ සහ අපද්‍රව්‍යවලට පිළියම් කරන යන්ත්‍රාගාර හිමියන් හා අපද්‍රව්‍ය යොදා ගොඩකරන ලද ඉඩම් හිමියන් ඒවා වැරදි ලෙස යොදා ගතහොත් ඇතිවන අලාභයන්ට වග කියන සේ ඒ වෙනුවෙන් ඇති නීති හා රෙගුලාසි බලාත්මක කරන්නේ නම් පමණි.

<p>ඕනෑම සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහනක යහපත් හා අයහපත් ප්‍රතිඵල ඇතිවන බව සඳහන් කළ යුතු වැදගත් කරුණකි. කෙසේ වෙතත් යම් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහනකින් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ නිශ්චය කළ යුත්තේ ඊට තිබෙන විකල්පයන්ට සාපේක්ෂවයි.</p> <p>මූලාශ්‍ර :</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Consolidated European Waste Catalogue, Appendix A. Environment Agency Hazardous Waste:</li> </ol>	<p>Interpretation of the definition and classification of hazardous waste (2nd edition v2.2)</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2. Karmperis, A.C, et al Decision support models for SWM: Review and game theoretic approaches, Waste Management (2013), <a href="http://dx.doi.org/10.1016 /j.wasman. 2013.01.017">http://dx.doi.org/10.1016 /j.wasman. 2013.01.017</a>.</li> <li>3. Laws of Pennsylvania, Act No. 1980-97</li> <li>4. Recycling Basics, Reduce, Reuse, Recycle, US EPA, <a href="http://www.epa.gov/recycle/recycle.html">http://www.epa.gov/recycle/recycle.html</a></li> <li>5. The Hindu, Vol. 136, No. 8 January 9, 2013 pg 2, Civic Sense, A way out of the mess, Aloysius Xavier Lopez</li> </ol>
---	---

මෙහෙවර ඇගයීම සඳහා හරිත ගිණුම් යාන්ත්‍රණයක් ද සකසන ලදී. වාතයෙහි ගුණාත්මකභාව ආශ්‍රිත ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා බහු පාර්ශවීය ආයතනයක් වශයෙන් වායු සම්පත් කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය මෙම වසරේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ථාපනය කෙරිණි. මේ අතර, රටෙහි ප්‍රධාන ජල ධාරකවල ගුණාත්මකභාවය පවත්වා ගැනීම සඳහා පවිත්‍ර ගංගා වැඩසටහන වසර තුළ නොකඩවා ක්‍රියාත්මක කරන ලද අතර, අහිතකර අපද්‍රව්‍ය සීමාවෙන් ඔබ්බෙහි බැහැර කිරීම් ව්‍යාප්ත වීම පාලනය සඳහා බාසල් සම්මුතිය අඩංගු නියෝග ස්ථාපනය කරන ලදී.

පරිසර සංරක්ෂණය සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ද විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලදී. විශේෂයෙන්ම, සීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය වන රටවල ජල හිඟයට මූලික හේතුව වන්නේ ජන සංඛ්‍යාවය හා සම්පත් අසම ලෙස කළමනාකරණය බව හඳුනාගෙන ඇත. එවැනි ගැටළුවලට පිළියම් කිරීම සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ජලයේ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ දර්ශකයක් භාවිතයෙන් කැලණි, මා ඔය සහ දඬුගම ඔය යන ගංගාවල ජලයේ තත්ත්ව පරීක්ෂාවන් නොකඩවා පවත්වන ලදී. මෙම දර්ශකය මගින්

ජලයේ සුරක්ෂිතභාවය සහ ජලයේ ගුණාත්මකභාවය සඳහා ඉදිරිපත් වූ යෝජනා මාලාවේ පිළිගත හැකි බව නිරූපණය වේ. වසර තුළ දී රටෙහි සංවර්ධන අවශ්‍යතා මත ඵලදායී පාලනයක් සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා දැනට පවතින දූෂිත ජලය බැහැර කිරීමේ සම්මත සහ සහන සීමා ප්‍රතිශෝධනය කරන ලදී. දූෂිත ජලය පිටකිරීමේ නව මිනුම් දඬු සහ ඒවායේ සහන සීමා සමාලෝචනය, අධීක්ෂණය සහ කෙටුම්පත් කිරීම සඳහා අදාළ පාර්ශවකරුවන්ගෙන් සහ විශ්වවිද්‍යාල විශේෂඥයන්ගෙන් සැලුම්ලත් මණ්ඩලයක් පත්කරන ලදී. කර්මාන්තවලින් දූෂිත ජලය බැහැර කිරීම සඳහා වඩාත් සාධනීය සහ පුළුල් වූ සම්මත කෙටුම්පත් කිරීම පිණිස මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින්, 2008 ජාතික පරිසර සංරක්ෂණ හා තත්ත්ව නියාමන අංක 01 යන තත්ත්ව නියාමනය, සමාලෝචනය කිරීමට සහ යාවත්කාලීන කිරීමට ද තීරණය කරන ලදී. පරිසර සංරක්ෂණය පිළිබඳ දැනුවත් බව ඉහළ නැංවීම සහ අධීක්ෂණ කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් ගුරුවරු, ශිෂ්‍යයන් සහ නිලධාරීන් වෙනුවෙන් විවිධ පුහුණු වැඩසටහන් හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ද ක්‍රියාත්මක කෙරිණි.